هەرێمی کوردستان – عێراق
ئەنجومەنی وەزیران
وەزارەتی پەروەردە
نوسینگەی وەزیر

إقليم كردستان – العراق
مجلس الوزراء
وزارة التربية
مكتب الوزير

ISO 9001: 2015

ژمارە: ١٦٣
بەروار: ٢٧/ خەرمانان/ ٢٧٢١ ی کوردی

العدد: ١٦٣
التأريخ: ١٨ / ٨ / ٢٠٢١

ڕێنمایی ژمارە (١)ی ساڵی (٢٠٢١)

هەمواری یەکەمی ڕێنمایی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکانی ژمارە (٣)ی ساڵی(٢٠٢٠)

پشتبەست بە حوکمی ماددەی (سی و سێیەم) لە یاسای قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکانی هەرێمی کوردستان- عێراق، ژمارە (١٤)ی ساڵی (٢٠١٢)، بڕیارماندا بە هەموارکردنی ڕێنمایی ژمارە (٣)ی ساڵی (٢٠٢٠) و بەم شێوەیەی خوارەوە:

(ناوەڕۆك)

بەش	بابەت	لاپەڕە
١	پێناسەکان	٥
٢	بنەما گشتییەکانی دامەزراندنی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان - ئامانجەکان. - جۆرەکانی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان. - مافی وەرگرتنی مۆڵەتی دروستکردنی دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی. - مەرجەکانی پێدانی مۆڵەت. - کات و ڕێکاری داواکردنی مۆڵەت. - پێداویستییەکانی پێشکەشکردنی داواکاریی مۆڵەت. - ڕێکارەکانی وەزارەت بۆ پێدانی مۆڵەت. - نوێکردنەوەی مۆڵەت. - مافی گۆڕینی خاوەنداریەتی مۆڵەت و مافی گۆڕینی مۆڵەتی دامەزراوەی خۆماڵی بۆ نێودەوڵەتی. - مافی گواستنەوەی تەلاری دامەزراوەی پەروەردەیی. - پێشمەرجەکانی هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت. - داخستنی دامەزراوە بەهۆی هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت. - هەڵپەساردن و هەڵوەشاندنەوەی ئارەزوومەندانەی مۆڵەتی دامەزراوەی پەروەردەیی.	٩
٣	پرۆسەی سەرپەرشتیکردن و کاروباری چاودێریکردن و بەدواداچوون و هەڵسەنگاندنی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان - سەرپەرشتیکردن و چاودێریکردن و بەدواداچوون. - پرۆسەی سەرپەرشتیکردن و هەڵسەنگاندنی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییە خۆماڵییەکان. - پرۆسەی سەرپەرشتیکردن و هەڵسەنگاندنی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییە نێودەوڵەتی و بیانییەکان. - هەڵسەنگاندنی ساڵانەی دامەزراوە پەروەردەییەکان. - هەڵسەنگاندنی ساڵانەی وەزارەت. - پۆلێنکردنی دامەزراوە پەروەردەییەکان.	٢٨
٤	تەلاری دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان و پاشکۆکانیان.	٣٢

٥	مامۆستا و فەرمانبەرانی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان و پێکهاتە کارگێڕییەکانیان. - مامۆستایان و فەرمانبەرانی تری دامەزراوە پەروەردەییەکان. - مافی مامۆستایان و فەرمانبەرانی تری دامەزراوە پەروەردەییەکان. - مەرجەکانی دامەزراندن. - ئەرکەکانی مامۆستایان و فەرمانبەرانی تری دامەزراوە پەروەردەییەکان. - گرێبەستی نێوان دامەزراوە و مامۆستایان و فەرمانبەرانی تری دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان. - ئەنجومەنی دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی.	٣٥
٦	پرۆگرامەکانی خوێندن و سیستەمی وەرگرتن و تاقیکردنەوەکان و بڕوانامەکان و گواستنەوەی قوتابیان و خوێندکاران و ساڵنامە و کاتەکانی خوێندن. - پرۆگرامەکانی خوێندن. - بابەتەکانی خوێندن. - زمانی خوێندن. - سیستەمی وەرگرتن. - تاقیکردنەوە و نمرەکان. - بڕوانامەکان لە قوتابخانە و خوێندنگە ناحکومییە خۆماڵییەکان. - بڕوانامەکان لە قوتابخانە و خوێندنگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکان. - بڕوانامەکان لە قوتابخانە و خوێندنگە ناحکومییە بیانییەکان. - بڕوانامەکان لە پەیمانگە ناحکومییەکان. - ساڵنامەی خوێندن و وەرزەکانی خوێندن و کاتەکانی خوێندن. - ڕێکارەکانی گواستنەوەی قوتابیان و خوێندکاران. - قوتابیان و خوێندکارانی گەڕاوە و بیانی. - ماوەی خوێندن. - ماددەی هاوبەش.	٤٧

٧	**سیستەمی کارگێڕی و دارایی.** - سیستەمی کارگێڕی. - لیژنەکان. - تۆمارەکانی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان. - ڕاپۆرتی ساڵانە. - کرێی خوێندن و نرخەکان. - پشکەکانی کرێی خوێندن. - ڕێکارەکانی دامەزراوە پەروەردەییەکان لەکاتی نەدانی کرێی ساڵانە. - باجەکان. - ماددەی هاوبەش.	٦٩
٨	**سەرپێچی و سزاکان** - جۆری سزاکان. - ڕێکاری لێکۆڵینەوە و بڕیاردان سەبارەت بە پێشێلکاری وسەرپێچییەکان.	٧٥
٩	**حوکمی گشتی** - مافی قوتابیان و خوێندکاران. - ژمارەی منداڵ و قوتابی و خوێندکار لە پۆلدا. - دامەزراوەی هاوبەش و پشتیوانیکراو. - ماددەی هاوبەش.	٧٨
	هاوپێچی ژمارە (١) **خشتەی سزاکان**	٨١
	هاوپێچی ژمارە (٢) **مــــەرج و پێکهــاتەکـــانی تەلاری بـاخچەی منداڵان**	٨٥
	هاوپێچی ژمارە (٣) **مــــەرج و پێکهــاتەکـــانی تەلاری نوێی باخچەی منداڵان**	٨٧
	هاوپێچی ژمارە (٤) **مــــەرج و پێکهــاتەکـــانی تەلاری قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەکان لە ڕووی بیناسازی و هونەری و پەروەردەییەوە.**	٩٠
	هاوپێچی ژمارە (٥) **ئامادەییە پیشەییەکان.**	٩٥

بەشی یەکەم
پێناسەکان

ماددەی (١): پێناسەکان:
ئەم دەستەواژانەی خوارەوە ماناکانی بەرانبەریان دەگەیێنن بۆ مەبەستەکانی ئەم ڕێنماییانە:

هەرێم	هەرێمی کوردستان - عێراق.
حکومەت	حکومەتی هەرێم.
ئەنجومەنی وەزیران	ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێم.
وەزارەت	وەزارەتی پەروەردەی هەرێم.
وەزیر	وەزیری پەروەردە.
بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردە لە پارێزگا	ئەرکی بەڕێوەبردن و سەرپەرشتیکردنی کارەکانی پەروەردە و فێرکارییە لە سنووری پارێزگا.
بەڕێوەبەرایەتیی پەروەردەی قەزا	ئەرکی بەڕێوەبەرایەتیی و سەرپەرشتیکردنی کارەکانی پەروەردە و فێرکارییە لە سنووری قەزا.
باخچەی منداڵان	قۆناغی ڕاهێنان و ئامادەکردنی منداڵانی تەمەن (٤) چوار ساڵ و (٥) پێنج ساڵە بۆ قۆناغی بنەڕەتی.
خوێندنی بنەڕەتی	یەکەم قۆناغی خوێندنە و ماوەکەی (٩) نۆ ساڵی خوێندنە و لە تەمەنی شەش ساڵییەوە دەست دەکرێت بە خوێندنی بنەڕەتی، کە خوێندنێکی پابەندکراوە (تەوزیمییە).
خوێندنی ئامادەیی	ئەو قۆناغەی خوێندنە، کە دوای خوێندنی بنەڕەتی دەست پێدەکات و ماوەکەی (٣) سێ ساڵی خوێندنە.
خوێندنی پەیمانگە	ئەو قۆناغەی خوێندنی پیشەییە، کە دوای خوێندنی بنەڕەتی دەست پێدەکات و ماوەکەی (٥) پێنج ساڵی خوێندنە و جیاوازە لە بەشی پیشەیی ئامادەیی.
قوتابخانە	ناوەندی خوێندنە، کە پۆلی یەکەم تا نۆیەمی بنەڕەتی لە خۆ دەگرێت.
خوێندنگە	ناوەندێکی خوێندنە، کە پۆلی دەیەم تا دوازدەیەمی ئامادەیی لە خۆ دەگرێت، بە هەردوو بەشی ئاکادیمی و پیشەیی.

پەیمانگە	ناوەندێکی خوێندنی پیشەییە و دوای خوێندنی بنەڕەتی دەست پێدەکات و ماوەکەی (٥) پێنج ساڵی خوێندنە.
کۆمەڵگەی پەروەردەیی	باخچەی منداڵان و خوێندنی بنەڕەتی و ئامادەیی لەخۆ دەگرێت.
قوتابخانە و پەیمانگەی حکومی	باخچەی منداڵان، قوتابخانە، خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگە، کە موڵکی حکومەتن و لەلایەن حکومەتەوە بەڕێوە دەبرێن.
قوتابخانە وپەیمانگەی ناحکومی	باخچەی منداڵان، قوتابخانە، خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگە کە لە بواری پەروەردە و فێرکردن و ڕاهێنانی پیشەیی بەر لە قۆناغی خوێندنی باڵا کارگوزارن، و موڵکی خەڵکن یان موڵکی کۆمپانیا و ڕێکخراوە مەدەنییە پەروەردەیی ناوخۆیی یان نێودەوڵەتییەکانن و لەلایەن خۆیانەوە بەڕێوەدەبرێن، بەڵام وەزارەت مۆڵەتیان دەدات و سەرپەرشتییان دەکات.
دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی	دامەزراوەی پەروەردەیی و فێرکاری، کە دەکرێت باخچەی منداڵان، قوتابخانە یان خوێندنگە یان کۆمەڵگەی پەرەوەردەیی یان پەیمانگەی ناحکومی بێت.
دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی خۆماڵی (لۆکاڵ).	باخچەی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگە کە پرۆگرامی خوێندن و سیستەمی ئەزموونەکان و شێوازی بڕوانامە و هەڵسەنگاندنی وەزارەت پیادە دەکەن.
دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی نێودەوڵەتی.	باخچەی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگە، کە پرۆگرامێکی خوێندنی ناوەندێکی نێودەوڵەتی باوەڕپێکراو و سیستەمی ئەزموونەکان و بڕوانامە و هەڵسەنگاندن و (ئەکریدیتەیشن)ی ناوەندێکی نێودەوڵەتییان هەیە.
دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی بیانی.	باخچەی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگە کە پرۆگرامێکی خوێندنی وڵاتێکی تر پیادە دەکەن و هەمان سیستەمی ئەزموونەکان و بڕوانامە و هەڵسەنگاندنی ئەو وڵاتەیان هەیە، بە ڕەچاوکردنی بنەما سەرەکییەکانی خوێندن لە هەرێمی کوردستان وەك ئەوەی لە یاساکاندا هاتووە.
قوتابی/خوێندکار	قوتابی هەموو ئەوانەن کە لە قوتابخانە بنەڕەتییەکان بۆ خوێندن ناونووس کراون. خوێندکار هەموو ئەوانەن کە لە خوێندنگە و پەیمانگەکان بۆ خوێندن ناونووس کراون.

پۆل	هۆبەیەکی خوێندن و ساڵێکی خوێندنە. قۆناغی خوێندنی بنەڕەتی لە نۆ پۆل، و قۆناغی خوێندنی ئامادەیی لە سێ پۆل، و قۆناغی پەیمانگە لە پێنج پۆل پێك دێت.
مامۆستا	هەر کەسێکی بڕوانامەداری شیاو کە لە دامەزراوەکانی پەروەردە و فێرکاری کاری وانەگوتنەوە دەکات.
مامۆستای پەروەردەی تایبەت	مامۆستایەکی پسپۆڕ لە پەروەردە و فێرکردنی منداڵانی باخچە و قوتابیان و خوێندکارانی خاوەن پێداویستی تایبەت لە قوتابخانە و خوێندنگە و پەیمانگە و ناوەندەکانی تری خوێندن.
بەڕێوەبەر	ئەو فەرمانبەرەیە کە ئەرکی بەڕێوەبردنی باخچەی منداڵان یان قوتابخانە یان خوێندنگە یان پەیمانگەی پێ دەسپێردرێت.
یاریدەدەری بەڕێوەبەر	ئەو فەرمانبەرەیە کە وەك یاریدەدەری بەڕێوەبەر ڕادەسپێردرێت.
ڕێنماییکاری پەروەردەیی	ئەو فەرمانبەرەیە کە ڕاسپێردراوە بە ئەرکی ڕێنمایی پەروەردەیی قوتابیان و خوێندکاران لە سنووری قوتابخانە و خوێندنگە و پەیمانگە.
سەرپەرشتیاری پەروەردەیی	فەرمانبەرێکی وەزارەتە ڕاسپێردراوە بە بەدواداچوون و هەڵسەنگاندنی پرۆسەی پەروەردە و فێرکاری لە دامەزراوە پەروەردەییەکان.
بەخێوکار	ئەو کەسەی بەخێوکردن و چاودێریکردنی قوتابی و خوێندکاری گرتۆتە ئەستۆ.
ئەنجومەنی دایك و باوکان	ئەنجومەنی دایك و باوکان کە بە شێوەی ئارەزوومەندانە لە قوتابخانە و خوێندنگە پێك دەهێنرێت.
پەروەردەی تایبەت	کۆمەڵێك بەرنامەی پەروەردەیی تایبەتە، کە دەبێت بۆ قوتابیان و خوێندکارانی خاوەن پێداویستی تایبەت دابین بکرێت بۆ گەشەکردن و پەرەپێدانی تواناکانیان لە ڕێگای هۆکارە فێرکارییە گونجاوەکان کە لەگەڵ تواناکانیان بگونجێت بە مەبەستی گەیشتن بە ئامانجە پەروەردەییەکان و ئامادەکردنیان بۆ ژیانی گشتی و تێکەڵاوبوونیان بە کۆمەڵگە.

کەسانی خاوەن پێداویستی تایبەت	هەموو ئەو منداڵانەی باخچەی منداڵان و قوتابیان و خوێندکاران، کە بە هۆی توشبوون بە ناتواناییەکی جەستەیی یان ناجەستەیی، بە شێوەیەکی نەگۆڕ لە هەر یەك لە هەستەکانیان یان تواناکانی جەستەییان یان دەروونییان یان عەقڵیان تا ڕادەیەك دەبێتە مایەی ڕێگرتن لە بەشداری کردنیان بە شێوەیەکی یەکسان لە پرۆسەی خوێندن.
بەشەوانە	پرۆسەیەکی پەروەردەیی و فێرکردنە، کە لە دامەزراوە پەروەردەیی و فێرکارییەکاندا و لەژێر سەرپەرشتیی مامۆستا و لە ماوەیەك کە لە (٤٠) چل خولەك کەمتر نەبێت بەڕێوە دەچێت.
تاقیکردنەوە وەزارییەکان	ئەو تاقیکردنەوانەن کە پرسیار و میکانیزمی ڕاستکردنەوەیان یەك شێوەیە و لەلایەن وەزارەتەوە لەسەر ئاستی هەرێم بۆ پۆلی دوازدەیەم ئەنجام دەدرێت.
تاقیکردنەوە نیشتیمانییەکان	ئەو تاقیکردنەوانەن کە پرسیار و میکانیزمی ڕاستکردنەوەیان یەك شێوەیە و لەلایەن وەزارەتەوە لەسەر ئاستی هەرێم بۆ پۆلی نۆیەم ئەنجام دەدرێت.
دامەزراوەی پەروەردەیی	باخچەی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیە.
دامەزراوەی پەروەردەیی قازانجنەویست.	ئەو دامەزراوانەیە کە لە فەرمانگەی ڕێکخراوە ناحکومییەکان تۆمار کراون و خزمەتگوزاری پەروەردەیی پێشکەش دەکەن و لەلایەن کەسان یان ڕێکخراوەوە خاوەنداریەتییان دەکرێت، و دەستکەوتی ماددەی ساڵانەی دامەزراوەکە بۆ بەرەوپێشبردنی ژینگەی دامەزراوەکە یان بۆ بواری پەروەردە و فێرکاری یان بۆ کاروباری تری گشتی یان خێرخوازی خەرج دەکەن.

بەشی دووەم
بنەما گشتییەکانی دامەزراندنی قوتابخانە و پەیمانگەی ناحکومی

ئامانجەکان

ماددەی (٢):
بۆ دامەزراندنی باخچەی منداڵان، قوتابخانە، خوێندنگە و پەیمانگەی ناحکومی، دەبێت ئەو دامەزراوانە ئەو ئامانجانەیان هەبێت، کە لە یاسای قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان هاتووە، کە بریتییە لە:

یەکەم: ڕەخساندنی بواری نوێی زیاتر بۆ پەروەردە و فێرکردن، وێرای تواناکانی حکومەت، بە مەبەستی پەرەپێدان و یارمەتیدان و گەیشتن بە ئامانجەکانی پرۆسەی پەروەردە و فێرکردنی نیشتیمانی.

دووەم: دابینکردن و ئامادەکردنی پێداویستییە جۆراوجۆرەکانی بە هاوچەرخکردنی پرۆسەی پەروەردە و فێرکردن لە ڕێگای پرۆگرام و ڕێکاری نوێ.

سێیەم: گرنگیدان بە فێرکردنی زمانە بییانییە زیندووەکان لە پاڵ پرۆگرامە فێرکارییە بڕیار لەسەر دراوەکان.

چوارەم: ڕەخساندنی زەمینەی گونجاو بۆ کێبڕکێ لە بواری پەروەرەردە و فێرکردن بەمەبەستی پەرەپێدانی ئاراستەی گەشەپێدانی مرۆیی و داهێنانی زیاتر لە پەروەردە و فێرکردن بە بەرجەستەکردنی نمونەی مۆدێرن و سەردەمییانە لە سیستەم و پرۆگرامە پەروەردەییەکاندا.

پێنجەم: هاندانی پرۆسەی وەبەرهێنانی نیشتیمانی و بیانی لە هەرێمدا لە بوارەکانی پەروەردە و فێرکردن لە چوارچێوەی بەرنامە و سیستەمێکی نوێدا.

شەشەم: ڕەخساندنی دەرفەت لە بەردەم ڕەوەند و بیانی و گەڕاوەکانی هەرێمی کوردستان لە دەرەوەی هەرێم، تاکو دانەبڕێن و بەمەبەستی بەردەوام بوونیان لە پەروەردە و فێرکردنی نیشتیمانی و دابینکردنی پێداویستی و خزمەتگوزارییەکانی پەروەردە و فێرکردن بە جۆرێك کە لەگەڵ پرۆگرامەکانی فێرکردنی هەرێم و ئەو وڵاتانەی لێوەی هاتوون بگونجێت.

جۆرەكانی دامەزراوە پەروەردەییە ناحكومییەكان

ماددەی (٣):

یەكەم: دامەزراوە پەروەردەییە ناحكومییە خۆماڵییەكان (لۆكاڵ)، كە پرۆگرامی خوێندن و سیستەمی ئەزموونەكان و شێوازی بڕوانامە و هەڵسەنگاندنی وەزارەتی پەروەردە پیادە دەكەن، یان پرۆگرامێكی خوێندن و سیستەمێكی ئەزموونەكان و شێوازی بڕوانامە و هەڵسەنگاندنی تایبەت بە خۆیان هەیە، كە لەلایەن وەزارەتەوە پەسەند كراوە.

دووەم: دامەزراوە پەروەردەییە ناحكومییە نێودەوڵەتییەكان، كە بریتین لەو دامەزراوانەی كە:

أ- پرۆگرامێكی خوێندنی ناوەندێكی نێودەوڵەتی فێركاریی جیهانی پێشكەوتووی تێدا پیادە دەكرێت.

ب- سیستەمێكی ئەزموونەكانی ناوەندێكی نێودەوڵەتی فێركاری جیهانی پێشكەوتووی تێدا پیادە دەكرێت.

پ- جۆرێكی بڕوانامەیان هەبێت، كە لە یەك یان زیاتر لە وڵاتێكی پێشكەوتووی باوەڕپێكراوە و یەكسانە بە بڕوانامەی ئەو وڵاتە.

ت- سیستەمێكی سەرپەرشتیاری، یان هەڵسەنگاندنی ناوەندێكی پەروەردەیی نێودەوڵەتی باوەرپێكراویان هەیە.

سێیەم: دامەزراوە پەروەردەییە ناحكومییە بیانییەكان، كە پرۆگرامی خوێندن و سیستەمی ئەزموونەكان و جۆری بڕوانامە و هەڵسەنگاندنی وڵاتێكی دیاریكراو پیادە دەكە، بە ڕەچاوكردنی بنەما سەرەكییەكانی خوێندن لە هەرێمی كوردستان وەك ئەوەی لە یاساكاندا هاتووە.

مافی وەرگرتنی مۆڵەتی دروستكردنی دامەزراوەی پەروەردەیی ناحكومی

ماددەی (٤) :

یەكەم: هەر كەسێكی سروشتی كە تەمەنی (١٨) هەژدە ساڵی تەواوكردبێت، یان كەسایەتییەكی مەعنەوی وەك ڕێكخراو و دامەزراوە و كۆمپانیا، بە تەنیا یان بەكۆمەڵ، مافی دامەزراندنی دامەزراوەی پەروەردەیی ناحكومییان هەیە. دەكرێت كەسە سروشتییەكە یان كۆمپانیا و ڕێكخراوەكە عێراقی بێت یان بیانی.

دووەم: نابێت داواكاری مۆڵەت فەرمانبەر بێت لە كەرتی گشتی.

سێیەم: مۆڵەت بە هیچ حزب و ڕێكخستنێكی سیاسی یان ئایینی نادرێت، دامەزراوەی پەروەردەیی ناحكومی دابمەزرێنێت. هەروەها مۆڵەت نادرێت بە كردنەوەی هیچ دامەزراوەیەكی پەروەردەیی ناحكومی، ئەگەر مەبەستی پەروەردەیی و فێركاری نەبێت.

چوارەم: وەزارەت مافی هەیە، بەگوێرەی پێویستی كەرتی پەروەردە و پلانی ساڵانەی وەزارەت، مۆڵەت بدات. ئەگەر بۆ ساڵێكی خوێندنی تایبەت بە پێویست نەزانرا دامەزراوەی نوێ بكرێتەوە، ئەوا وەزارەت مافی هەیە مۆڵەت بۆ كردنەوەی باخچە، قوتابخانە، خوێندنگە، خوێندنگەی پیشەیی، پەیمانگە و كۆمەڵگەی پەروەردەیی نوێ بۆ ماوەیەك هەڵپەسێرێت.

مەرجەکانی پێدانی مۆڵەت

ماددەی (٥):
بۆ دامەزراندنی دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی لە هەرێم پێویستە لەسەر داواکاری مۆڵەت:

یەکەم: گشت ئەو بەڵگە و نووسراوانەی لە یاسای ژمارە (١٤)ی ساڵی (٢٠١٢)ی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان، و ڕێنماییەکان داواکراون پێشکەش بە وەزارەت بکات.

دووەم: پرۆژەکە لەگەڵ بەها نیشتیمانی و پرنسیپە گشتی و تایبەتییە پەیڕەوکراوەکانی سیاسەتی فێرکاری ناکۆك نەبێت.

سێیەم: پرۆژەکە خزمەتێك پێشکەش بە ئامانجە پەروەردەییەکان بکات و بە جۆرێك بێت توانای یارمەتیدانی لە باشترکردنی ڕۆڵی پەروەردە و فێرکردن هەبێت یان ڕۆڵی لە تازەگەری لە بواری بەڕێوەبردنی قوتابخانەکان و بەهێزکردن و گەشەپێکردنی کەسایەتی و کەناڵە پەروەردەییەکان هەبێت.

چوارەم:
أ- دەبێت باخچەکانی منداڵان، قوتابخانەکان، خوێندنگەکان، کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەکان ناوێکی تایبەت و جیاکەرەوەیان هەبێت، کە لەگەڵ تایبەتمەندییە کولتوری و پەروەردەیی و نیشتیمانییەکانی هەرێمدا بگونجێت.
ب- ئەگەر داواکاری مۆڵەت خاوەنی مۆڵەتێکی پێشتر بوو و بیەوێت لقێکی نوێ بکاتەوە، ئەو کات مافی هەیە هەمان ناو هەڵبژێرێت کە پێشتر هەیبووە، بەڵام بە وشەیەکی زیادکراو، کە دەکرێت ناوی شار، شارۆچکە یان گەڕەك بێت. (بۆ نمونە ئەگەر داواکاری مۆڵەت پێشتر مۆڵەتی قوتابخانەیەکی هەبێت بە ناوی قوتابخانەی (هیوا)، دەکرێت لقە نوێیەکە ناوی قوتابخانەی (هیوا - هەڤاڵان)، قوتابخانەی (هیوا - کانێسکان) یان قوتابخانەی (هیوا - ڕوناهی) بێت، یان شتێکی لەو جۆرە. ئەم خاڵە دامەزراوەی نێودەوڵەتی و خۆماڵیش دەگرێتەوە.
پ- ئەو حاڵەتەی لە بڕگەی (ب) ی ئەم بەندە هاتووە، تەنیا ئەو داواکارانە دەگرێتەوە کە خۆیان پێشتر مۆڵەتی دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومییان هەیە، و دەیانەوێت لقی نوێ بکەنەوە. داواکارانی تر مافیان نییە ناوێك هەڵبژێرن کە لە ناوی دامەزراوەیەکی پەروەردەیی بچێت کە ئێستا کارایە.

پێنجەم: پێویستە داواکاری مۆڵەت، بە تۆمەتێکی ئابڕووبەر، حوکمی زیندانی بەسەردا نەدرابێت.

شەشەم: پێویستە داواکاری مۆڵەت یەك لەم مەرجانەی خوارەوەی تیایدا بێت:
أ- تەلاری تایبەت بە خۆی هەبێت کە بۆ کاری دامەزراوەکە تەرخان بکرێت،
ب- گرێبەستی سەرەتایی بۆ بەکرێگرتنی تەلارێکی گونجاوی بۆ کاری دامەزراوەکە هەبێت،
پ- زەوییەکی دەستنیشانکراوی بۆ دروستکردنی دامەزراوەکە هەبێت،
ت- پەیکەری تەلارێکی هەبێت، کە خەریکی تەواوکردنی بێت بۆ کاری دامەزراوەکە.

کات و ڕێکاری داواکردنی مۆڵەت

ماددەی (٦):

یەکەم:

أ- داواکردنی مۆڵەت لە ڕۆژی یەکەمی مانگی (١٠) دە تا ڕۆژی یەکەمی مانگی (٣) سێی هەموو ساڵێك دەبێت. هیچ داواکارییەکی مۆڵەت وەرناگیرێت ئەگەر لەو ماوەیەدا پێشکەش نەکرێت.

ب- داواکردنی مۆڵەت بۆ ساڵی خوێندنی (٢٠٢٢/٢٠٢١) بە پێی فەرمانێك دەبێت کە وەزیر دەری دەکات.

دووەم: داواکردنی مۆڵەت بەم شێوەیە دەست پێدەکات و ئەنجام دەدرێت:

أ- داواکاری مۆڵەت فۆڕمی سەرەتایی داواکردنی مۆڵەت پڕبکاتەوە. فۆڕمەکە لە "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومیەکان" لە وەزارەت بەدەست دەهێنرێت.

ب- داواکاری مۆڵەت ڕسوماتی داواکردنی مۆڵەت بدات. بڕی رسومات بۆ باخچەی منداڵان (١) یەك ملیۆن دینارە، و بۆ دامەزراوەکانی تر (٢) دوو ملیۆن دینارە.

سێیەم: دوای پڕکردنەوەی فۆڕمی سەرەتایی داواکردنی مۆڵەت و دانی ڕسوماتی داواکردنی مۆڵەت، داواکار فۆڕمی ئەلکترۆنی داواکردنی مۆڵەت پڕ دەکاتەوە، لە ماوەیەك لە (٣٠) سی ڕۆژ زیاتر نەبێت.

چوارەم: لە دوای ئەوەی "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" وردبینی لە داوا ئەلکترۆنییەکە و بوونی مەرجەکان لە داواکاردا دەکات، پێویستە لەسەر داواکاری مۆڵەت لەماوەیەك کە لە (٧) حەوت ڕۆژی کار زیاتر نەبێت، لە ڕۆژی ڕاگەیاندنی وردبینییەکە لەلایەن وەزارەتەوە، سەردانی بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردە لە پارێزگای پەیوەندیدار بکات، بۆ ئەوەی لە ماوەیەك کە لە (٧) حەوت ڕۆژی کار زیاتر نەبێت لە ڕۆژی گەیشتنی نووسراو بە بەڕێوەبەرایەتییەکە، نووسراوی بۆ بکرێت بۆ دامو دەزگا پەیوەندیدارەکان بۆ بەدەستهێنانی ئەو پشتگیرییانەی لە خوارەوە ناویان هاتووە.

أ- پشتگیری (شارەوانی) یان (دەستەی وەبەرهێنان) سەبارەت بە بوونی مۆڵەتی تەلارەکە بۆ بەکارهێنانی وەك دامەزراوەیەکی پەروەردەیی.

ب- پشتگیری بەرگری شارستانی کە تەلارەکە مەرجەکانی بەرگری شارستانی تێدایە، ئەمە لە کاتێکدا پێشتر ئەو پشتگیرییە بەدەست نەهێنرابێت بۆ کاری شارەوانی یان وەبەرهێنان.

پ- پشتگیری بیناسازی لە بەشی بیناسازی بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا، سەبارەت بەوەی ئایا تەلارەکە گونجاوە بەپێی ئەم ڕێنماییانە. ئەمە لە حاڵەتێکدا پێشتر ئەو پشتگیرییە وەدەست نەهێنرابێت بۆ کاری شارەوانی یان وەبەرهێنان.

ت- پشتگیری بەڕێوەبەرایەتیی تەندروستی پارێزگا، سەبارەت بە هەبوونی مەرجەکانی تەندروستی.

ج- پشتگیری دامودەزگای پەیوەندیدار سەبارەت بەوەی کە داواکار بە تۆمەتێکی ئابڕووبەر، حوکمی زیندانی بەسەردا نەدرابێت.

چ- پشتگیری ئەستۆپاکی باجی دەرامەت و باجی خانوبەرە.

ح- بڕگەکانی (أ) و (ب) و (پ) و (ت)ی بەندی (چوارەم)ی ئەم ماددەیە ئەو داواکارانە ناگرێتەوە کە خەریکی دروستکردنی تەلاری نوێن و مۆڵەتیان لە شارەوانی یان دەستەی وەبەرهێنان

وەرگرتووە، چونکە ئەوان پێشتر ئەو پشتگیرییانەیان پێشکەش بە شارەوانی یان دەستەی وەبەرهێنان کردووە.

پێنجەم: دەبێت داواکاری مۆڵەت، لە ماوەیەك کە لە (٧) حەوت ڕۆژی کار تێپەر نەکات بەسەر وەرگرتنی نووسراوی بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا بۆ هێنانی پشتگیرییەکان، نووسراوەکان بگەیەنێت بە دامودەزگا پەیوەندیدارەکان. ئەگەر دامودەزگا پەیوەندیدارەکان لە ماوەی (١٥) پازدە ڕۆژی کار وەڵامی داواکارییان نەدایەوە، بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژی کار نووسراوی وەبیرهێنانەوە بۆ دامودەزگا پەیوەندیدارەکە دەنێرێتەوە بە مەبەستی وەڵامدانەوەی نووسراوی پشتگیریکردن. ئەگەر دوای ئەوەش بە (٧) حەوت ڕۆژی کار دامودەزگا پەیوەندیدارەکان هەر وەڵامیان نەدایەوە، "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" خۆی بەدواداچوون بۆ پرسەکە دەکات.

شەشەم: دوای وەرگرتنی پشتگیرییەکان، بەڕێوەبەرایەتی گشتی پەروەردەی پارێزگا لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژی کار، نووسراوێك بۆ "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" دەکات، و کۆپییەکی نووسراوەکە دەدات بە داواکار. داواکار لە ماوەیەك کە لە (٧) حەوت ڕۆژی کار زیاتر نەبێت، نووسراوەکە بە ڕێگەی ئەلکترۆنییەوە دەنێرێت بۆ "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە وەزارەت.

پێداویستییەکانی داواکردنی مۆڵەت

ماددەی (٧):
پاش پێشکەشکردنی داواکاری و پڕکردنەوەی فۆڕمی ئەلکترۆنی و دانی ڕسوماتی داواکاری مۆڵەت، پێویستە داواکار ئەم پێداویستییانەی خوارەوە فەراهەم بکات:

١- ئامانجە گشتی و تایبەتییەکانی دامەزراوەکە.

٢- سوودی ئابووری و کۆمەڵایەتی و پەروەردەیی پڕۆژەکە.

٣- سەرچاوە داراییەکان و لایەنی پشتیوانکار.

٤- بڕی کرێی ساڵانەی خوێندن بۆ منداڵان، قوتابیان و خوێندکاران و ژمارە و کاتی پشکەکان. دەبێت بڕی کرێی ساڵانەی خوێندن پارەی کتێب و جلوبەرگی یەکپۆشی لە خۆ بگرێت.

٥- مەرجەکانی وەرگرتنی منداڵان، قوتابیان و خوێندکاران و خەمڵاندنی ژمارەی ئەو منداڵ و قوتابی و خوێندکارانەی کە دامەزراوەکە دەیەوێت وەریان بگرێت بۆ هەر ساڵێك.

٦- بنەماکانی دەرچوون و کەوتن و سیستەمی گشتی ئەزموونەکان و هەڵسەنگاندن.

٧- زمانی خوێندنی دامەزراوەکە.

٨- پلانی خوێندن و ماوەی پێشنیارکراو بۆ بەدەستهێنانی بڕوانامەی دەرچوون.

٩- دیاریکردنی ژمارەی ڕۆژەکان و کاتژمێرەکانی خوێندن لە هەر ساڵ و ڕۆژێکی دەوام دا.

١٠- پرۆگرام و بابەتەکان و کتێبەکانی خوێندن و سەرچاوەکانیان لەگەڵ ڕەچاوکردنی مافی خاوەندارییەتی هزری.

١١- پێشکەشکردنی لیستێك بە ناوی ئەو کەرەستە و پێداویستییانەی کە داواکاری مۆڵەت دوای وەرگرتنی مۆڵەت بە نیازە ئامادەیان بکات (کورسی، رەحلە، سەبورە و هتد)، بۆ ئەوەی پێش دەستپێکی ساڵی خوێندن لە دامەزراوەکە هەبن.

١٢- ڕێگا و شێوازەکانی وانەگوتنەوە.

١٣- لێهاتویی و بڕوانامەی بەڕێوەبەر، یاریدەدەری بەڕێوەبەر، مامۆستایان و ڕێنماییکاری پەروەردەیی دامەزراوەکە و ڕەگەزنامەکانیان.

١٤- هۆڵەکانی خوێندن و تاقیگە و کتێبخانە و بەشە کارگێڕییەکانی دامەزراوەکە بەپێی نەخشە.

١٥- چۆنیەتی دابینکردنی چاودێری و سەلامەتی و تەندروستی و چالاکی جیاواز بۆ منداڵان و قوتابیان و خوێندکاران.

١٦- سیستەمی پێشنیازکراو بۆ بەڕێوەبردنی دامەزراوەکە.

١٧ – پەیڕەوێکی ناوخۆی بۆ دامەزراوەکە هەبێت کە ئەم خاڵانە لەخۆ بگرێت:
ا- ساڵنامەی جێگیری خوێندن و پشووە فەرمییەکان.
ب- کات و بنەما وشێوازی جێبەجێکردنی تاقیکردنەوەکان.
پ- بنەمای گواستنەوەی قوتابیان و خوێندکاران.
ت- چۆنیەتی دەستەبەرکردن و نوێکردنەوەی ساڵانەی تۆمارەکان.
ج- چۆنیەتی سەرپەرشتیکردن و هەڵسەنگاندن.
چ- پلانی خولی ڕاهێنان بۆ مامۆستایان و فەرمانبەران.

١٨- شوێنی دامەزراوەکە و هاوپێچکردنی گرێبەستی بەکرێگرتن یان تاپۆی موڵکداریەتیی تەلارەکە یان ئەو زەوییەی کە دامەزراوەکەی لەسەر دروست کراوە یان دروست دەکرێت، و دەبێت تەلارەکە گونجاو بێت و بەگوێرەی ڕێنماییەکانی وەزارەت بێت. هەروەها هاوپێچکردنی نەخشەی تەلارەکە کە گشت پۆلەکان، تاقیگەکان، و کتێبخانە و هتد وەك ئەوەی لە ئێستادا هەیە، لە خۆ دەگرێت.

١٩- ئەگەر داواکە تایبەت بە دامەزراندنی دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی نێودەوڵەتی بوو، پێویستە داواکار (ئەکریدیتەیشن) یان (کاندیدی ئەکریدیتەیشن) لە ناوەندێکی جیهانی، کە لەلایەن وەزارەتەوە پەسەندکراو بێت، پێشکەش بە وەزارەت بکات.

٢٠- ئەگەر داواکە تایبەت بە دامەزراندنی دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی بیانی بوو، پێویستە نووسراوێکی فەرمی سەبارەت بە پاڵپشتیکردنی ئەکادیمی لە دەوڵەتە پەیوەندیدارەکەوە هاوپێچ بکرێت.

٢١- پێشکەشکردنی بەڵێننامەی یاسایی داواکاری مۆڵەت سەبارەت بە پابەندبوون بە یاسا و ڕێنماییەکان.

٢٢- پێشکەشکردنی دوو وێنەی ڕەنگاوڕەنگی مامەڵە بۆ داواکاری مۆڵەت، یان مۆڵەتی کۆمپانیا یان مۆڵەتی ڕێکخراو، و مۆڵەتی کارکردنیان لە هەرێمی کوردستان.

٢٣- پێشکەشکردنی کۆپی ڕەنگاوڕەنگی کارتی نیشتیمانی (یان ناسنامەی باری شارستانی) بۆ هاوڵاتی عێراقی و کۆپی پاسپۆرت بۆ هاوڵاتی بیانی.

٢٤- بۆ کردنەوەی پۆلێکی نوێ یان بازنەیەکی نوێ یان قۆناغێکی نوێ کە پێشتر مۆڵەتی بۆ وەرنەگیراوە، دەبێت خاوەن دامەزراوەکە داوای مۆڵەتی نوێ لە وەزارەت بکات، بە هەمان مەرج و ئەو ڕێکارانەی، کە بۆ پێدانی مۆڵەتی نوێ دانراون.

ڕێکارەکانی وەزارەت بۆ پێدانی مۆڵەت

ماددەی (٨):

یەکەم: "بەڕێوبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە ماوەیەك کە لە (٧) حەوت ڕۆژی کار زیاتر نەبێت لە ڕۆژی پڕکردنەوەی فۆرمە ئەلکترۆنییەکەی داواکردنی مۆڵەت بە تەواوی لەلایەن داواکارەوە، سەیر و وردبینی لە داواکە دەکات.

دووەم: ئەگەر دوای وردبینی "بەڕێوبەرایەتی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە داوایەکە، دەرکەوت کە مەرجەکانی ماددەی (٤) و (٥) و (٦) و (٧)، جگە لە پشتگیرییەکان، لە داواکاردا هەیە، "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە ماوەی (٧) ڕۆژی کار لە ڕۆژی پێشکەشکردنی داوا ئەلکترۆنییەکە بە تەواوی، نووسراوێك بۆ بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا دەکات، سەبارەت بەوەی کە داواکارییەکی مۆڵەت هاتووە، بۆ ئامادەکردنی پشتگیرییە داواکراوەکان، ئەویش دوای پێشکەشکردنی فۆڕمە ئەلکترۆنییەکە لەلایەن داواکارەوە. لە هەمان کاتدا "بەڕێوەبەرایەتی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" وەڵامی نووسینەکی داواکار دەداتەوە، کە مامەڵەکەی لە ژێر کاردایە، و سەردانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی پەروەردەیی پارێزگا بکات.

سێیەم: ئەگەر دوای وردبینی "بەڕێوبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە داوایەکە، دەرکەوت کە مەرجەکانی ماددەی (٤) و (٥) و (٦) و (٧)، جگە لە پشتگیرییەکان لە داواکاردا نییە، "بەڕێوەبەرایەتی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" داوا لە داواکار دەکات داواکەی لە ماوەی (٣) سێ ڕۆژدا هەموار بکاتەوە. ئەگەر داواکار لەو ماوەیەدا داوایەکەی هەموار نەکردەوە داوایەکەی هەڵدەوەشێتەوە.

چوارەم: ئەگەر داوایەکە سەبارەت بە دامەزراندنی دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی نێودەوڵەتی یان بیانی بێت و مەرجەکانی ماددەی (٤) و (٥) و (٦) و (٧)، جگە لە پشتگیرییەکان، لە داواکاردا هەبوو "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە ماوەیەك کە لە (٧) حەوت ڕۆژی کار زیاتر نەبێت لە ڕۆژی پێشکەشکردنی فۆرمە ئەلکترۆنییەکە بە تەواوی و هێنانی بەڵگەی (ئەکریدیتەیشن/ اعتماد) نووسراوێك بۆ بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پرۆگرامەکان بۆ پشتڕاستکردنەوەی پرۆگرامەکانی خوێندن و بۆ بەڕێوەبەرایەتیی گشتی ئەزموونەکان بۆ پشتڕاستکردنەوەی بەڵگەی (ئەکریدیتەیشن/اعتماد) لە ماوەیەك کە لە (٧) حەوت ڕۆژی کار زیاتر نەبێت. ئەگەر لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژی کار وەڵام نەدرایەوە، "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" کارەکە دەگرێتە ئەستۆ.

پێنجەم: ئەگەر داوایەکە سەبارەت بە دامەزراندنی ئامادەیی پیشەیی یان پەیمانگەی ناحکومی بێت و مەرجەکانی ماددەی (٤) و (٥) و (٦) و (٧)، جگە لە پشتگیرییەکان، لە داواکاردا هەبوو "بەڕێوەبەرایەتییی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە ماوەیەك کە لە (٧) حەوت ڕۆژی کار زیاتر نەبێت لە ڕۆژی پێشکەشکردنی فۆرمە ئەلکترۆنییەکە بە تەواوی، نووسراوێك ئاڕاستەی بەڕێوەبەرایەتیی گشتی فێرکردنی ئامادەیی و پیشەیی/ پەیمانگەکان دەکات سەبارەت بە پشتڕاستکردنەوەی پێداویستییەکانی ناو بەشەکانی دامەزراوەکە وەك ئەوەی لە خشتەی بەڕێوەبەرایەتیی گشتی فێرکردنی ئامادەیی و پیشەیی/ پەیمانگەکان هاتووە، لە ماوەیەك کە لە (٧) حەوت ڕۆژی کار زیاتر نەبێت. ئەگەر لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژی کار وەڵام نەدرایەوە، "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" کارەکە دەگرێتە ئەستۆ.

شەشەم: لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژی کار لە ڕۆژی پەیوەندیکردنی داواکار بە بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا، بەڕێوەبەرایتییەکە نووسراو بۆ داواکار ئامادە دەکات سەبارەت بە هێنانی ئەو پشتگیرییانەی لە بەندی (سێیەم) ی ماددەی (٧) ئاماژەیان پێکراوە. ئەگەر نووسراوەکان لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژی کار ئامادە نەکران، "بەڕێوەبەرایەتییی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە وەزارەت بەو ئەرکە هەڵدەستێت.

حەوتەم:

أ- دوای وەرگرتنی وەڵامی پشتگیرییەکانی ماددەی (٧) کە لە (٧) حەوت ڕۆژی کار زیاتر نەبێت، بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا بە نووسراوێك پشتگیرییەکان و ڕای خودی بەڕێوەبەرایەتییەکە لەسەر پشتگیرییەکان بە داواکار دەدات، و کۆپییەکی دەنێرێت بۆ "بەڕێوبەرایەتی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان".

ب- ئەگەر بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژی کار نووسراوی بۆ داواکار نەکرد، "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە وەزارەت بە کارەکان هەڵدەستێت.

هەشتەم:
أ- لە ماوەی (١٥) پازدە ڕۆژ لە ڕۆژی گەیشتنی گشت پشتگیرییەکان و وەڵامی بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پرۆگرامەکان و بەڕێوەبەرایەتیی گشتی ئەزموونەکان و بەڕێوەبەرایەتیی گشتی فێرکردنی ئامادەیی و پیشەیی/پەیمانگەکان، دەست بە خوێندنەوە بۆ داوایەکە لەلایەن "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" دەکرێت.

ب- "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان"، بە هەماهەنگی لەگەڵ بەشی بیناسازی وەزارەت و نوێنەری بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەیی پارێزگا، سەردانی شوێنی ئەو دامەزراوەیە دەکات کە داواکار داوای کردووە دایمەزرێنێت.

پ- ئەگەر داواکار گشت پشتگیرییەکانی بەدەست هێنابوو و وەڵامی بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پرۆگرامەکان و بەڕێوەبەرایەتیی گشتی ئەزموونەکان و بەڕێوبەرایەتیی گشتی فێرکردنی ئامادەیی و پیشەیی/ پەیمانگەکان ئەرێنی بوون و گشت مەرج و پێداویستییەکانی ماددەکانی (٤) و (٥) و (٦) و (٧) لە داواکاردا هەبوو، "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومیەکان" بڕیار دەدات پێشنیازێك بۆ وەزیر سەبارەت بە پێدانی مۆڵەت بە داواکار بنێرێت.

ت- ئەگەر داواکار گشت پشتگیرییەکانی بەدەست نەهێنابوو، یان وەڵامی بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پرۆگرامەکان و بەڕێوەبەرایەتیی گشتی ئەزموونەکان یان بەڕێوبەرایەتیی گشتی فێرکردنی ئامادەیی و پیشەیی/ پەیمانگەکان نەرێنی بوون، یان گشت مەرج و پێداویستیەکانی ماددەکانی (٤) و (٥) و (٦) و (٧) لە داواکاردا نەبوو، "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" بڕیار دەدات پێشنیازێك بۆ وەزیر بنێرێت دەربارەی پێنەدانی مۆڵەت بە داواکار.

نۆیەم: وەزیر، خوێندنەوە بۆ پێشنیازەکانی (بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان) دەکات، لە ماوەیەك کە لە (١٥) پازدە ڕۆژ زیاتر نەبێت، و بڕیار لەسەر پێدان یان پێنەدانی مۆڵەت دەدات. ئەگەر بڕیاری وەزیر وەك پێشنیازی (بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان) نەبوو، ئەوکات هۆیەکانی بڕیاری وەزیر لە دۆسیەکە دەنوسرێت.

دەیەم: دوای بڕیاری وەزیر، پەروەندەی داواکار لە ماوەی (٧) حەوت رۆژدا بۆ (بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە وپەیمانگە ناحکومییەکان) دەنێردرێت بە مەبەستی جێبەجێکردنی ڕێکارە کارگێڕی و یاساییەکان و ئاگادارکردنەوەی "داواکار" بە شێوەیەکی فەرمی لە بڕیارەکە لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژدا لە گەیشتنی بڕیاری وەزیر بە بەڕێوبەرایەتییەکە.

یازدەیەم:
لە ئەگەری بڕیاری وەزیر بە پێدانی مۆڵەت، (بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان) پێش دەرکردنی بڕیاری مۆڵەت داوا لە داواکار دەکات:
أ- داواکار دەبێت ڕسوماتی پێدانی مۆڵەت بدات، کە بەم بڕانەی خوارەوە دەبێت:
١- باخچەی منداڵان: (٢،٠٠٠،٠٠٠) دوو ملیۆن دیناری عێراقی.
٢- قۆناغی بنەڕەتی: (١٢،٠٠٠،٠٠٠) دوازدە ملیۆن دیناری عێراقی.
٣- قۆناغی ئامادەیی ئەکادیمی و ویژەیی: (١٠،٠٠٠،٠٠٠) دە ملیۆن دیناری عێراقی.
٤- قۆناغی ئامادەیی پیشەیی: (٢،٠٠٠،٠٠٠) دوو ملیۆن دیناری عێراقی بۆ گشت ئامادەییەك بە هەموو بەشەکانیەوە.
٥- قۆناغی پەیمانگە: (١٢،٠٠٠،٠٠٠) دوازدە ملیۆن دیناری عێراقی بۆ گشت پەیمانگە و (٢،٠٠٠،٠٠٠) دوو ملیۆن دیناری عێراقی بۆ کردنەوەی هەر بەشێکی نوێ کە پەیمانگەکە دواتر بیکاتەوە.
٦- کۆمەڵگای پەروەردەیی (باخچەی منداڵان و قۆناغی بنەڕەتی و قۆناغی ئامادەیی ئاکادیمی): (١٨،٠٠٠،٠٠٠) هەژدە ملیۆن دیناری عێراقی بۆ گشت کۆمەڵگەکە. کۆمەڵگە تەنها یەك مۆڵەتی دەبێت، نەك (٣) سێ مۆڵەت.

ب- هاوپێچکردنی نووسراوێکی پەسەندکراوی دڵنیایی بانکی (خطاب ضمان) بە بڕی (١٠) دە ملیۆن دینار بۆ باخچەی منداڵانی خۆماڵی، (١٥) ملیۆن دینار بۆ باخچەی منداڵانی نێودەوڵەتی، (١٥) پازدە ملیۆن دینار بۆ قوتابخانەی بنەڕەتی خۆماڵی، (٢٥) بیست و پێنج ملیۆن دینار بۆ قوتابخانەی بنەڕەتی نێودەوڵەتی، (١٥) پازدە ملیۆن دینار بۆ ئامادەیی خۆماڵی، (٢٥) بیست و پێنج ملیۆن دینار بۆ ئامادەیی نێودەوڵەتی، (٢٠) بیست ملیۆن دینار بۆ کۆمەڵگەی پەروەردەیی خۆماڵی، (٣٠) سی ملیۆن دینار بۆ کۆمەڵگەی پەروەردەیی نێودەوڵەتی، (١٥) پازدە ملیۆن دینار بۆ پەیمانگەی یەك تا سێ بەشی و (٢٠) بیست ملیۆن دینار بۆ ئەو پەیمانگەیانەی لە سێ بەش زیاترن.
دەبێت هەموو بڕی دڵنیایی بانکییەکە وەك پارە لە بانك دابنرێت و نابێت دەربهێنرێت تا دامەزراوکە مابێت.

دوازدەیەم:
أ- پێویستە وەزارەت لە ماوەیەك کە لە (٦٠) شەست ڕۆژ زیاتر نەبێت، لە ڕێکەوتی پێشکەشکردنی گشت پشتگیرییەکان و پێداویستی و مەرجەکان بەشێوەیەکی تەواو لەلایەن داواکارەوە، بڕیاری کۆتایی لەسەر داواکە بدات.

ب- ئەگەر بڕیاری وەزارەت لەسەر داوایەکە نەرێنی بوو، پێویستە وەزارەت ئاماژە بەو پاساوە یاساییانە بدات کە بونەتە هۆی نەدانی مۆڵەتەکە.

پ- ئەگەر "وەزارەت" لە ماوەی (٦٠) شەست ڕۆژدا، لە ڕێکەوتی پێشکەشکردنی گشت پشتگیرییەکان و پێداویستی و مەرجەکان بەشێوەیەکی تەواو لەلایەن داواکارەوە، بڕیاری کۆتایی لەسەر داواکە نەدا، داواکارییەکە بە پەسەندکراو دادەنرێت.

نوێکردنەوەی مۆڵەت

ماددەی (٩):
یەکەم: نوێکردنەوەی مۆڵەت هەر (٣) سێ ساڵ جارێك دەبێت.

دووەم: دەبێت داوای نوێکردنەوەی مۆڵەت پێش کۆتاییهاتنی مۆڵەتی کارپێکراو بە لایەنی کەم بە (٣) سێ مانگ و بەلایەنی زۆر بە (٦) شەش مانگ پێشکەش بکرێت.

سێیەم: نوێکردنەوەی مۆڵەت بەم شێوەیە دەکرێت:
أ- خاوەنی مۆڵەت داواکارییەك لە ڕێگای پڕکردنەوەی (فۆڕمی نوێکردنەوەی مۆڵەت) پێشکەش بە "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە وەزارەت دەکات، کە کۆپییەکی داواکارییەکە وەك ئاگاداری دەنێرێت بۆ بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا.

ب- پێویستە داواکار بەڵگەی دانی ڕسوماتی نوێکردنەوە پێشکەش بکات. بڕی ڕسوماتی نوێکردنەوەی مۆڵەت (٥٠ ٪) پەنجا لە سەدی بڕی ڕسوماتی پێدانی مۆڵەت دەبێت.

پ- پێویستە داواکار، لە ڕێگای نووسراوێکەوە لەلایەن بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەیی پارێزگا بۆ دامودەزگا پەیوەندیدارەکان ئەم پشتگیریانە بەدەست بێنێت:
١- پشتگیری ئەستۆپاکی باجی دەرامەتی ساڵی پێشتر.
٢- پشتگیری ئەستۆپاکی باجی خانوبەرەی ساڵی پێشتر.
٣- پشتگیری دانی (دەستەبەری کۆمەڵایەتی) بۆ کارمەندانی دامەزراوەکە لە سێ ساڵی پێشتر.
٤- پشتگیری ئەوەی کە داواکاری مۆڵەت بە تاوانێکی ئابڕووبەر، حوکمی زیندانی بەسەردا نەدرابێت.
٥- پشتگیری شارەوانی سەبارەت بەوەی دامەزراوەکە لەو تەلارە نەیگواستۆتەوە کە پێشتر مۆڵەتی لەسەر وەرگرتووە، یان گۆڕانکاری بیناسازی تری لە تەلارەکەدا نەکردووە. خاڵی (٥)ی بڕگەی (پ)ی بەندی (سێیەم) ی ئەم ماددەیە ئەو دامەزراوانە ناگرێتەوە کە لە (١٢) دوازدە مانگی کۆتاییدا مۆڵەتی گواستنەوە یان گۆڕینی بیناسازی لە تەلارەکەیان لای وەزارەت وەرگرتووە.

ت- پێویستە داواکار بەڵێننامەی یاسایی سەبارەت بە پابەندبوون بە نوێترین یاسا و نوێترین ڕێنماییەکان پێشکەش بکات.

ج- پێویستە داواکار بەڵگەنامەی دڵنیایی بانکی (خطاب ضمان) بە هەمان بڕ کە لە بڕگەی (ب)ی بەندی (یازدەیەم)ی ماددەی (٨) هاتووە، پێشکەش بە "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە وەزارەت بکات.

چ- ئەگەر داوایەکە سەبارەت بە نوێکردنەوەی مۆڵەتی دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی بوو، پێویستە داواکار بەڵگەی ئەکریدیتەیشنی (نەك کاندید بوون) دامەزراوەکە دابین بکات. نابێت بەڵگەکە لە (٣) سێ مانگ کۆنتر بێت.

ح- ئەگەر داواکار دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی بوو، پێویستە داواکار نووسراوێکی پشتگیری بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پرۆگرامەکان و بەڕێوەبەرایەتیی گشتی ئەزموونەکان، سەبارەت بە پیادەکردنی پرۆگرامەکانی خوێندن و ئەزموونەکان وەك ئەوەی مۆڵەتی لەسەر وەرگیراوە، هاوپێچ بکات. ئەرکە لەسەر بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پرۆگرامەکان و بەڕێوەبەرایەتیی گشتی ئەزموونەکان لە ماوەیەك کە لە (١٥) پازدە ڕۆژ زیاتر نەبێت نووسراوێکی پشتگیریکردن یان پشتگیرینەکردن بدەنە داواکار.

خ- پێویستە داواکاری مۆڵەتی نوێکردنەوە نووسراوێك لە بەڕێوبەرایەتیی سەرپەرشتیاریی پارێزگا یان قەزا سەبارەت بە بارودۆخی خوێندن لە دامەزراوەکە لە (٢) دوو ساڵی ڕابوردوو پێشکەش بکات. نووسراوەکە بە پێی بنەمای هەڵسەنگاندنی ساڵانەی بەڕێوەبەرایەتیی سەرپەرشتیاری بنیاد دەنرێت. ئەگەر دامەزراوەکە (٣) سێ ساڵ لە دوای یەك ئاستی ئەکادیمی پلەی (پێویستی بە پشتیوانییە) یان (پێویستی بە پشتیوانیی زۆرە)، مۆڵەتی بۆ نوێ ناکرێتەوە.

د- پێویستە داواکاری مۆڵەتی نوێکردنەوە هیچ سزایەکی دارایی (غرامە) لە لایەن وەزارەتەوە لەسەر نەمابێت.

ذ- پێویستە داواکار، پشتگیری بەڕێوەبەرایەتی گشتی پلاندانانی پەروەردەیی/بەڕێوەبەرایەتی تەکنەلۆجیای زانیاری سەبارەت بە تۆمارکردنی گشت زانیارییەکانی دامەزراوەکە لە سیستەمی (ئی پەروەردە) پێشکەش بکات.

چوارەم:

أ- ئەگەر داواکار ڕسوماتی نوێکردنەوەی ڕادەستکردبوو، و پشتگیرییەکانی بەدەست هێنابوو، و بەڵێننامەی یاسایی دابین کردبوو، و بەڵگەی (ئەکریدیتەیشن/اعتماد)ی بەدەست هێنابوو، بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا، پەروەندەکە لەگەڵ ڕای خۆی لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژی کار لە دوای دابینکردنی گشت بەڵگەکان بۆ "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە وەزارەت دەنێرێت.

ب- ئەگەر بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا پەروەندەکەی لە ماوەی (٧) ڕۆژی کار نەنارد، "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە وەزارەت بە کارەکە هەڵدەستێت، و لە ماوەی (٦٠) شەست ڕۆژدا لە ڕۆژی دابینکردنی گشت بەڵگەکان بڕیار لە ناردنی پێشنیازی نوێکردنەوەی مۆڵەت بۆ وەزیر دەدات.

پێنجەم: ئەگەر داواکار گشت مەرجەکانی تیایدا نەبوو، یان گشت بەڵگە و پشتگیرییەکانی ئامادە نەکردبوو، "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە وەزارەت بڕیار لەسەر ناردنی پێشنیازی نوێنەکردنەوەی مۆڵەت بۆ وەزیر دەدات.

شەشەم: ئەگەر داواکارییەکە سەبارەت بە نوێکردنەوەی مۆڵەتی دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی نێودەوڵەتی بوو، و داواکار (ئەکریدیتەیشن/اعتماد)ی تەواو نەك (کاندیدبوون) و لەکاتی خۆی پێشکەش بە وەزارەت نەکرد، مۆڵەتەکەی دەگۆڕدرێت بۆ مۆڵەتی دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی خۆماڵی (لۆکاڵ) و خوێندن بە نرخی خوێندنی خۆماڵی دەبێت کە وەزارەت لەگەڵ خاوەن دامەزراوەکە لەسەری ڕێك دەکەون.

حەوتەم: ئەگەر خاوەن مۆڵەت لەکاتی دیاریکراو و بەپێی ئەم ڕێنماییانە داواکاری نوێکردنەوەی مۆڵەتی پێشکەش بە وەزارەت نەکرد، سزا دەدرێت بەپێی خشتەی سزاکان کە لە پاشکۆی ئەم ڕێنماییانە هاتووە.

هەشتەم: ئەگەر خاوەن مۆڵەت پێش تەوابوونی مۆڵەتی کارپێکراو داواکاری نوێکردنەوەی مۆڵەتی پێشکەش بە وەزارەت نەکرد، سزا دەدرێت بەپێی خشتەی سزاکان. جگە لەوە مۆڵەتەکەی لە ماوەی (٦٠) شەست ڕۆژدا لەلایەن وەزیر هەڵدەوەشێنرێتەوە.

مافی گۆڕینی خاوەندارێەتی مۆڵەت، و مافی گۆڕینی مۆڵەتی دامەزراوەی ناحکومی خۆماڵی بۆ نێودەوڵەتی

ماددەی (١٠) :

یەکەم: مافی گۆڕینی خاوەندارێەتی مۆڵەت:

أ: خاوەنی مۆڵەتی باخچەی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەی ناحکومی، تەنیا دوای تێپەڕبوونی (٤) چوار ساڵ بەسەر وەرگرتنی مۆڵەت و دەسپێکردنی دەوام لە باخچەکە، قوتابخانەکە، خوێندنگەکە، کۆمەڵگەکە و پەیمانگەکە، مافی گۆڕینی خاوەندارێەتی مۆڵەتیان بۆ ناوی کەسێکی تری سروشتی یان مەعنەوی هەیە.

ب- ئەو کەسەی/ لایەنەی دەستبەرداری خاوەندارێەتی مۆڵەتەکەی دەبێت مافی نییە تا (٦) شەش ساڵ لە ڕۆژی دەستبەرداربوونی خاوەندارێەتی مۆڵەتەکەی داوای مۆڵەتی نوێ بۆ دامەزراندنی دامەزراوەیەکی پەروەردەیی بکات.

پ- بڕی ڕسوماتی داواکردنی گۆڕینی خاوەندارێەتی (٢) دوو ملیۆن دینار دەبێت، و نیوەی ڕسوماتەکە لەلایەن خاوەنەکەی دەدرێت و نیوەکەی تر لەلایەن ئەو لایەنەوە دەدرێت کە داواکارە ببێتە خاوەنی نوێی دامەزراوەکە.

ت- بۆ گۆڕینی خاوەندارێەتی مۆڵەت بۆ خاوەنێکی نوێ، داوایەك لەلایەن خاوەنە نوێکەوە و لە ڕێگای پڕکردنەوەی فۆڕمی گۆڕینی خاوەندارێەتی مۆڵەت و لە ڕێگای بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا، پێشکەش بە "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" دەکرێت.

ج- بۆ پەسەندکردنی داوایەکە پێویستە ئەو کەسەی داواکارە ببێتە خاوەنی نوێ، گشت ئەو مەرجانەی تیایدا بێت کە لە ماددەکانی (٤) و (٥) و (٦) و (٧) و بڕگەی (د)ی بەندی (سێیەم)ی ماددەی (٩)ی ئەم ڕێنماییەدا هاتووە.

چ: ئەگەر ئەو کەسەی کە دەیەوێت، ببێت بە خاوەنی نوێی دامەزراوەکە، گشت مەرجەکانی تیایدا بێت، بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا لە ماوەیەك کە لە (٧) حەوت ڕۆژ زیاتر نەبێت لە ڕۆژی پێشکەشکردنی گشت پێداویستی و بەڵگەکانی سەرەوەی ئەم ماددەیە، پەروەندەکە لە گەڵ ڕای خودی بەڕێوەبەرایەتییەکە بۆ "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" دەنێرێت. ئەگەر پەروەندەکە لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژی کار نەگەیشتە دەست "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان"، ئەو کات "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" بە گشت کارەکان هەڵدەستێت.

ح- ئەگەر داواکار گشت مەرجەکانی تیایدا بوو و گشت پێداویستی و بەڵگەکانی پێشکەش کردبوو، "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە ماوەیەك کە لە (١٥) پازدە ڕۆژی کار زیاتر نەبێت لە ڕۆژی گەیشتنی پەروەندەکە بڕیار لە سەر پێشنیازی گۆڕینی خاوەندارێەتی مۆڵەت بۆ وەزیر دەنێرێت.

خ- ئەگەر داواکار گشت مەرجەکانی تیایدا نەبوو و گشت پێداویستی و بەڵگەکانی پێشکەش نەکردبوو، "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان" لە ماوەیەك کە لە (١٥) پازدە ڕۆژی کار زیاتر نەبێت لە ڕۆژی گەیشتنی پەروەندەکە بڕیار لە سەر پێشنیازی ڕەتکردنەوەی گۆڕینی خاوەنداریەتی مۆڵەت بۆ وەزیر دەنێرێت.

د- خاوەنی نوێی مۆڵەت تەنیا دوای تەواوبوونی تاقیکردنەوەکانی خولی دووەم، کار بە مۆڵەتەکەی دەکرێت.

دووەم: مافی گۆڕینی مۆڵەتی دامەزراوەی ناحکومی خۆماڵی بۆ نێودەوڵەتی:
أ- خاوەنی دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی خۆماڵی (لۆکاڵ) مافی گۆڕینی دامەزراوەکەی بۆ دامەزراوەیەکی نێودەوڵەتی هەیە، بە مەرجێك نووسراوێکی (ئەکریدیتەیشن) یان کاندیدبوونی ئەکریدیتەیشن لە ناوەندێکی جیهانی باوەڕ پێکراو پێشکەش بکات، و پرۆگرام و شێوازی تاقیکردنەوە و هەڵسەنگاندنی باوەڕپێکراوی هەبێت و بە مەرجێك ڕسوماتی گۆڕینی مۆڵەت کە (٥٠ ٪) پەنجا لە سەدی بڕی ڕسوماتی پێدانی مۆڵەتە بدات، و بەمەرجێك گۆڕانکارییکە گشت قۆناغەکە بگرێتەوە، بەڵام لە پۆلی یەکەم دەستپێبکات و بۆ ئەوەی لە ماوەی (٩) نۆ ساڵدا گشت قوتابخانە بنەڕەتییەکە، یان لە ماوەی (٣) سێ ساڵدا گشت خوێندنگەکە، ببێتە نێودەوڵەتی. ئەو قوتابی و خوێندکارانەی پێش گۆڕینی دامەزراوەکە بۆ دامەزراوەیەکی نێودەوڵەتی، لە دامەزراوەکە دەخوێنن هەر بە سیستەمی خۆماڵی خۆیان بەردەوام دەبن.

ب- داوایەکە لە ماوەی (٣٠) سی ڕۆژدا لەلایەن وەزارەتەوە پەسەند دەکرێت بە مەرجێك مەرجەکانی بڕگەی (أ) ی بەندی (دووەم)ی ئەم ماددەیە لە داواکاردا هەبێت.

ماددەی (١١) :
یەکەم: لە حاڵەتی مردنی خاوەنی مۆڵەت، میراتگری خاوەن مۆڵەت مافی هەیە مۆڵەتەکەی بۆ بگوازرێتەوە، بەو مەرجەی میراتگرەکە گشت ئەو مەرجانەی تیایدا بێت، کە لەم ڕێنماییانەدا هاتوون.

دووەم: لە حاڵەتی مردنی خاوەنی مۆڵەت، میراتگری خاوەن مۆڵەت مافی هەیە داوای گۆڕینی خاوەنداریەتی مۆڵەت بۆ سەر ناوی کەسێکی سروشتی یان مەعنەوی بکات، بەو مەرجەی کەسە نوێیەکە گشت ئەو مەرجانەی تیایدا بێت، کە لەم ڕێنماییانەدا هاتوون.

مافی گواستنەوەی تەلاری دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی

ماددەی (١٢) :
یەکەم: هەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی مافی گواستنەوەی لە تەلارێك بۆ تەلارێکی تر هەیە بەڵام بە مەرجێك لە سنووری بەڕێوەبەرایەتیی پەروەردەی هەمان قەزا یان قەزایەکی هاوسێ بێت (واتە سنووری بە سنووری ئەو قەزایەوە بێت کە دامەرزاوەکەی لێیە) و دوای ڕەزامەندی فەرمی وەزارەت.

دووەم:
أ- بۆ گواستنەوەی دامەزراوەکە بۆ تەلارێکی تر پێویستە داواکارییەك بە لایەنی کەم بە (٢) دوو مانگ پێش گواستنەوە پێشکەش بە "بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە ناحکومییەکان" بکرێت لە ڕێگای بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا، و پڕکردنەوەی فۆڕمی گواستنەوەی تەلاری دامەزراوە و ئاماژەکردن بە هۆکارە ئەرێنییەکانی گواستنەوەکە بکرێت.

ب- ئەگەر دامەزراوەیەك ویستی تەنیا بەشێکی (بازنەیەك/قۆناغێك) بگوازێتەوە بۆ تەلارێکی نوێ و ئامادە نەبوو لە ماوەی (٢) دوو ساڵی دواتر گشت قۆناغەکانی دامەزراوەکە بگوازێتەوە بۆ تەلارە نوێیەکە، دەبێت ئەو کات مۆڵەتێکی نوێ و سەربەخۆ بۆ ئەو بەشە وەربگرێت، کە دەیەوێت بیگوازێتەوە.

سێیەم: بۆ ئەوەی گواستنەوەکە پەسەند بکرێت، دەبێت تەلارە نوێیەکە گشت مەرج و پێکهاتەکانی تەلاری دامەزراوەی تیایدابێت، کە لەم ڕێنماییە و هاوپێچەکان هاتووە. جگە لەوە دەبێت داواکار لە ڕێگەی بەڕێوەبەرایەتی گشتی پەروەردە لە پارێزگا، نووسراوی هێنانی پشتگیری ئەو بەڕێوەبەرایەتیانەی لای خوارەوە ناویان هاتووە دابین بکات، و دەبێت وەڵامەکانیان لە ماوەی (٢٠) بیست ڕۆژدا بۆ بەڕێوەبەرایەتی گشتی پەروەردە لە پارێزگا بەرێت:

أ- ڕەزامەندی لیژنەی ئەندازیاری بەڕێوەبەرایەتی بیناسازی پارێزگا بۆ تەلاری نوێ کە مەرجەکانی ئەم ڕێنمایانەی تێدایە.
ب- پشتگیری سەرۆکایەتی شارەوانی سەبارەت بەوەی تەلارە نوێکە بۆ خوێندن گونجاوە.
پ- پشتگیری بەڕێوەبەرایەتی بەرگری شارستانی.
ت- پشتگیری بەڕێوەبەرایەتی تەندروستی.

چوارەم: وەزارەت لە ماوەیەك کە لە (٦٠) شەست ڕۆژ زیاتر نەبێت لە ڕۆژی پێشکەشکردنی داواکە بە تەواوی بە گشت مەرج و داواکارییەکانیەوە، بڕیار لە داوایەکە دەدات. گواستنەوەکە تەنیا لە پشووی هاوین لەنێوان ٦/١ (ڕۆژی یەکەمی مانگی شەش) تا ٩/١ (ڕۆژی یەکەمی مانگی نۆ) ڕێگاپێدراوە. لە هەلومەرجی تایبەتدا، وەزارەت مافی هەیە ڕێگا بە گواستنەوە بدات هەرچەندە گواستنەوەکە لە پشووی نێوان وەرزی یەکەم و وەرزی دووەمدا بێت.

پێنجەم: هەر دامەزراوەیەك بەبێ ڕەزامەندی پێشوەختەی وەزارەت بگوازرێتەوە بۆ تەلارێکی تر وەك لەوەی مۆڵەتی لەسەر وەرگیراوە، مۆڵەتەکەی هەڵدەوەشێنرێتەوە لە ماوەیەك کە لە (٦٠) شەست ڕۆژ زیاتر نەبێت.

پێشمەرجەکانی هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت

ماددەی (١٣):

یەکەم: کاتێك سەلمێنرا کە خاوەنی مۆڵەت، بەبێ ڕەزامەندی وەزارەت، دامەزراوەکەی بە لایەنێکی تر فرۆشتووە یان تەنازولی بۆ کردووە.

دووەم: کاتێك سەلمێنرا کە تەلاری دامەزراوەکە گوازراوەتەوە بێ وەرگرتنی مۆڵەتی فەرمی لە وەزارەت، یان کاتێك دەرکەوت نهۆمی زیاتری بێ مۆڵەتی فەرمی وەزارەت دروستکردووە.

سێیەم: کاتێك سەلێمنرا کە دامەزراوەکە مۆڵەتی کارپێکراوی بەسەر چووە وەك لەوەی لە فەرمانی مۆڵەت هاتووە، بێ ئەوەی داوای نوێکردنەوەی مۆڵەتی پێشکەش بە وەزارەت کرابێت پێش تەواو بوونی مۆڵەتەکە.

چوارەم: کاتێك سەلمێنرا کە یەکێك لە بەڵگە و نووسراوەکان کە لەکاتی داواکردنی مۆڵەت پێشکەش کراون، ساختە دەرچوون، یان بنەمایان نییە، یان دەرکەوت جێبەجێ نەکراون.

پێنجەم: کاتێك سەلمێنرا کە ئەو مۆڵەتەی پەسەند کراوە، بێ بوونی مەرج و پێداویستییەکانی پێدانی مۆڵەت بووە.

شەشەم: کاتێك خاوەن مۆڵەت، دوای (٢) دوو جار ئاگادارکردنەوەی فەرمی لەلایەن وەزارەتەوە بەڵگەنامەکانی ئەستۆپاکی باجی نەهێنابێت.

حەوتەم: کاتێك سەلمێنرا کە دامەزراوەکە پێشێلکاری و سەرپێچی تر و دیار و دووبارەی کردووە و دوای (٢) دوو جار ئاگادارکردنەوەی فەرمی لەلایەن وەزارەتەوە، پێشێلکاریی و کەموکوڕییەکانی چاك نەکردووە.

هەشتەم: کاتێك سەلمێنرا کە دامەزراوەیەکی نێودەوڵەتی پاڵپشتی ئاکادیمی لەلایەن ناوەندێکی سەرەکی جیهانی لەدەست داوە.

نۆیەم: ئەگەر سەلمێنرا کە دامەزراوەیەك (٣) سێ ساڵ لەسەر یەك ئاستی زانستی و پەروەردەیی نزم بووە، واتا لە خوار ئاستی (ناوەند) بووە.

دەیەم: کاتێك دامەزراوەکە دەست بە کار و بەڕێوبردنی پرۆگرامی خوێندن ناکات لەو کاتەی لە مۆڵەتەکەدا بۆی تەرخانکراوە، و داوای هەڵپەساردنی نەکردووە.

یازدەیەم: کاتێك خاوەن مۆڵەت، ئارەزوومەندانە دامەزراوەکە بە هەمیشەیی دادەخات، ئەویش دوای دابینکردنی مەرجەکانی داخستن.

داخستنی دامەزراوەی ناحکومی بە هۆی هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت

ماددەی (١٤):
یەکەم: لە حاڵەتی بڕیاردان لەسەر داخستنی دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی بەهۆی هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت، دامەزراوەکە تا کۆتایی ساڵی خوێندن و تاقیکردنەوەکانی خولی دووەم بەردەوام دەبێت و دامەزراوەکە لە ڕێگای کارگێڕییەکی هاوبەش لەنێوان خاوەنی دامەزراوەکە و وەزارەت بەڕێوە دەچێت و هەموو خەرجییەکانی بەڕێوەبردنە هاوبەشەکە دەکەوێتە ئەستۆی خاوەن دامەزراوەکە بە سوودوەرگرتن لە دڵنیایی بانکی (خطاب ضمان) و داهاتی تر.

دووەم:
أ- لە حاڵەتی داخستنی دامەزراوەکە بەهۆی هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت، وەزارەت هەڵدەستێت بە گواستنەوەی قوتابیان و خوێندکاران بۆ قوتابخانە یان خوێندنگەیەکی حکومی، یان ناحکومی ئەگەر بەخێوکار خۆی کرێی ساڵانە بدات.

ب- ئەگەر بەخێوکار گشت کرێی ساڵانەی دابوو ، دەبێت خاوەن دامەزراوەکە بەشەپارەی کرێی خوێندنی پاش گواستنەوەی قوتابی یان خوێندکار بداتەوە بە بەخێوکار.

هەڵپەساردن وهەڵوەشاندنەوەی ئارەزوومەندانەی مۆڵەتی دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی

ماددەی (١٥):
یەکەم: خاوەن مۆڵەت مافی هەیە تەنیا بۆ ماوەی یەك تا دوو ساڵ دامەزراندنی دامەزراوەکە دوا بخات (واتە هەڵیپەسێرێت) لە ڕێگای پێشکەشکردنی داوایەك بۆ وەزارەت و دانی ڕسوماتی (١،٠٠٠،٠٠٠) یەك ملیۆن دینار ئەگەر هەڵپەساردنەکە بۆ یەك ساڵ بوو، و (٢،٠٠٠،٠٠٠) دوو ملیۆن دینار ئەگەر هەڵپەساردنەکە بۆ دوو ساڵ بوو. هاوکات ئەرکە لەسەر داواکار بەڵێنامەیەکی یاسایی بێنێت سەبارەت بەوەی پاش هەڵپەساردنەکە دەتوانێت دامەرزاوەکەی لەهەمان تەلار، کە مۆڵەتی لەسەر وەرگیراوە، دەستبەکار بێت.

دووەم: ئەگەر خاوەن دامەزراوەکە ئارەزوومەندانە ویستی دامەزراوەکەی بە هەمیشەیی دابخات، دەبێت بە نووسراو و بە لایەنی کەم پێش کۆتایی مانگی (٤) چوار وەزارەت لە بەردەوامنەبوونی خوێندن لە دامەزراوەکە بۆ ساڵی خوێندنی نوێ ئاگادار بکاتەوە.

سێیەم: خاوەنی دامەزراوە پابەندە بە بەردەوامبوونی خوێندن لە دامەزراوەکە تا کۆتایی خولی دووەمی تاقیکردنەوەکان.

چوارەم: ڕێگا نادرێت بە هیچ دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی کە دەستبەکار بووە خوێندن ڕابگرێت بۆ وەرزێك یان ساڵێك یان زیاتر، تەنیا لە بەر هۆی سەلامەتی قوتابیان و خوێندکاران نەبێت ئەویش لە ڕێگای داوایەکی فەرمی بۆ وەزارەت و دوای ڕەزامەندی وەزارەت دەبێت.

پێنجەم: پێویستە خاوەن دامەزراوەکە بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەت ڕێگایەکی گونجاو بۆ هاوکاریکردنی گواستنەوەی ئارەزوومەندانەی قوتابیان و خوێندکاران، بۆ دامەزراوەیەکی حکومی، یان ناحکومی کە بەخێوکار کرێکەی دەدات، بدۆزێتەوە.

ماددەی (١٦):
یەکەم: لەکاتی داخستنی دامەزراوەکە هەموو بەڵگەنامەکانی قوتابیان و خوێندکاران و تۆمارەکانی دامەزراوەکە ڕادەستی بەڕێوەبەرایەتیی پەروەردەی قەزا دەکرێت.

دووەم: لەکاتی داخستنی دامەزراوەکە تەلار و کەلوپەلی دامەزراوەکە مافی خاوەن دامەزراوەکەیە.

ماددەی (١٧):
لە حاڵەتی هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت لەلایەن وەزارەتەوە، خاوەن مۆڵەت مافی داواکردنی مۆڵەتی نوێی تا (٣) سێ ساڵ نییە.

بەشی سێیەم
پرۆسەی سەرپەرشتیکردن و کاروباری چاودێریکردن و بەدواداچوون و هەڵسەنگاندنی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان

سەرپەرشتیکردن و چاودێریکردن و بەدواداچوون

ماددەی (١٨):
یەکەم: بەڕێوەبەرایەتیی سەرپەرشتیکردنی پەروەردەیی پارێزگا، سەرپەشتی پەروەردەیی و کارگێڕی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان دەکات.

دووەم: لەکاتی پێویست وەزارەت و بەڕێوەبەرایەتی گشتی پەروەردەی پارێزگاکان، مافیان هەیە لیژنەی تایبەت دروست بکەن بەمەبەستی دڵنیابوون لە جێبەجێکردنی یاسا و ڕێنماییەکان.

سێیەم: ئەرکە لەسەر دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان، کارئاسانی بۆ سەرپەرشتیاران و لیژنەکانی سەرپەرشتیاری بکەن.

پرۆسەی سەرپەرشتیکردن و هەڵسەنگاندنی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییە خۆماڵییەکان

ماددەی (١٩):
هەموو دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی خۆماڵی، دەبێت بە سیستەمی سەرپەرشتیکردن و هەڵسەنگاندنی وەزارەت پابەند بێت.

پرۆسەی سەرپەرشتیکردن و هەڵسەنگاندنی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییە نێودەوڵەتی و بیانییەکان

ماددەی (٢٠):
یەکەم: هەموو دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی نێودەوڵەتی و بیانی، دەبێت بەو سیستەمی سەرپەرشتیکردن و هەڵسەنگاندنەی کە پێشتر مۆڵەتی لەسەر وەرگیراوە، پابەند بێت، هەروەها دەبێت لەلایەن دامەزراوە سەرەکییە نێودەوڵەتییەکە، یان دەوڵەتە بیانییەکە سەرپەرشتی بکرێن.

دووەم: وەزارەت هەر کات بە پێویستی زانی، مافی پشکنین و بەدواداچوون و سەرپەرشتیکردن و هەڵسەنگاندنی دامەزراوە نێودەوڵەتی و بیانییەکانی هەیە.

هەڵسەنگاندنی ساڵانەی دامەزراوەکە

ماددەی (٢١):
یەکەم: پێویستە هەموو دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی خۆماڵی، بەر لە کۆتایی مانگی (٧) حەوت و لە ڕێگای ڕێکارەکانی دامەزراوەکە و پڕکردنەوەی فۆڕمێکی وەزارەتەوە، هەڵسەنگاندنی ساڵانە بۆ ئاستی فێربوونی قوتابیان و خوێندکاران و بەجێهێنانی کادیرانی وانەگوتنەوە و کادیرانی کارگێڕی و بەڕێوەچوونی پرۆسەی پەروەردە و فێرکاری بە شێوەیەکی گشتی بکەن؛ ئەویش بە مەبەستی دڵنیابوون لە بەدیهێنانی ئامانجە پەروەردەیی و فێرکارییەکان و سوودوەرگرتن بۆ گەشەپێدانی شێوەی کاری دامەزراوەکە.

دووەم: پێویستە هەموو دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی نێودەوڵەتی و بیانی، بەر لە ڕۆژی یەکەمی مانگی (٧) حەوت و لە ڕێگای ڕێکارەکانی دامەزراوەکە هەڵسەنگاندنی ساڵانە بۆ ئاستی فێربوونی قوتابیان و خوێندکاران و بەجێهێنانی (أداء)ی کادیرانی وانەگوتنەوە و کادیرانی کارگێڕی و بەڕێوەچوونی پرۆسەی پەروەردە و فێرکاریی بە شێوەیەکی گشتی بکەن؛ ئەویش بە مەبەستی دڵنیابوون لە بەدیهێنانی ئامانجە پەروەردەیی و فێرکارییەکان و سوودوەرگرتن بۆ گەشەپێدانی شێوەی کاری دامەزراوەکە.

سێیەم: پێویستە پوختەیەکی فۆڕمەکانی هەڵسەنگاندن و ڕاپۆرتی هەڵسەنگاندن و بەڵگەکان و پێداویستییەکان، بۆ لایەنی سەرپەرشتیاریی پەیوەندیدار و (بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان) بنێردرێت، ئەویش بەر لە ڕۆژی یەکەمی مانگی (٧) حەوت. لەکاتی هەڵسەنگاندن ئەنجامی تاقیکردنەوەی نیشتیمانی و وەزاری ساڵی خوێندنی پێشتر وەك بەشێکی گرنگ بەکار دێت.

ڕێکارەکانی هەڵسەنگاندنی ساڵانەی وەزارەت

ماددەی (٢٢):
یەکەم: لایەنی سەرپەرشتیاریی پەیوەندیدار لە وەزارەت، هەڵسەنگاندنی ساڵانە بۆ دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان دەکات.

دووەم: لانی کەم پێش (٧) حەوت ڕۆژ، دامەزراوەکە لە ڕۆژی هەڵسەنگاندن و هاتنی سەرپەرشتیاران ئاگادار دەکرێتەوە.

سێیەم: پێویستە بەڕێوەبەر کارئاسانی بۆ سەرپەرشتیاران و لیژنەکانی وەزارەت بکات لەکاتی سەرپەرشتیاری و بەدواداچووندا.

چوارەم: هەڵسەنگاندن زۆر بوار لەخۆ دەگرێت، بۆ نمونە:

أ- ئاستی فێربوونی منداڵان و قوتابیان و خوێندکاران.

ب- ئاستی گەیشتنی دامەزراوەکە بە ئامانجە پەروەردەیی و فێرکارییەکان.

پ- ئاستی سەلامەتی قوتابیان و خوێندکاران و کارمەندان.

ت- کوالیتی خوێندن.

ج- بەجێهێنانی (أداء) کادیرانی دامەزراوەکە.

چ- پابەند بوون بە یاسا و ڕێنماییەکان.

ح- پێشکەشکردنی پشتیوانی و ڕاوێژ بە دامەزراوەکە لەلایەن سەرپەرشتیارانەوە سەبارەت بە چۆنیەتی باشترکردنی کارەکانی دامەزراوەکە.

پێنجەم: پوختەیەکی ڕاپۆرتی سەرپەرشتیاران دەنێردرێت بۆ (بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومیەکان)، و کۆپییەکی ڕاپۆرتەکەش دەدرێت بە دامەزراوەکە.

شەشەم: لە ماوەی (١٥) پازدە ڕۆژدا لە ڕۆژی گەیشتنی ڕاپۆرتەکە بە دەستی دامەزراوەکە، دامەزراوەکە مافی تانەلێدانی لە ڕاپۆرتی سەرپەرشتیاران، لای وەزارەت هەیە.

پۆلێنکردنی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان

ماددەی (٢٣):
یەکەم: بەجێهێنانی (أداء) هەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی بە گوێرەی زانیارییەکان و بەڵگەکانی ڕاپۆرتی ساڵانە دەبێت و بەم جۆرە پۆلێن دەکرێت:

١- ئاستی یەکەم (پێویستی بە پشتیوانیی زۆرە).

٢- ئاستی دووەم (پێویستی بە پشتیوانییە).

٣- ئاستی سێیەم (ناوەند).

٤- ئاستی چوارەم (باشە).

٥- ئاستی پێنجەم (زۆر باشە).

٦- ئاستی شەشەم (نایاب).

دووەم: هەر کادرێك لە هەر دامەزراوەیەك بە گوێرەی هەڵسەنگاندن و بەم جۆرە پۆلێن دەکرێت:

١- ئاستی یەکەم (پێویستی بە پشتیوانیی زۆرە).

٢- ئاستی دووەم (پێویستی بە پشتیوانییە).

٣- ئاستی سێیەم (ناوەند).

٤- ئاستی چوارەم (باشە).

٥- ئاستی پێنجەم (زۆر باشە).

٦- ئاستی شەشەم (نایاب).

سێیەم:
١- هەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی کە ئاستی یەکەم و ئاستی دووەمی بڕگەی یەکەمی ئەم ماددەیەی بەدەست هێنا، دەبێت بۆ ساڵی خوێندنی دواتر ئاستی بەرز بکاتەوە.

٢- ئەگەر دامەزراوەکە چاکسازیی پێویستی بۆ بەرزکردنەوەی ئاستەکەی نەکرد، ئەوکات وەزارەت بەپێی خشتەی سزاکان لێپرسینەوەی لەگەڵ دەکات.

چوارەم:
١- هەر کارمەندێکی پەروەردەیی ئاستی (پێویستی بە پشتیوانیی زۆرە) یان (پێویستی بە پشتیوانییە)ی بەدەست هێنا، دەبێت ئاستەکەی بەرز بکاتەوە.

٢- ئەگەر کارمەندەکە لە ئاستی (پێویستی بە پشتیوانی زۆرە) یان (پێویستی بە پشتیوانییە) مایەوە، دامەزراوەکە دەتوانێت ڕێکاری پێویست بگرێتە بەر و گرێبەستەکەی هەڵوەشێنێتەوە.

بەشی چوارەم
تەلاری دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان و پاشکۆکانیان

ماددەی (٢٤):
یەکەم: دەبێت تەلاری گشت باخچەیەکی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیەکی ناحکومی، لە سەر بنەمای مەرج و سەلامەتی و ستاندەرەکانی دامودەزگا فەرمی پەیوەندیدارەکان بێت، ئەویش لە ڕێگای هێنانی نەخشەی پەسەند کراو.

دووەم: پێویستە تەلاری باخچەی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەی ناحکومی کە لە ئایندەدا بنیاد دەنرێن، گشت مەرجەکانی تەلارسازی و هونەری و پەروەردەیی لەخۆ بگرێت، کە لەم بەشی ڕێنماییانە و هاوپێچەکانی پاشکۆی ئەم ڕێنماییانەدا هەیە.

سێیەم: ئەگەر داواکاری مۆڵەتی باخچەی منداڵان بیەوێت باخچەی منداڵان لە تەلارێك، کە پێشتر دروست کراوە دابمەزرێنێت، دەبێت تەلاری باخچەکە ئەو مەرجە تەلارسازی و هونەری و پەروەردەییانە لەخۆ بگرێت کە لەم بەشی ڕێنماییانە و هاوپێچی ژمارە (٢) دووی ئەم ڕێنماییە هاتووە.

چوارەم: ئەگەر داواکاری مۆڵەتی قوتابخانە، خوێندنگە، کۆمەڵگەی پەروەردەیی، پەیمانگە، بیەوێت لە تەلارێك کە پێشتر دروست کراوە دابمەزرێنێت، پێویستە تەلارەکە بە لایەنی کەم ئەو مەرجە تەلارسازی و هونەری و پەروەردەییانەی لەم بەشەی ڕێنماییانە و هاوپێچەکانی پاشکۆی ئەم ڕێنماییانەدا هاتووە، تێدا بێت.

ماددەی (٢٥):
یەکەم: ئەو باخچەی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیانەی پێش دەرچوونی ئەم ڕێنماییانە دەستبەکار بوون و لە تەلاری مولکی خۆیانن، بەپێی ئەو ڕێنماییانە مامەڵەیان لەگەڵ دەکرێت، کە مۆڵەتیان پێ وەرگرتووە.

دووەم: ئەو قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیانەی پێش دەرچوونی ئەم ڕێنماییانە دەستبەکار بوون و لە تەلاری کرێ دان، دەبێت لە ماوەی (٣) سێ ساڵدا لە ڕۆژی دەرچوونی ئەم ڕینماییانە لەگەڵ مەرجەکانی ئەم ڕێنماییانە و هاوپێچی ژمارە (٤) چوار خۆیان بگونجێنن.

سێیەم: ئەو باخچەی منداڵانەی کە پێش دەرچوونی ئەم ڕێنماییانە دەستبەکار بوون و لە تەلاری کرێ دان، بەپێی ئەو ڕێنماییانە مامەڵەیان لەگەڵ دەکرێت کە مۆڵەتیان پێ وەرگرتووە.

چوارەم: لەکاتی گواستنەوەی باخچەیەکی منداڵان کە پێشتر دەستبەکار بووە، بۆ تەلارێکی نوێ دەبێت تەلارە نوێیەکە گشت ئەو مەرجانەی تێدا بێت کە لەم بەشەی ڕێنماییەکان و هاوپێچی ژمارە (٢) دووی ئەم ڕێنماییە هاتووە.

پێنجەم: لەکاتی گواستنەوەی قوتابخانەیەك، خوێندنگەیەك، کۆمەڵگەیەکی پەروەردەیی، پەیمانگەیەك کە پێشتر دەستبەکار بووە بۆ تەلارێکی نوێ دەبێت تەلارە نوێیەکە گشت ئەو مەرجانەی تیایدا بێت کە لەم بەشەی ڕێنماییەکان و هاوپێچی ژمارە (٤) چوار هاتووە.

ماددەی (٢٦):
یەکەم: دەکرێت تەلاری دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومیەکان موڵك بن، یان کرێ.
دووەم: دەکرێت تەلاری دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی بۆ دوو دەوامی لە دوا یەك بەکار بێت، بە مەرجێك هەر دوو دەوام لەلایەن هەمان خاوەن مۆڵەت بێت.

ماددەی (٢٧):
یەکەم: تەلاری باخچەی منداڵان.
أ- باخچەی منداڵان مافی هەیە نهۆمی عەرزی و نهۆمی یەکەم (واتە نهۆمی سەر نهۆمی عەرزی) تەلارێك بۆ کاری پەروەردەیی و وەك پۆل بەکار بێنێت، بە ڕەچاوکردنی بڕگەی (ب)ی ئەم بەندە. ژێرزەمین بە نهۆم هەژمار ناکرێت.
ب- نابێت هیچ پۆلێکی باخچەی منداڵان لەژێرزەمین بێت، بەڵام دەکرێت خزمەتگوزاری و کۆگا و کافتریا و یاریگا و کاری کارگێڕی و هتد لەژێرزەمین بکرێت بە مەرجێك ژێرزەمین پەنجەرەی هەبێت.

دووەم: تەلاری قوتابخانە و بەشی بنەڕەتی کۆمەڵگەی پەروەردەیی.
أ- دەکرێت تەلاری قوتابخانە و بەشی بنەڕەتی کۆمەڵگەی پەروەردەیی تا (٣) سێ نهۆم بۆ پۆل بەکار بێنن. ژێرزەمین بە نهۆم هەژمار ناکرێت، و ڕووبەرێك کە بۆ کاری وەرزشی و چالاکی و بۆنەکان و هتد بەکار دێت بە نهۆم هەژمار ناکرێت.
ب- ئەگەر تەلاری قوتابخانە لە (٣) سێ نهومی خوێندن (واتە سێ نهۆم کە پۆلی خوێندنی تێدایە) زیاتر بوو (جگە لە ژێرزەمین) ، ئەو کات پێویستی بە ڕەزامەندی وەزارەت هەیە، و دەبێت سیستەمی نهۆمبڕ (مصعد) لە تەلارەکە هەبێت.
پ- نابێت پۆلی وانەگوتنەوە لەژێرزمین و نهۆمی سەرو نهۆمی (٣) سێ بێت، بەڵام دەکرێت ژێر زەمین و نهۆمی سەرو نهۆمی (٣) سێیەم بۆ تاقیگە و هۆڵی تاقیکردنەوە و یاریگا و کافتریا و چێشتخانە و کاری کارگێڕی و خزمەتگوزاری و شوێنی بۆنەکان و هتد بەکار بێت.
ت- دەبێت قوتابخانەی بنەڕەتی بەلایەنی کەم (٦) شەش پۆلی هەبێت.

سێیەم: تەلاری خوێندنگە و بەشی ئامادەیی کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگە.
أ- دەکرێت خوێندنگە و پەیمانگە لە تەلارێکی بەرزتر لە (٣) سێ نهۆمی بێت، و پەیمانگە چەند نهۆمێکی جیاوازی لە تەلارەکەدا هەبێت، بە مەرجێك سیستەمی نهۆمبڕ لە تەلارەکە هەبێت.
ب- نابێت پۆلی وانەگوتنەوە لەژێرزمین بێت، بەڵام دەکرێت ژێرزەمین بۆ تاقیگە و هۆڵی تاقیکردنەوە و یاریگا و کافتریا و چێشتخانە و کاری کارگێڕی و خزمەتگوزاری و هتد بەکار بێت.
پ- دەبێت خوێندنگەی ئامادەیی، پاش (٣) سێ ساڵ لە بەکاربوونی، گشت پۆلەکانی قۆناغەکەی هەبێت.

چوارەم: دەکرێت دوو پەیمانگەی پسپۆڕی جیاواز لە یەك تەلاردا بن، بەڵام لە نهۆمی جیاوازدا، و لەو کاتەدا هەر پەیمانگەیەك بتوانێت گشت ڕووبەر و پێداویستییەکانی کە پێویستییەتی بە کاری بهێنێت.

پێنجەم: قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگە ناحکومییەکان، بە مەبەستی کاری کارگێڕی و پەروەردەیی و خولی بەهێزکردنی قوتابیان و ڕاهێنان، دەتوانن لەدوای تەواوبوونی دەوامی ڕۆژانەی قوتابیان لە دامەزراوەکە و لە کاتی پشووەکان سوود لە تەلاری دامەزراوەکە وەربگرن.

شەشەم: بە مەبەستی هاوکاریکردنی دامەزراوەکە و پشتگیریکردنی بەڕێوەبەر بە شێوەیەکی گشتی، خاوەنی دامەزراوەکە مافی هەبوونی ژوورێکی خۆی لە تەلاری دامەزراوەکە هەیە، بێ دەستوەردان لە کاروباری ڕۆژانەی دامەزراوەکە، جگە لە پەیوەندی لەگەڵ بەڕێوەبەر و ژمێریار. ئەمە لە حاڵەتێکدا خاوەن خۆی بەڕێوەبەر نەبوو لە دامەزراوەکە.

بەشی پێنجەم
مامۆستا و فەرمانبەرانی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان و پێکهاتە کارگێڕییەکانیان

ماددەی (٢٨):

یەکەم: پێویستە هەموو باخچەیەکی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیەکی ناحکومی بەڕێوەبەرێکی هەمیشەیی (میلاك) هەبێت.

دووەم: پێویستە هەموو قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیەکی ناحکومی یاریدەدەرێکی بەڕێوەبەری هەبێت بۆ هەر (٢٠٠) دوو سەد قوتابی و خوێندکارێك. داوا لە هیچ دامەزراوەیەك ناکرێت لە (٤) چوار یاریدەدەری بەڕێوەبەری زیاتر هەبێت.

سێیەم: پێویستە هەموو باخچەیەکی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیەکی ناحکومی ژمارەیەك مامۆستای هەبێت کە لەگەڵ ژمارەی منداڵ و قوتابی و خوێندکارەکان لە دامەزراوەکە بگونجێت.

چوارەم: پێویستە هەموو قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیەکی ناحکومی ڕێنماییکارێکی پەروەردەیی هەبێت، بۆ هەر (٣٠٠) سێ سەد قوتابی و خوێندکارێك. ئەگەر دامەزراوە یەك ڕێنماییکاری پەروەردەیی هەبوو، دامەزراوە سەرپشکە لە دانانی ڕێنماییکاری پەروەردەیی ڕەگەزی مێینە یان نێرینە. ئەگەر دامەزراوە زیاتر لە یەك ڕێنماییکاری پەروەردەیی هەبوو، دەبێت ڕێنماییکار لە هەردوو ڕەگەز هەبێت.

پێنجەم: پێویستە هەموو قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیەکی ناحکومی کە لە (٣٠٠) سێ سەد قوتابی و خوێندکاری زیاتر هەبێت، خزمەتگوزاری تەندروستی بۆ دامەزراوەکە دابین بکات، لە ڕێگەی دامەزراندنی کەسی پسپۆڕ یان لە ڕێگەی گرێبەست لە گەڵ ناوەندێکی تەندروستی یان بە شێوازێکی تر.

شەشەم: پێویستە هەموو قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیەکی ناحکومی کە لە (٢٠٠) دوو سەد قوتابی و خوێندکاری زیاتر هەبێت، فەرمانبەرێکی کتێبخانەی هەبێت.

حەوتەم: هەموو باخچەیەکی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیەکی ناحکومی، ژمارەیەك فەرمانبەری کارگێڕی و خزمەتگوزاری دەبێت، بەگوێرەی پێداویستی دامەزراوەکە و بەو ناونیشانانەی کە دامەزراوەکە بڕیاری لەسەر دەدات.

هەشتەم: دامەزراندنی مامۆستایان و فەرمانبەرانی تری باخچەکانی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەکان بە گوێرەی مەرجە خواستراوەکانی هەر پیشەیەك دەبێت و بەگوێرەی ڕێکاری دامەزراوەکە و گرێبەست لەنێوان کارمەند و دامەزراوەکە دەبێت.

نۆیەم: پێویستە هەموو کۆمەڵگەیەکی پەروەردەیی ناحکومی، بەڕێوەبەرێکی خاوەن بڕوانامەی زانکۆی هەبێت. جگە لەوە پێویستە بۆ قۆناغی بنەڕەتی و ئامادەیی لە کۆمەڵگە یاریدەدەرێکی بەڕێوبەر بۆ کاروباری قوتابیان و یەك یاریدەدەر بۆ کاروباری کارگێڕی هەبێت.

دەیەم: کارمەندی پەروەردەیی (واتە بەڕێوەبەر، یاریدەدەری بەڕێوەبەر، مامۆستا و ڕێنماییکاری پەروەردەیی) هەمیشەیی لە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان بریتین لە:

١- گشت ئەوانەی لە دامەزراوەکە دامەزراون بێ ئەوەی موچەخۆری کەرتی گشتی بن.
٢- گشت ئەوانەی لە دامەزراوەکە دامەزراون بێ ئەوەی تەمەنیان لە (٦٣) شەست و سێ ساڵ زیاتر بن.
٣- گشت ئەوانەی لە دامەزراوەکە دامەزراون بێ ئەوەی گرێبەستی هەمیشەییان لە گەڵ هیچ شوێنێکی تر هەبێت.
٤- بەڕێوەبەر، یاریدەدەری بەڕێوەبەر، مامۆستا و ڕێنماییکاری پەروەردەیی إعارەکراو و خاوەن مۆڵەتی بێ موچە بە کارمەندی هەمیشەیی هەژمار ناکرێن.

ماددەی (٢٩):

یەکەم:

١- دەبێت ڕێژەی ئەو مامۆستایانەی لە دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی بە هەمیشەیی دامەزراوەن، لە (٨٠٪) هەشتا لە سەدی کۆی گشتی ژمارەی مامۆستایان لە دامەزراوەکە کەمتر نەبن بە وانە بێژەکانیشەوە.

٢- بۆ ئەو دامەزراوە پەروەردەییانەی زیاتر لە یەك باخچەی منداڵان، قوتابخانە، خوێندنگە، کۆمەڵگەی پەروەردەیی یان پەیمانگەیان هەیە، دەبێت لە هەر یەك لە باخچەکان، قوتابخانەکان، خوێندگەکان، کۆمەڵگەکان و پەیمانگەکان مەرجی (٨٠ ٪) هەشتا لەسەدەکەیان هەبێت.

٣- دەبێت لە قوناغەکانی کۆمەڵگەی پەروەردەیی، واتە باخچەی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە هەر یەك لە سێ قۆناغەکە بە جیا مەرجی بە لایەنی کەم (٨٠ ٪) هەشتا لەسەد کارمەندی هەمیشەییان هەبێت.

٤- دەبێت بەلایەنی کەم (٨٠ ٪) هەشتا لە سەدی بەشەوانەکانی هەر پۆلێك (نەك هەر هۆبەیەك) بدرێتە ئەندامە هەمیشەییەکانی دەستەی مامۆستایان.

دووەم: دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان، مافیان هەیە تا (٢٠٪) بیست لە سەدی دەستەی مامۆستایانیان، مامۆستای وانەبێژ بێت.

سێیەم:
١- تەنها پێش دەستپێکردن و دوای تەواوبوونی دەوامی فەرمی خودی ئەو قوتابخانەیە/کۆمەڵگە پەروەردەییە/پەیمانگە حکومییەی کە مامۆستا/فەرمانبەرە حکومییەکە کاری تێدا دەکات، و دوای ئاگادارکردنەوەی شوێنی کارەکەی و بێ ئەوەی کاریگەری نەرێنی لەسەر ئەرکەکانی لە دامەزراوە حکومییەکە هەبێت، مامۆستایان و فەرمانبەرانی تری دامەزراوەی پەروەردەیی حکومی مافیان هەیە لە قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان کار بکەن، ئەوەیش بەپێی ماددەی (٦) شەش لە یاسای بەرزەفتی فەرمانبەرانی دەوڵەت و کەرتی گشتی.
بۆ نمونە، ئەگەر دەوامی قوتابخانەیەکی حکومی کاتژمێر (٨) هەشت تا (١٢) دوازدەی نیوەڕۆ بوو، ئەو کات مامۆستایەکی ئەو قوتابخانەیە تەنها پاش کاتژمێر (١٢)ی نیوەڕۆ، و پاش ئاگادارکردنەوەی بەڕێوەبەری قوتابخانە حکومییەکەی خۆی و بێ ئەوەی کاری نەرێنی لەسەر قوتابخانە حکومییەکە هەبێت، دەتوانێت لە قوتابخانەیەکی ناحکومی کار بکات، یاخود ئەگەر دەوامی قوتابخانەیەك کاتژمێر (١٢) دوازدەی نیوەڕۆ تا (٤) چواری ئێوارە بوو، ئەو کات مامۆستایەکی ئەو قوتابخانەیە دەتوانێت پێش کاتژمێر (١٢) دوازدەی نیوەڕۆ و پاش کاتژمێر (٥) پێنجی ئێوارە لە قوتابخانەیەکی ناحکومی و بە مەرجە ناوبراوەکانی سەرەوە، کار بکات.

٢- دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی مافی نییە مامۆستا و فەرمانبەری تری دامەزراوە پەروەردەییە حکومییەکان پێش دەسپێك و پاش تەواوبوونی دەوامی فەرمی ئەو دامەزراوە حکومییەی ئەو مامۆستایە/فەرمانبەرە کاری لێدەکات، بەکار بێنێت.

٣- دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی مافی نییە فەرمانبەرانی نێو وەزارەت و فەرمانبەرانی بەڕێوەبەرایەتییە گشتییەکان بەکار بهێنێت.

چوارەم: نابێت کەسێك لە هەمان ساڵی خوێندن، لە زیاتر لە یەك دامەزراوەی پەروەردەیی بەڕێوەبەر بێت.

پێنجەم: لە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان، نابێت مامۆستایەك کە بەهۆی نەخۆشی و لەکارکەوتن خانەنشین کراوە، دابمەزرێنن یان وەك وانەبێژ بە کاری بێنن.

شەشەم: دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان، لە کاتی ڕێکلامکردن مافیان نییە ناوی ئەو مامۆستا حکومییانە بەکار بێنن کە لە لایەن دامەزراوەکەوە وەك وانەبێژ بەکار دێن. هەروەها دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان مافیان نییە ناوی دامەزراوە حکومییەکان لە کاتی ڕێکلامکردن بەکار بێنن.

مافی کارمەندانی (مامۆستایان و فەرمانبەرانی تر) دامەزراوەکە

ماددەی (٣٠):

یەکەم: خاوەنی دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی بەرپرسە لە پاراستنی ماف و ئیمتیازاتە ماددی و مەعنەوییەکانی کارمەندان لە ماوەی خزمەتکردنیان لە دامەزراوەکەدا.

دووەم: پێویستە بەڕێوەبەرایەتیی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان، ئەو تۆمارانە بگرنە دەست کە یاسای دەستەبەری کۆمەڵایەتی بەرکار بە مەرجی داناون بۆ جێگیرکردنی مافی کارمەندانی دامەزراوەکە.

سێیەم: کارمەندانی دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی مافی پشوویان هەیە، ئەویش لە گرێبەستی نێوان دامەزراوە و کارمەند و پشتبەست بە یاسای کار ڕێك دەخرێت.

چوارەم: مامۆستایانی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان، مافی بەشداریکردنیان لە خولی بەهێزکردنی تواناکان و فێربوونی بەردەوام هەیە، کە لە ساڵێکدا نابێت لە (٣٠) سی کاتژمێر کەمتر بێت و لەسەر خەرجی دامەزراوەکە.

پێنجەم: کاتژمێرەکانی کارکردنی مامۆستایان و فەرمانبەرانی تری دامەزراوە ناحکومییەکان لە (٨) هەشت کاتژمێر لە ڕۆژێکدا زیاتر نابێت. لە حاڵەتی کارکردنی زیاتر وەك لەوەی لە گرێبەست هاتووە، پێویستە دامەزراوەکە مافی هەر کاتژمێرێکی کارکردنی زیادە بە مامۆستا/فەرمانبەری پەیوەندیدار بدات.

شەشەم:

١- نابێت کەمترین بڕی موچەی مانگانەی مامۆستای هەمیشەیی لە قوتابخانە، خوێندگە و پەیمانگە ناحکومییەکان کەمتر بێت لە موچەی مامۆستای گرێبەستی کەرتی گشتی بواری پەروەردە.

٢- نابێت کەمترین بڕی موچەی مانگانەی مامۆستای هەمیشەیی لە باخچەی منداڵان کەمتر بێت لە کەمترین موچەی (إسمي/بنەڕەت) مامۆستایانی باخچەی منداڵانی کەرتی گشتی.

٣- بڕی موچەی مانگانەی کارمەندانی تری هەمیشەیی (نەك مامۆستایان) لە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان بە پێی یاسای کار و ڕێنماییەکانی بێت.

٤- پێویستە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان پابەند بن بە جێبەجێکردنی خاڵەکانی (١) و (٢) و (٣)ی ئەم بەندە. ئەم خاڵە ئەو دامەزراوانەش دەگرێتەوە کە پێشتر گرێبەستیان کردووە.

حەوتەم: هەڵوەشاوەتەوە.

هەشتەم: کرێی بەشە وانەیەکی مامۆستایانی وانەبێژ، واتە ئەوانەی هەمیشەیی نین، بەپێی گرێبەستێکی نێوان دامەزراوەکە و مامۆستا دەبێت.

نۆیەم: لە کاتی نەخۆشی مامۆستایان پشووی نەخۆشی بەپێی گرێبەست دەبێت.

ماددەی(٣١):
یەکەم: ئەو لایەن و کەسانەی کە خاوەنی مۆڵەتی دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومیین، بەرپرسی ڕاستەوخۆن لە دامەزراوەکە و دابینکردنی مافی فەرمانبەرەکانیان لەبەردەم هەموو لایەنە فەرمییەکان.

دووەم: گشت بەندەکانی ماددەی (٢٨) و (٢٩) و (٣٠) لە ڕۆژی بڵاوبونەوەی ڕێنماییەکان لە (وەقائع کوردستان) کاریان پێ دەکرێت. ئەو دامەزراوانەش کە پێشتر گرێبەستیان کردووە دەبێت گرێبەستەکانیان هەموار بکەنەوە و لەگەڵ ئەم ڕێنماییانە بیگونجێنن.

مەرجەکانی دامەزراندنی بەڕێوەبەر

ماددەی (٣٢):
یەکەم: بەپێی ماددەی (شازدەیەم)ی یاسای قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان، ئەم مەرجانە بۆ دامەزراندنی بەڕێوەبەر پێویستن:
أ- بەلای کەم هەڵگری بڕوانامەی زانکۆیی بەرایی بێت و تەندروستی شیاو بێت بۆ کارکردن لەو پیشەیەدا.

ب- بە بەڵگەنامەی پزیشکی پەسەندکراو لەلایەن لیژنەیەکی پزیشکی پسپۆڕەوە بسەلمێنرێت، کە لە ڕووی تەندروستییەوە گونجاوە لەم پیشەیەدا کار بکات.

پ- پێویستە لەڕووی پەروەردەییەوە لێهاتوو بێت و ماوەی ڕاژەکردنی (خزمەتکردنی) لەبواری پەروەردە لە (٥) پێنج ساڵ کەمتر نەبێت.

ت- پێویستە بە تاوانی ئابڕووبەر حوکم نەدرابێت، هەروەها بە سزایەکی پەروەردەیی بەرچاو سزا نەدرابێت.

دووەم: ئەگەر خاوەنی دامەزراوە گشت مەرجەکانی بەندی یەکەمی ئەم ماددەیەی تێدا بوو، مافی هەیە ببێت بە بەڕێوەبەری دامەزراوەکە.

مەرجەکانی دامەزراندنی یاریدەدەری بەڕێوەبەر

ماددەی (٣٣):
یەکەم: دەبێت یاریدەدەری بەڕێوەبەری باخچەی منداڵان بڕوانامەی بەکالۆریۆسی لە بواری پەروەردەدا هەبێت.

دووەم: دەبێت یاریدەدەری بەڕێوەبەری قوتابخانە و خوێندنگە و پەیمانگە بڕوانامەی بەکالۆریۆسی لە بواری پەروەردەدا هەبێت و ئەزموونیشی لەبواری پەروەردە لە (٣) سێ ساڵ کەمتر نەبێت.

سێیەم: دەبێت بە تاوانی بەدڕەوشتی حوکم نەدرابێت.

مەرجەکانی دامەزراندنی مامۆستا

ماددەی (٣٤):
یەکەم: پێویستە دەرچووی زانکۆ، پەیمانگە یان خولی پێگەیاندنی بواری پەروەردە و فێرکاری بێت.
دووەم: لە ڕووی تەندروستی و پەروەردەییەوە لێهاتوو بێت.

مەرجەکانی دامەزراندنی ڕێنماییکاری پەروەردەیی

ماددەی (٣٥):
یەکەم: دەبێت دەرچووی زانکۆ بێت، لە یەکێك لە پسپۆڕییەکانی کۆمەڵناسی یان دەروونناسی.
دووەم: دەبێت بە تاوانی بەدڕەوشتی حوکم نەدرا بێت.

ئەرکەکانی بەڕێوەبەر لە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان

ماددەی (٣٦):

یەکەم: هەوڵدان بۆ هێنانەئارای کەشێکی پەروەردەیی گونجاو، کە ببێتە مایەی بەدیهێنانی ئامانجە خوازراوەکانی پەروەردە و فێرکاری.

دووەم: بەدواداچوون و دابینکردنی بەڕێوەچوونی پرۆسەی پەروەردە و فێرکاری لە دامەزراوەکە بە شێوەیەکی گونجاو.

سێیەم: کارکردن بۆ دەستەبەرکردنی ژینگەیەکی تەندروست بۆ دامەزراوەکە و سەلامەتیی قوتابیان و خوێندکاران و سەرجەم فەرمانبەران و کارمەندانی تر.

چوارەم: کارکردن بۆ بەرزکردنەوەی ئاستی زانستی و کارامەیی و گیانی هاوپشتیوانیی قوتابیان و خوێندکارانی دامەزراوەکە.

پێنجەم: دابەشکردنی بەشەوانەکان بەسەر مامۆستایان و دڵنیابوون لە پیادەکردنی پلانی ساڵانەی خوێندنی بابەتەکان.

شەشەم: دابەشکردنی ئەرکەکان بەسەر ئەندامانی بەشی کارگێڕی و مامۆستایان و فەرمانبەرانی تر.

حەوتەم: دەستپێشخەری بۆ داڕشتنی پلانی ساڵانە و هەڵسەنگاندنی ساڵانە و پلانی جێبەجێکردنی تاقیکردنەوەکان و بەدواداچوون بۆ بەڕێوەچوونیان.

هەشتەم: دیدەنیکردنی مامۆستایان لەناو پۆلەکانی خوێندن.

نۆیەم: پشتیوانیکردنی مامۆستایان و فەرمانبەرانی تر لە جێبەجێکردنی ئەرکەکانیان و بەرزکردنەوەی تواناکانیان.

دەیەم: دابینکردنی دڵنیایی جۆری و کوالیتی خوێندن و دروستی هەموو ئەو تۆمارانەی کە پێویستە لە دامەزراوەکەدا هەبن.

یازدەیەم: بەرپرسی یەکەمی کارگێڕییە.

دوازدەیەم: هەر ئەرکێکی تر، کە پێ ڕادەسپێردرێت لەلایەن خاوەن دامەزراوەکەوە.

ئەرکەکانی یاریدەدەری بەڕێوەبەر

ماددەی (٣٧):
یەکەم: ئەرکی یاریدەدەری بەڕێوەبەر بۆ کاروباری کارگێڕی، یارمەتیدانی بەڕێوەبەرە لە ئەرکە کارگێڕییەکان.

دووەم: ئەرکی یاریدەدەری بەڕێوەبەر بۆ کاروباری قوتابیان و خوێندکاران، یارمەتیدانی بەڕێوەبەرە لە کاروباری قوتابیان و خوێندکاران و یارمەتیدان و ڕێنماییکردنی قوتابیان و خوێندکارانە لەو پرسانەی کە پەیوەستن بە خوێندن لە گشت قۆناغەکانی خوێندن و هاندانیان لە بەردەوامبوون لە خوێندن.

سێیەم: هەر ئەرکێکی تر کە لەلایەن بەڕێوەبەر پێی دەسپێردرێت یان لەلایەن وەزارەتەوە، بە ڕێنمایی دەردەکرێت.

ئەرکەکانی مامۆستا

ماددەی (٣٨):
یەکەم: پێشکەشکردنی ئەوەی لە توانایدایە بۆ فێرکردن و پەروەردەکردنی قوتابی و خوێندکار بە چاکترین شێوە.

دووەم: بەشداریکردن لە بنیاتنانی بەهاکان لای قوتابیان و خوێندکاران.

سێیەم: گەشەپێدان و هاندانی گیانی داهێنان و خوێندنەوەی ڕەخنەگرانەی دەقەکان.

چوارەم: پشتیوانیکردنی قوتابی و خوێندکار لە بنیاتنانی کەسایەتی و متمانەبوون بە خۆی.

پێنجەم: گونجاندنی خوێندن بەپێی تواناکانی هەر قوتابی و خوێندکارێك.

شەشەم: داڕشتنی پلانی ڕۆژانە و حەفتانە و مانگانە و ساڵانەی خوێندنی ئەو بابەتانەی کە مامۆستا دەیانڵێتەوە و دابەشکردنی بەسەر قوتابیان و خوێندکاراندا.

حەوتەم: ڕاهێنانی قوتابیان و خوێندکاران و ئامادەکردنیان بۆ تاقیکردنەوەکان، و هەڵسەنگاندنی بەردەوام بۆ بابەتەکەی.

هەشتەم: دانانی پرسیاری تاقیکردنەوە و بەشداریکردن لە جێبەجێکردنی تاقیکردنەوەکان و ڕاستکردنەوەی پرسیارەکانی تاقیکردنەوەکان و دانانی نمرەکان.

نۆیەم: هەوڵدان بۆ گەشەپێدانی زانیاری و ئەدای خۆی لە ڕێگای بەشداریکردن لە خولە پەوروەردەیی و زانستییە جۆراوجۆرەکان و بەدواداچوونی بۆ بەرەوپێشچوونە هاوچەرخەکان لە بوارەکەی.

دەیەم: هاوکاریکردنی کارگێڕیی دامەزراوەکە بۆ بەدیهێنانی ژینگەیەکی پەروەردەیی و زانستی گونجاو و بەشداریکردنی لە چالاکییەکان.

یازدەیەم: پێدانی ئەو زانیارییانەی کە کەسوکاری قوتابیان و خوێندکاران داوای دەکەن، سەبارەت بە قوتابی و خوێندکارانیان و بەرەوپێشچوونی خوێندنیان.

دوازدەیەم: سەلامەتیی قوتابی و خوێندکار لە کاتی وانەگوتنەوە و لەو کاتەی لەژێر سەرپەرشتی مامۆستان.

سێزدەیەم: لەکاتی پێویست پێشکەشکردنی پێشنیاز بە کارگێڕیی دامەزراوەکە سەبارەت بە چۆنیەتی بەرەوپێشبردنی باشتری دامەزراوەکە.

چواردەیەم: بەشداریکردن لە فێرکردنی بەردەوام و فێرکردنی کەسانی تر.

پازدەیەم: هەر ئەرکێکی تری پەروەردەیی کە لەلایەن بەڕێوەبەرەوە یان یاساو و ڕێنمایی پێی دەسپێردرێت.

ئەرکەکانی ڕێنماییکاری پەروەردەیی

ماددەی (٣٩):
ئەرکی سەرەکیی ڕێنماییکاریی پەروەردەیی، بەدواداچوونە سەبارەت بە پرسی قوتابیان و خوێندکاران و پشتگیریکردنیان بۆ چارەسەرکردنی گرفتە دەروونی و کۆمەڵایەتییەکانیان لە چوارچێوەی دامەزراوەکە.

گرێبەستی نێوان دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی و مامۆستایان و فەرمانبەرەکانی

ماددەی (٤٠):

یەکەم:

١- پێویستە گرێبەست لەنێوان دامەزراوەکە و هەر کارمەندێکی دامەزراوەکە هەبێت.
دامەزراوە و کارمەند ئازادن لە ڕێکەوتن لە هەر شێوەیەك لە گرێبەست کە خۆیان بە چاکی دەزانن، بە ڕەچاوکردنی حوکمەکانی ماددەی (٣٠) و ئەم ماددەیە.

٢- دەبێت کۆپییەکی گرێبەستەکە لای دامەزراوەکە و کارمەندەکە هەبێت.

٣- دەبێت کۆپییەکی گرێبەستەکان لە مانگی یەکەمی دامەزراندن وەك ئاگاداری (نەك بۆ پەسەندکردن) بنێردرێت بۆ بەشی یاسایی بەڕێوەبەرایەتی پەروەردەی پەیوەندیدار.

دووەم:

دەبێت گرێبەستەکە بە لایەنی کەم ئەم خاڵانە لەخۆ بگرێت:

١- ماوەی گرێبەستەکە.
٢- ژمارەی کاتژمێرەکانی کاری حەفتانە و ڕۆژانە.
٣- بڕی موچەی مانگانە، و ئەو مانگانەی کە کارمەند موچە وەردەگرێت.
٤- ژمارەی ڕۆژانی پشووی کارمەند، و پشووی نەخۆشی.
٥- ئەرکەکانی سەر شانی دامەزراوە و کارمەند و مافەکانیان.
٦- حاڵەتەکانی هەڵوەشاندنەوەی گرێبەست.

سێیەم: دەبێت هەردوو لایەن بە گرێبەستەکەوە پابەند بن.

چوارەم: ئەگەر مامۆستا یان کارمەندێکی دیکەی دامەزراوەکە ویستی دامەزراوەکە بە جێ بهێڵێت و گرێبەستەکە هەڵوەشێنێتەوە، دەبێت پێش (٣) سێ مانگ بە نووسراوێك دامەزراوەکە ئاگادار بکاتەوە، و بەمەرجێك دەست لەکار هەڵگرتنەکەی دوای کۆتایی ساڵی خوێندن بێت، ئەگەر نا دامەزراوەکە مافی بەرزکردنەوەی سکاڵای یاسای هەیە.

پێنجەم: پێویستە دامەزراوەکان وێنەیەکی ڕەسەنی گرێبەستی تەواوی مامۆستایان و فەرمانبەران بپارێزن.

شەشەم: پێویستە دامەزراوەکان لە مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن، ناوی ئەندامانی بەڕێوەبەرایەتیی و کارمەندانی وانەگوتنەوەی دامەزراوکە و بڕوانامەکانیان بە زمانی کوردی و وەك ئاگاداری بۆ بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا بنێرن.

حەوتەم:
ئەگەر مامۆستایەك یان كارمەندێك كەموكوڕی هەبوو، لەلایەن دامەزراوەكەوە ئاگادار دەكرێتەوە. ئەگەر كەموكوڕییەكە بەردەوام بوو دامەزراوەكە مافی هەڵوەشاندنەوەی گرێبەستەكەی هەیە و دەبێت كارمەندەكە لێ ئاگادار بكرێتەوە.

هەشتەم:
١- خاوەنی دامەزراوە واژۆ لەسەر گرێبەستی دامەزراندن و دەست لەكاركێشانەوە و كۆتایهێنان بەكاری بەڕێوەبەر و كارمەندی ژمێریاری دامەزراوەكە دەكات.

٢- خاوەنی دامەزراوەی پەروەردەیی ناحكومی مافی هەڵوەشاندنەوەی گرێبەستی بەڕێوەبەر و كارمەندی ژمێریاری نییە بێ ئەوەی هۆیەكانی ئەو هەڵوەشاندنەوەیان بۆ باس بكات.

نۆیەم:
١- بەڕێوەبەری دامەزراوەكە واژۆ لەسەر گرێبەستی دامەزراندن و دەست لەكاركێشانەوە و كۆتایی هێنان بە كاری مامۆستا و كارمەندانی تر و خزمەتگوزارەكان دەكات.

٢- بەڕێوەبەری دامەزراوەكە، مافی هەڵوەشاندنەوەی گرێبەستی مامۆستایان و كارمەندانی تری نییە بێ ئەوەی هۆیەكانی ئەو هەڵوەشاندنەوەیان بۆ باس بكات.

ئەنجومەنی دامەزراوەی پەروەردەیی ناحكومی

ماددەی (٤١):
لە هەر قوتابخانە و خوێندنگە و كۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیەك، ئەنجومەنێک پێك دەهێنرێت و بە ئەندامیەتی هەر یەك لە:

یەكەم: خاوەن دامەزراوەكە یان نوێنەرێكی، كە سەرۆكی ئەنجومەنەكە دەبێت.

دووەم: بەڕێوەبەری دامەزراوەكە.

سێیەم: دوو نوێنەر لە دەستەی مامۆستایان.

چوارەم: ڕێنماییكاری پەروەردەیی.

ئەرك و شێوەی کاری ئەنجومەنی دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی

ماددەی (٤٢):
یەکەم: بەدواداچوون بۆ بەڕێوەچوونی پرۆسەی پەروەردە و فێرکاریی لە دامەزراوەکە و ئەنجامدانی هەڵسەنگاندنی وەرزانە.

دووەم: بەدواداچوون بۆ وردەکارییەکانی پلانی ساڵانەی دامەزراوەکە.

سێیەم: تاوتوێکردن و چارەسەرکردنی ئەو دۆزە گرنگانەی پەیوەست بە دامەزراوەکەن، کە بەڕێوەبەر داوا لە ئەنجومەن دەکات، کە لەو بوارەدا یارمەتی بدەن.

بەشی شەشەم
پرۆگرامەکانی خوێندن، سیستەمی وەرگرتن، تاقیکردنەوەکان، بڕوانامەکان، گواستنەوەی قوتابیان، ساڵنامە و کاتەکانی خوێندن

پرۆگرامەکانی خوێندن

ماددەی (٤٣):
یەکەم: هەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی، دەبێت بە یەك لەم سێ جۆرە پرۆگرامەی خوێندنە پابەند بێت:
١- پرۆگرامی خوێندنی وەزارەت بۆ دامەزراوە پەروەردەییە خۆماڵییەکان.

٢- پرۆگرامی دامەزراوەیەکی پەروەردەیی نێودەوڵەتی، کە لەلایەن بنکەی سەرەکی دامەزراوە نێودەوڵەتییەکە پەسەند کراوە و ناوی لای وەزارەت تۆمارکراوە.

٣- پرۆگرامی خوێندنی وڵاتێکی تر بۆ دامەزراوە پەروەردەییە بیانییەکان.

دووەم: دەبێت پرۆگرامەکانی خوێندن لەگەڵ بنەماکانی پێکەوەژیانی ئاشتییانە و ئایینی و نەتەوەیی گەلی کوردستان بگونجێن.

ماددەی (٤٤):
أ- پێویستە هەموو دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی، بەو پرۆگرام و کتێبانەی فێرکردن کە پێشتر پێشکەش بە وەزارەت کراون و مۆڵەتیان پێ وەرگیراوە پابەند بن.

ب- لەکاتی هەموارکردنەوە یان گۆڕینی کتێب، دەبێت ڕەزامەندی وەزارەت وەرگیرێت پێش بەکارهێنانی کتێبەکان.

بابەتەکانی خوێندن

ماددەی (٤٥):
یەکەم: بابەتەکانی خوێندن لە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومیە خۆماڵییەکان، بەپێی پرۆگرامی وەزارەت دەبێت.

دووەم: بابەتەکانی خوێندن لە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومیە نێودەوڵەتیی و بیانییەکان، بەپێی ئەو پرۆگرامە دەبێت کە پێشتر پێشکەش بە وەزارەت کراوە و ڕەزامەندی پێ وەرگیراوە، بە ڕەچاوکردنی ئەوەی کە خوێندنی زمانی کوردی و عەرەبی و ئاین دەبێت هەبێت و بە پێی پرۆگرامی وەزارەت بێت. هەروەها دەبێت خوێندن سەبارەت بە جوگرافیا و مێژووی کوردستان لە پرۆگرامی دامەزراوەکە هەبێت.

سێیەم: هەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی خۆماڵی، دوای ئاگادارکردنەوەی وەزارەت، مافی زیادکردنی کات و بابەتی خوێندنی وەك بابەتێکی زێدەکی بۆ پرۆگرامەکانی هەیە، بەو مەرجەی کاریگەری نەرێنی لەسەر بەشەوانەی بابەتە سەرەکییەکانی خوێندن نەبێت و لەگەڵ بنەما گشتییەکان ناکۆك نەبێت.

زمانی خوێندن

ماددەی (٤٦):

یەکەم: دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی مافی هەیە بەو زمانەی خۆی دەیەوێت خوێندن بەڕێوە ببات، بە مەرجێك خوێندنی بابەتی زمانی کوردی و زمانی عەرەبی لە گشت قۆناغەکاندا و بە پرۆگرامی وەزارەت تێیدا بخوێنرێت. جگە لەوە وەزارەت مافی هەیە بڕیار بدات هەر بابەتێك کە پێویست بکات بە زمانی کوردی بخوێنرێت.

دووەم: ڕەوەندی بیانی و پەناهەندەکان مافی خۆیانە لە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان بە زمانی خۆیان بخوێنن، بە مەرجێك خۆیان کرێی ساڵانەی خوێندن بدەن و بە مەرجێك بابەتی زمانی کوردی بەپێی پرۆگرامی وەزارەت تێیدا بخوێنرێت.

سیستەمی وەرگرتن

ماددەی (٤٧) :

یەکەم: وەرگرتنی قوتابیان و خوێندکاران لە قوتابخانە، خوێندنگە، کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگە ناحکومییەکان، بەپێی ماددەی (بیست و یەکەم)ی یاسای قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان، لە مەرجی تەمەن و تێکڕای متمانەپێکراو لە سیستەمی وەرگرتن لە قوتابخانە حکومییەکاندا بەدەر دەبێت. واتە قوتابخانە و خوێندنگە و پەیمانگە ناحکومییەکان دەتوانن قوتابیان و خوێندکارانێك وەربگرن کە لە قوتابخانە و خوێندنگە و پەیمانگەی حکومی بەهۆی گەورەیی تەمەن وەرناگیرێن، بەڵام بە ڕەچاوکردنی ئەوەی وەرگرتن لە پۆلی یەکەمی بنەڕەتی پێویستە منداڵ پێش کۆتاییهاتنی ساڵ، تەمەنی بوبێتە (٦) شەش ساڵ.

دووەم: وەرگرتنی منداڵان و قوتابیان و خوێندکاران لە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان، بەگوێرەی بەندی یەکەمی ئەم ماددەیە و مەرجەکانی وەرگرتنی قوتابی و خوێندکار دەبێت، کە پێشتر لەلایەن دامەزراوەکە لە کاتی داواکردنی مۆڵەت پێشکەش بە وەزارەت کراوە و ڕەزامەندی پێ وەرگیراوە، لەگەڵ لەبەرچاوگرتنی ئەم بەندانەی خوارەوەی ئەم ماددەیە.

سێیەم: جیاوازی تەمەن لە نێوان گەورەترین و بچوکترین قوتابی/خوێندکار لە پۆلێکدا نابێت لە (٥) پێنج ساڵ زیاتر بێت.

چوارەم:
أ- نابێت دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومیەکان ڕێگا لە وەرگرتنی قوتابیان و خوێندکارانی خاوەن پێداویستی تایبەت بگرن، هەروەها نابێت ڕێگا لە وەرگرتنی قوتابیان و خوێندکاران لەسەر بنەمای نەژاد و ئایین بگیرێت.

ب- دەبێت لە گشت دامەزراوەیەکی پەروەردەیی کە قوتابی/خوێندکاری خاوەن پێداویستیی تایبەتی تێدایە ژووری سەرچاوەکان هەبێت، کە تێدا پێداویستییەکانیی خوێندنی تایبەتی تیایدا بێت و جگە لەوە دەبێت مامۆستای تایبەت بۆ ئەو قوتابیانە دابین بکرێت.

ج- هیچ دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی مافی نییە قوتابی یان خوێندکاری دامەزراوەیەکی تر لە خوێندن بەشدار بکات پێش هێنانی بەڵگەنامەی گواستنەوە لەو دامەزراوەیەی لێی بووە.

پێنجەم:
١- پێویستە هەموو دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومیەکان، بۆ هەر ساڵێکی خوێندن (٥) پێنج کورسی بە خۆڕایی بۆ منداڵی شەهیدان و هاوسەرەکانیان تەرخان بکات، بەو مەرجەی ئەو ژمارە داواکارییە هەبێت.

٢- پێویستە هەموو دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومیەکان، بۆ هەر ساڵێکی خوێندن (٥) پێنج کورسی بە خۆڕایی بۆ کەمئەندامانی سەنگەر و منداڵەکانیان و هاوسەرەکانیان دابین بکەن، بەو مەرجەی ئەو ژمارە داواکارییە هەبێت.

شەشەم: دوا کاتی وەرگرتنی قوتابی و خوێندکار لە قوتابخانە و خوێندنگە و پەیمانگە ناحکومییەکان، دوای (٣٠) سی ڕۆژ لە دەستپێکی ساڵی خوێندنەوە دەبێت. بە پێچەوانەشەوە دەبێت ڕەزامەندی وەزارەت وەرگیرێت. باخچەی منداڵان بەدەرە لەو مەرجە و دەتوانێت هەر کات پێویستی کرد منداڵ وەربگرێت.

حەوتەم: پێویستە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان ساڵانە و پێش ڕۆژی (١٠/٣١) سی و یەکی مانگی دە، وەك ئاگاداری لیستێك بە ناو و تەمەن و پۆلەکانی قوتابیان و خوێندکاران بۆ بەڕێوەبەرایەتی گشتی پەروەردەی پارێزگا بنێرن.

هەشتەم: بەڵگەنامەکانی پێویست بۆ وەرگرتنی قوتابی و خوێندکار لە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان، هەمان ئەو بەڵگەنامانەن کە لە دامەزراوە حکومییەکان داوا دەکرێن، بەڕەچاوکردنی ئەم خاڵانەی خوارەوە بۆ ئەو قوتابی و خوێندکارانەی لە دەرەوەی هەرێم دێن (یان ناسنامەیان هی هەرێم نییە):

أ- ناسنامە یان بەڵگەنامەی نیشتەجێبوون، یان کۆپی پاسپۆرت.

ب- بڕوانامەی خوێندن لە دەرەوەی هەرێم کە لەلایەن وەزارەتەوە بەرابەر کرابێت، بۆ قوتابیانی پۆلی (٥) پێنج و سەروتر. بەڵام پۆلەکانی یەکەم تا چوارەمی بنەڕەتی پێویستی بە بەرانبەرکردن

نابێت، بەڵکو تەنیا بەڵگەنامەی قوتابخانەی دەرەوەی وڵات یان دەستنیشانکردنی ئاستیان لە لایەن وەزارەتەوە پێویستە.

نۆیەم:
١- هیچ دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی مافی نییە قوتابی یان خوێندکاری دامەزراوەیەکی تر لە خوێندن بەشدار بکات پێش هێنانی بەڵگەنامەی گواستنەوە لەو دامەزراوەیەی لێی بووە.

٢- دەبێت لە گشت دامەزراوەیەکی پەروەردەیی کە قوتابی/خوێندکاری خاوەن پێداویستی تایبەتی تێدایە ژووری سەرچاوەکان هەبێت، کە تێدا پێداویستییەکانی خوێندنی تایبەتی تیایدا بێت و جگە لەوە دەبێت مامۆستای تایبەت بۆ ئەو قوتابیانە دابین بکرێت.

تاقیکردنەوە و نمرەکان

ماددەی (٤٨) :
یەکەم: کات و شێوەی بەڕێوەچوونی تاقیکردنەوەکان و سیستەمی دانانی نمرە لە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییە خۆماڵییەکان، بە هەمان شێوە دەبێت کە لە دامەزراوە پەروەردەییە حکومییەکان پیادە دەکرێت.

دووەم: پێویستە لەسەر هەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی نێودەوڵەتی و بیانی، کات و شێوەی تاقیکردنەوە و نمرەدانانی تایبەت بەخۆی هەبێت کە پێشتر ڕەزامەندی لە وەزارەت بۆ وەرگیراوە. نمرە و بەڵگەکانی قوتابیان و خوێندکاران لەلایەن وەزارەتەوە بەرابەر دەکرێت، بۆ ئەوەی خوێندکارانی دامەزراوە ناحکومییەکانیش بتوانن لە خوێندنی باڵا وەربگیرێن.

سێیەم: لەدوای وردبینیکردن لە ئەنجامی تاقیکردنەوەکانی کۆتایی ساڵ، پێویستە لیژنەی تاقیکردنەوەکانی دامەزراوەکە (٣) سێ کۆپی لە بۆردی نمرەکانی هەر یەك لە خولی یەکەم و دووەم و نمرەی کۆتایی ساڵی خوێندن بۆ یەکەی سەرپەرشتیکردنی پەروەردەیی پەیوەندیدار و بەڕێوەبەرایەتیی پەروەردەی قەزا بنێرێت، و کۆپییەکی لە ئەرشیڤی خودی قوتابخانەکە/خوێندگاکە بمێنێت.

چوارەم: ئەرکە لەسەر دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان لەکاتی ئەزموونەکان ڕەچاوی قوتابی و خوێندکاری خاوەن پێداویستی تایبەت بکەن.

بڕوانامەکان لە قوتابخانە و خوێندنگە ناحکومییە خۆماڵییەکان

ماددەی (٤٩) :
یەکەم: قوتابخانە و خوێندنگە ناحکومییە خۆماڵییەکان دەکەونە ژێر هەمان مەرج و ڕێکاری پێدانی بڕوانامە، کە لە قوتابخانە و خوێندنگە حکوومییەکاندا پەیڕەو دەکرێت.

دووەم: لە هەر قۆناغێکدا، ئەنجامی هەڵسەنگاندن و بڕوانامەکانی قوتابخانە و خوێندنگە خۆماڵییەکان هاوتای ئەنجامی هەڵسەنگاندن و بڕوانامەکانی قوتابخانە حکوومییەکانە.

سێیەم: قوتابخانە و خوێندنگە ناحکومییە خۆماڵییەکان هەمان کلێشەی بڕوانامە فەرمییەکانی وەزارەت، بەڵام بە لۆگۆی خۆیانەوە، بۆ بەدەستهێنانی بڕوانامە و گواستنەوە بەکار دێنن.

بڕوانامەکان لە قوتابخانە و خوێندنگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکان

ماددەی (٥٠):
یەکەم: قوتابخانە و خوێندنگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکان دەکەونە ژێر هەمان مەرج و ڕێکاری تایبەت بە بڕوانامەکان کە لەکاتی داواکردنی مۆڵەت پێشکەش بە وەزارەت کراوە و ڕەزامەندی پێ وەرگیراوە، و بڕوانامەکانیان هەمان بڕوانامەیە کە دەزگا نێودەوڵەتییەکە بڕوای پێ کردووە.

دووەم: قوتابخانە و خوێندنگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکان بەشداری لە یەکێك یان زیاتر لە تاقیکردنەوە جیهانییەکان دەکەن، کە لیژنەیەکی وەزارەت بە هەماهەنگی لەگەڵ ئەنجومەنی وەزیران ساڵانە و پێش دەستپێکی ساڵی خوێندن بڕیاری لەسەر دەدەن.

سێیەم: دەکرێت بڕوانامەی دەرچووانی پۆلی یەکەم تا پۆلی یازدەیەمی دامەزراوە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکان، دوای بەرانبەرکردنی بڕوانامەکانیان لەلایەن بەڕێوەبەرایەتیی گشتی ئەزموونەکان، بەرانبەر بکرێن لەگەڵ بڕوانامەکانی قوتابخانە و خوێندنگە حکومییەکان.

چوارەم: دەکرێت بڕوانامەی دەرچووانی پۆلی دوزادەیەمی خوێندنگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکان، دوای دەرچوونیان بە سەرکەوتوویی لە تاقیکردنەوە نێودەوڵەتییەکان کە لە بەندی (دووەم)ی سەرەوە هاتووە، بەرانبەر بکرێن لەلایەن بەڕێوبەرایەتی گشتی ئەزموونەکان. پاش ئەوە و بۆ وەرگرتن لە زانکۆکانی هەرێم خوێندکاران دەتوانن داوا پێشکەش بکەن.

بڕوانامەکان لە قوتابخانە و خوێندنگە بیانییەکان

ماددەی (٥١):

یەکەم: بڕوانامەی قوتابخانە و خوێندنگەی ناحکومی بیانی، هەمان بڕوانامەی ئەو وڵاتانە دەبێت کە دامەزراوەکە پەیڕەوی خوێندنەکەی دەکات.

دووەم: بڕوانامەکانی دەرچووانی پۆلی یەکەم تا پۆلی یازدەیەمی قوتابخانە و خوێندنگە ناحکومییە بیانییەکان، دەکرێت دوای بەرانبەرکردنی بڕوانامەکانیان لەلایەن بەڕێوەبەرایەتیی گشتی ئەزموونەکان، بەرانبەر بکرێن لەگەڵ بڕوانامەکانی قوتابخانە و خوێندنگە حکومییەکان.

سێیەم: دەکرێت بڕوانامەکانی دەرچووانی پۆلی دوزادەیەمی خوێندنگە ناحکومییە بیانییەکان، دوای دەرچوونیان لە تاقیکردنەوە گشتییەکانی ئەو وڵاتەی سیستەمەکەی پیادە دەکەن بە سەرکەوتووی، بەرانبەر بکرێن لەلایەن بەڕێوبەرایەتی گشتی ئەزموونەکان. پاش ئەوە خوێندکاران دەتوانن بۆ وەرگرتن لە زانکۆکانی هەرێم داوا پێشکەش بکەن.

بڕوانامەکان لە پەیمانگە ناحکومییەکان

ماددەی (٥٢):

یەکەم: بڕوانامەی خوێندکارانی پۆلی یەکەم تا پۆلی پێنجەمی پەیمانگە ناحکومییە خۆماڵییەکان، هاوتایە لەگەڵ بڕوانامەی پۆلی یەکەم تا پۆلی پێنجەمی پەیمانگە حکومییەکان، دوای بەرابەرکردنی بڕوانامەکانیان لە بەڕێوبەرایەتی گشتی ئەزموونەکان.

دووەم: بڕوانامەی خوێندکارانی پۆلی یەکەم تا پۆلی پێنجەمی پەیمانگە ناحکومییە نێودەوڵەتی و بیانییەکان، به پێی بڕوانامەی دەامەزراوە نێودەوڵەتییەکەوە دەبێت.

ماددەی (٥٣):

بەڕێوەبەرایەتی گشتی ئەزموونەکان لە وەزارەت تاکە لایەنە بۆ پەسەندکردن و بەرابەرکردن و ڕاستاندنی بەڵگەنامەکانی دەرچوون.

ساڵنامە، وەرزەکان و کاتەکانی خوێندن لە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان

ماددەی (٥٤):

یەکەم:

أ- هەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی خۆماڵی، مافی ساڵنامەی خوێندنی تایبەت بە خۆی هەیە، بە مەرجێك لە ساڵنامەی خوێندنی دامەزراوە پەروەردەییە حکومییەکان کەمتر نەبێت و ساڵنامەکە لەگەڵ کاتی تاقیکردنەوەکانی کۆتایی وەرزی یەکەم و کۆتایی وەرزی دووەم لە دامەزراوە پەروەردەییە حکومییەکان و لەگەڵ کاتی تاقیکردنەوەکانی نیشتیمانی و وەزاری و خولی یەکەم و خولی دووەم ناکۆك نەبێت. دەبێت ساڵنامەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی (٨) هەشت ئاشکرا بکرێت.

ب- دەبێت هەموو دامەزراوەیەکی پەروەردەیی خۆماڵی و نێودەوڵەتی و بیانی، پێش کۆتایهاتنی مانگی هەشت، ساڵنامەی خوێندنی خۆی و خشتەی دابەشکردنی بەشەوانەکانی خوێندن لە هەفتەیەکدا، و خشتەی دابەشکردنی بڕگەکانی خوێندن بەسەر هەردوو وەرزی خوێندن، بو وەزارەت وەك زانیاری بنێرێت.

دووەم: هەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی نێودەوڵەتی و بیانی، مافی ساڵنامەی خوێندنی تایبەت بەخۆی هەیە، بە مەرجێك کەمتر نەبێت لە ساڵنامەی خوێندنی دامەزراوەی پەروەردەیی و فێرکاریی حکومی و دەبێت ساڵنامەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی (٨) هەشت ئاشکرا بکرێت و وێنەیەکی بۆ وەزارەت بنێردرێت.

سێیەم: هەر ساڵێکی خوێندن، لە وەرزەکانی خوێندنی یەکەم و دووەم پێك دێت و وەرزی یەکەم لە پێش کۆتاییهاتنی مانگی (٩) نۆ و وەرزی دووەمیش بەر لە کۆتاییهاتنی مانگی (١) یەك دەست پێدەکات.

چوارەم: دەبێت هەر ساڵێکی خوێندن لە (١٧٠) سەد و حەفتا ڕۆژی خوێندن کەمتر نەبێت و هیچ حەفتەیەك لە (٥) پێنج ڕۆژی خوێندن کەمتر نەبێت و هەر ڕۆژێکی خوێندنیش لە (٥) پێنج کاتژمێری (٦٠) شەست خولەکی کەمتر نەبێت.

پێنجەم: هەموو قوتابیان و خوێندکارانی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان، مافی ئەم پشووانەیان هەیە:

١- پشووی سەری ساڵ، کە نابێت لە رۆژی (٣٠) سی کانونی یەکەم تا ڕۆژی (٢) دووی کانونی دووەم کەمتر بێت.
٢- پشووی نیوەی ساڵ، کە بە گوێرەی ساڵنامەی دامەزراوەکە دەبێت.
٣- پشووی بەهارە، کە نابێت لە ڕۆژی (١٩) نۆزدەی ئازار تا ڕۆژی (٢٤) بیست و چواری ئازار کەمتر بێت.
٤- پشووی هاوینە، کە نابێت لە (٢) دوو مانگ کەمتر بێت.
٥- ئەو پشووانەی کە دامەزراوەکە بۆ خۆی دیارییان دەکات.
٦- ئەو پشووانەی کە وەزارەت، یان ئەنجومەنی وەزیران لەبەر بارودۆخی نائاسایی بڕیاریان لێ دەدات.
٧- پشووی جەژنەکان.

ڕێکارەکانی گواستنەوەی قوتابیان و خوێندکاران لە
دامەزراوەی پەروەردەیی حکومی بۆ ناحکومی خۆماڵی و نێودەوڵەتی/بیانی

ماددەی (٥٥):

یەکەم: گواستنەوە لە دامەزراوەی پەروەردەیی حکومی بۆ دامەزراوەی پەرەوردەیی ناحکومی خۆماڵی:

أ- قوتابی پۆلی یەکەمی بنەڕەتی تا خوێندکاری پۆلی دەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە قوتابخانە و خوێندنگەیەکی حکومی بۆ قوتابخانە و خوێندنگەیەکی ناحکومی خۆماڵی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:

١- قوتابی/خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە دامەزراوە ناحکومییەکە، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە دامەزراوە حکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ دامەزراوە ناحکومییە خۆماڵییەکەی بۆی دەچێت، ببات.

٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. جگە لەوە قوتابی/خوێندکار لە بارودۆخی تایبەتدا کە وەزارەت پێشوەختە دیاریی کردوون، دەتوانێت بگوازێتەوە هەرچەندە لە مانگێك زیاتر بەسەر ساڵی خوێندن تێپەڕ بووبێت.

ب- خوێندکاری پۆلی یازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە خوێندنگەیەکی حکومی بۆ خوێندنگەیەکی ناحکومی خۆماڵی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:

١- خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە خوێندنگە ناحکومییەکە، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە خوێندنگە حکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ خوێندنگە ناحکومییە خۆماڵییەکەی بۆی دەچێت، ببات.

٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت.

پ- خوێندکاری پۆلی دوازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە خوێندنگەیەکی حکومی بۆ خوێندنگەیەکی ناحکومی خۆماڵی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:

١- خوێندنگە حکومییەکە ڕازی بێت، و هەروەها خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە خوێندنگە ناحکومییەکە، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە خوێندنگە حکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ خوێندنگە ناحکومییە خۆماڵییەکەی بۆی دەچێت، ببات.

٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. لە حاڵەتی گواستنەوەی خوێندکار بۆ قەزایەکی تر دەکرێت گواستنەوەکە پاشتر بێت.

ت- خوێندكاری پۆلی یەكەم تا پۆلی پێنجەمی پەیمانگە دەتوانێت لە پەیمانگەیەكی حكومی بۆ پەیمانگەیەكی ناحكومی خۆماڵی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- خوێندكار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە پەیمانگە ناحكومییەكە، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە پەیمانگە حكومییەكەی لێی دەڕوات بۆ پەیمانگە ناحكومییە خۆماڵییەكەی بۆی دەچێت، بهات.

٢- گواستنەوەكە پێش كۆتاییهاتنی مانگی یەكەمی ساڵی خوێندن بێت. جگە لەوە خوێندكار لە بارودۆخی تایبەتدا كە وەزارەت پێشوەختە دیاریی كردوون، دەتوانێت بگوازێتەوە هەرچەندە لە مانگێك زیاتر بەسەر ساڵی خوێندن تێپەڕ بووبێت.

دووەم: گواستنەوە لە دامەزراوەی پەروەردەیی حكومی بۆ دامەزراوەی پەروەردەیی ناحكومی نێودەوڵەتی/بیانی:
أ- قوتابی پۆلی یەكەمی بنەڕەتی تا خوێندكاری پۆلی دەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە قوتابخانە/خوێندنگەیەكی حكومی بۆ قوتابخانە/خوێندنگەیەكی ناحكومی نێودەوڵەتی/ بیانی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- قوتابی/خوێندكار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە قوتابخانە/خوێندنگە ناحكومییەكە، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە قوتابخانە/خوێندنگە حكومییەكەی لێی دەڕوات بۆ قوتابخانە/خوێندنگە ناحكومییە خۆماڵییەكەی بۆی دەچێت، بهات.

٢- گواستنەوەكە پێش كۆتاییهاتنی مانگی یەكەمی ساڵی خوێندن بێت. جگە لەوە قوتابی/خوێندكار لە بارودۆخی تایبەتدا كە وەزارەت پێشوەختە دیاریی كردوون، دەتوانێت بگوازێتەوە هەرچەندە لە مانگێك زیاتر بەسەر ساڵی خوێندن تێپەڕ بووبێت.

٣- قوتابخانە/خوێندنگە ناحكومییە نێودەوڵەتییەكە/بیانییەكە ڕازی بێت.

٤- قوتابخانە/خوێندنگە ناحكومییە نێودەوڵەتییەكە/بیانییەكە، هەڵسەنگاندن بۆ ئاستی زانستی قوتابی/خوێندكار بكات سەبارەت بەوەی كە ئاستی زانستی قوتابییەكە/خوێندكارەكە بەرزە و دەتوانێت شان بە شانی خوێندكارانی هاوپۆلی لە قوتابخانە/خوێندنگە ناحكومییە نێودەوڵەتییەكە/بیانییەكە بەردەوام بێت.

ب- خوێندكاری پۆلی یازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە خوێندنگەیەكی حكومی بۆ خوێندنگەیەكی ناحكومی نێودەوڵەتی/بیانی بگوازێتەوە، بەم مەرجێك:
١- خوێندكار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە خوێندنگە ناحكومییەكە، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە خوێندنگە حكومییەكەی لێی دەڕوات بۆ خوێندنگە ناحكومییە خۆماڵییەكەی بۆی دەچێت، بهات.

٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت.
٣- هەڵسەنگاندن بۆ ئاستی زانستی خوێندکارەکە لە لایەن خوێندنگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکە/بیانییەکە کرابێت کە ئاستی زانستی خوێندکارەکە بەرزە و دەتوانێت شان بە شانی خوێندکارانی هاوپۆلی لە خوێندنگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکە/بیانییەکە بەردەوام بێت.

پ- خوێندکاری پۆلی دوازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە خوێندنگەیەکی حکومی بۆ خوێندنگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- خوێندنگە حکومییەکە ڕازی بێت، و هەروەها خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە خوێندنگە ناحکومییەکە، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە خوێندگا حکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ خوێندنگە ناحکومییە خۆماڵییەکەی بۆی دەچێت، ببات.
٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت.
٣- هەڵسەنگاندن بۆ ئاستی زانستی خوێندکارەکە لە لایەن خوێندنگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکە/بیانییەکە کرابێت، کە ئاستی زانستی خوێندکارەکە بەرزە و دەتوانێت شان بە شانی خوێندکارانی هاوپۆلی لە خوێندنگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکە/بیانییەکە بەردەوام بێت.

ت- خوێندکاری پۆلی یەکەم تا پۆلی پێنجەمی پەیمانگە دەتوانێت لە پەیمانگەیەکی حکومی بۆ پەیمانگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە پەیمانگە ناحکومییەکە، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە پەیمانگە حکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ پەیمانگە ناحکومییە خۆماڵییەکەی بۆی دەچێت، ببات.

٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. جگە لەوە خوێندکار لە بارودۆخی تایبەتدا کە وەزارەت پێشوەختە دیاریی کردوون، دەتوانێت بگوازێتەوە هەرچەندە لە مانگێك زیاتر بەسەر ساڵی خوێندن تێپەڕ بووبێت.

٣- هەڵسەنگاندن بۆ ئاستی زانستی خوێندکارەکە لە لایەن پەیمانگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکە/بیانییەکە کرابێت کە ئاستی زانستی خوێندکارەکە بەرزە و دەتوانێت شان بە شانی خوێندکارانی هاوپۆلی لە پەیمانگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکە/بیانییەکە بەردەوام بێت.

ڕێکارەکانی گواستنەوەی قوتابیان و خوێندکاران لە دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی خۆماڵی و نێودەوڵەتی بۆ حکومی

ماددەی (٥٦):

یەکەم: گواستنەوە لە دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی خۆماڵی بۆ حکومی:

أ- قوتابی پۆلی یەکەمی بنەڕەتی تا خوێندکاری پۆلی یازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە قوتابخانە/خوێندنگەیەکی ناحکومیی خۆماڵی بۆ قوتابخانە/خوێندنگەیەکی حکومی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:

١- قوتابی/خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە قوتابخانە/خوێندنگە حکومییەکە، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە قوتابخانە/خوێندنگە ناحکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ قوتابخانە/خوێندنگە حکومییەکەی بۆی دەچێت، بهات.

٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. جگە لەوە قوتابی/خوێندکار لە بارودۆخی تایبەتدا کە وەزارەت پێشوەختە دیاریی کردوون، دەتوانێت بگوازێتەوە هەرچەندە لە مانگێك زیاتر بەسەر ساڵی خوێندن تێپەڕ بووبێت.

٣- پێش گواستنەوە، دەبێت قوتابی/خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە دامەزراوە ناحکومییەکە بۆ دامەزراوە حکومییەکە بهات.

ب- خوێندکاری پۆلی دوازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە خوێندنگەیەکی ناحکومیی خۆماڵی بۆ خوێندنگەیەکی حکومی بگوێزێتەوە، بە مەرجێك:

١- خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە خوێندنگە حکومییەکە، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە خوێندنگە ناحکومییە خۆماڵییەکە بۆ خوێندنگە حکومییەکەی بۆی دەچێت، بهات.

٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت.

٣- پێش گواستنەوە، دەبێت خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە خوێندنگە ناحکومییەکە بۆ خوێندنگە حکومییەکە بهات.

پ- خوێندکاری پەیمانگەی ناحکومی خۆماڵی ناتوانێت بۆ پەیمانگەی حکومی بگوازێتەوە.

ت- ئەگەر قوتابییەك/ خوێندکارێك لە دامەزراوەیەکی حکومی خۆی گواستبێتەوە بۆ دامەزراوەیەکی ناحکومی خۆماڵی، ئەو کات تەنها پاش تێپەرکردنی پۆلێك بە سەرکەوتووی لە دامەزراوە ناحکومییە خۆماڵییەکە دەتوانێت بۆ دامەزراوەیەکی حکومی بگوازێتەوە.

دووەم: گواستنەوە لە دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی بۆ حکومی:
أ- قوتابی پۆلی یەکەمی بنەڕەتی تا خوێندکاری پۆلی دەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە قوتابخانەیەك/خوێندنگەیەکی ناحکومیی نێودەوڵەتی/بیانی بۆ قوتابخانەیەك/خوێندگەیەکی حکومی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- قوتابی/خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە قوتابخانە/خوێندنگە حکومییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە قوتابخانە/خوێندنگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکە/بیانییەکە بۆ /قوتابخانە/خوێندنگە حکومییەکەی بۆی دەچێت، بهات.

٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. جگە لەوە قوتابی/خوێندکار لە بارودۆخی تایبەتدا کە وەزارەت پێشوەختە دیاریی کردوون، دەتوانێت بگوازێتەوە هەرچەندە لە مانگێك زیاتر بەسەر ساڵی خوێندن تێپەڕ بووبێت.

٣- پێش گواستنەوە، دەبێت قوتابی/خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە دامەزراوە ناحکومییە نێودەوڵەتی/بیانییەکە بۆ دامەزراوە حکومییەکە بهات.

٤- قوتابخانە/خوێندنگە حکومییەکە، هەڵسەنگاندن بۆ ئاستی زانستی قوتابی/خوێندکار بکات سەبارەت بەوەی کە ئاستی زانستی قوتابییەکە/خوێندکارەکە بەرزە و دەتوانێت شان بە شانی خوێندکارانی هاوپۆلی لە قوتابخانە/خوێندنگە حکومییە بەردەوام بێت.

ب- خوێندکاری پۆلی یازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە خوێندنگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی بۆ خوێندگەیەکی حکومی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە خوێندنگە حکومییەکە، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە خوێندنگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکە/بیانییەکە بۆ خوێندنگە حکومییەکەی بۆی دەچێت، بهات.

٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. پاش ئەو ماوەیە مافی گواستنەوەی بۆ خوێندنگەیەکی تر لە هەمان قەزا نییە.

٣- پێش گواستنەوە، دەبێت خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە دامەزراوە ناحکومییە نێودەوڵەتی/بیانییەکە بۆ دامەزراوە حکومییەکە بهات.

٤- خوێندنگە حکومییەکە هەڵسەنگاندن بۆ ئاستی زانستی خوێندکار بکات سەبارەت بەوەی کە ئاستی زانستی خوێندکارەکە بەرزە و دەتوانێت شان بە شانی خوێندکارانی هاوپۆلی لە خوێندنگە حکومییەکە بەردەوام بێت.

پ- خوێندکاری پۆلی دوازدەیەمی ئامادەیی خوێندنگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی ناتوانێت بۆ خوێندنگەیەکی حکومی لە هەمان قەزا بگوازێتەوە.

ت- خوێندکاری پەیمانگەی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی ناتوانێت بۆ پەیمانگەی حکومی بگوازێتەوە.

ج- ئەگەر قوتابییەك/ خوێندکارێك لە دامەزراوەیەکی حکومی گوازرابێتەوە بۆ دامەزراوەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی، تەنها پاش تێپەرکردنی پۆلێك بە سەرکەوتوویی لە دامەزراوە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکە/بیانییەکە دەتوانێت بۆ دامەزراوەیەکی حکومی بگوازێتەوە، بە ڕەچاوکردنی خاڵەکانی سەرەوەی ئەم بەندە.

ڕێکارەکانی گواستنەوەی قوتابیان و خوێندکاران لە دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی خۆماڵی و نێودەوڵەتی/بیانی بۆ ناحکومی خۆماڵی و نێودەوڵەتی/بیانی

ماددەی (٥٧):
یەکەم: گواستنەوە لە دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی خۆماڵی بۆ ناحکومی خۆماڵی:

أ- قوتابی پۆلی یەکەمی بنەڕەتی تا خوێندکاری پۆلی یازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە قوتابخانەیەك و خوێندنگەیەکی ناحکومی خۆماڵی بۆ قوتابخانە و خوێندنگەیەکی ناحکومی خۆماڵی تر بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- قوتابی/خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە قوتابخانە/خوێندنگە ناحکومییە خۆماڵییەکەی خوازیارە بۆی بڕوات، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە قوتابخانە/خوێندنگە ناحکومییەکەی لێی بووە بۆ قوتابخانە/خوێندنگە حکومییە خۆماڵییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بیات.
٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. جگە لەوە قوتابی/خوێندکار لە بارودۆخی تایبەتدا کە وەزارەت پێشوەختە دیاریی کردوون، دەتوانێت بگوازێتەوە هەرچەندە لە مانگێك زیاتر بەسەر ساڵی خوێندن تێپەڕ بووبێت.
٣- پێش گواستنەوە، دەبێت قوتابی/خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە دامەزراوە ناحکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ دامەزراوە ناحکومییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بیات.

ب- خوێندکاری پۆلی دوازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە خوێندنگەیەکی ناحکومی خۆماڵی بۆ خوێندنگەیەکی ناحکومی خۆماڵی تر بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە خوێندنگە ناحکومییە خۆماڵییەکەی خوازیارە بۆی بڕوات، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە خوێندنگە ناحکومییەکەی لێی بووە بۆ خوێندنگە حکومییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بیات.

٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. لە حاڵەتی گواستنەوەی خوێندکار بۆ قەزایەکی تر دەکرێت گواستنەوەکە پاشتر بێت.
٣- پێش گواستنەوە، دەبێت خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە خوێندنگە ناحکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ خوێندنگە ناحکومییەکەی بۆی بچێت، ببات.

پ- خوێندکاری پۆلی یەکەم تا پۆلی پێنجەمی پەیمانگەی ناحکومی خۆماڵی دەتوانێت بۆ پەیمانگەیەکی ناحکومی خۆماڵی تر بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە پەیمانگە ناحکومییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە پەیمانگە ناحکومییە خۆماڵییەکەی لێ دەڕوات بۆ پەیمانگە ناحکومییە خۆماڵییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، ببات.
٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. جگە لەوە خوێندکار لە بارودۆخی تایبەتدا کە وەزارەت پێشوەختە دیاریی کردوون، دەتوانێت بگوازێتەوە هەرچەندە لە مانگێك زیاتر بەسەر ساڵی خوێندن تێپەڕ بووبێت.
٣- پێش گواستنەوە، دەبێت خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە پەیمانگە ناحکومییە خۆماڵییەکەی لێی دەڕوات بۆ پەیمانگە ناحکومییە خۆماڵییەکەی بۆی دەچێت، ببات.

دووەم: گواستنەوە لە دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی خۆماڵی بۆ ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی:
أ- قوتابی پۆلی یەکەمی بنەڕەتی تا خوێندکاری پۆلی یازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە قوتابخانەیەك/خوێندنگەیەکی ناحکومی خۆماڵی بۆ قوتابخانە و خوێندنگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- قوتابی/خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە دامەزراوە ناحکومییە نێودەوڵەتییە/بیانییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە دامەزراوە ناحکومییە خۆماڵییەکەی لێی بووە بۆ قوتابخانە/خوێندنگە ناحکومییە نێوەدەوڵەتییە/بیانییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، ببات.
٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. جگە لەوە قوتابی و خوێندکار لە بارودۆخی تایبەتدا کە وەزارەت پێشوەختە دیاریی کردوون، دەتوانێت بگوازێتەوە هەرچەندە لە مانگێك زیاتر بەسەر ساڵی خوێندن تێپەڕ بووبێت.
٣- پێش گواستنەوە، دەبێت قوتابی/خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە دامەزراوە ناحکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ دامەزراوە ناحکومییەکەی بۆی دەچێت، ببات.

ب- خوێندکاری پۆلی دوازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە خوێندنگەیەکی ناحکومی خۆماڵی بۆ خوێندنگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە دامەزراوە ناحکومییە نێودەوڵەتییە/بیانییەی خوازیارە بۆی بچێت، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە دامەزراوە ناحکومییە خۆماڵییەکەی لێی بووە بۆ قوتابخانە/خوێندنگە ناحکومییە نێوەدەوڵەتییە/بیانییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، ببات.

٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. لە حاڵەتی گواستنەوەی خوێندکار بۆ قەزایەکی تر دەکرێت گواستنەوەکە پاشتر بێت.
٣- پێش گواستنەوە، دەبێت خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە خوێندنگە ناحکومییە خۆماڵییەکەی لێی دەڕوات بۆ خوێندنگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکەی بۆی دەچێت، ببات.

پ- خوێندکاری پۆلی یەکەم تا پۆلی پێنجەمی پەیمانگەی ناحکومی خۆماڵی دەتوانێت بۆ پەیمانگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە پەیمانگە ناحکومییە نێودەوڵەتییەکە/بیانییەکە، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە پەیمانگە ناحکومییە خۆماڵییەکەی لێ دەڕوات بۆ پەیمانگە ناحکومییە نێودەوڵەتییە/بیانییەی بۆی دەچێت، ببات.
٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. جگە لەوە خوێندکار لە بارودۆخی تایبەتدا کە وەزارەت پێشوەختە دیاریی کردوون، دەتوانێت بگوازێتەوە هەرچەندە لە مانگێك زیاتر بەسەر ساڵی خوێندن تێپەڕ بووبێت.
٣- پێش گواستنەوە، دەبێت خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە پەیمانگە ناحکومییە خۆماڵییەکەی لێی دەڕوات بۆ پەیمانگە ناحکومییەکەی بۆی دەچێت، ببات.

سێیەم: گواستنەوە لە دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی نێودەوڵەتی/ بیانی بۆ دامەزراوەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی تر.

أ- قوتابی پۆلی یەکەمی بنەڕەتی تا خوێندکاری پۆلی یازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە قوتابخانەیەك/خوێندنگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی بۆ قوتابخانە و خوێندنگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی تر بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- قوتابی/خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە دامەزراوە ناحکومییە نێودەوڵەتییە/بیانییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە دامەزراوە ناحکومییەکەی لێی بووە بۆ دامەزراوە ناحکومییە نێوەدەوڵەتییە/بیانییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، ببات.
٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. جگە لەوە قوتابی و خوێندکار لە بارودۆخی تایبەتدا کە وەزارەت پێشوەختە دیاریی کردوون، دەتوانێت بگوازێتەوە هەرچەندە لە مانگێك زیاتر بەسەر ساڵی خوێندن تێپەڕ بووبێت.
٣- پێش گواستنەوە، دەبێت قوتابی/خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە دامەزراوە ناحکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ دامەزراوە ناحکومییەکەی بۆی دەچێت، ببات.

ب- خوێندکاری پۆلی دوازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە خوێندنگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی بۆ خوێندنگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی تر بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە

دامەزراوە ناحکومییە نێودەوڵەتییە/بیانییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە دامەزراوە ناحکومییەکەی لێی بووە بۆ دامەزراوە ناحکومییە نێوەدەوڵەتییە/بیانییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بپات.
٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت.
٣- پێش گواستنەوە، دەبێت خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە دامەزراوە ناحکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ دامەزراوە ناحکومییەکەی بۆی دەچێت، بپات.

پ- خوێندکاری پۆلی یەکەم تا پێنجەمی پەیمانگە دەتوانێت لە پەیمانگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی بۆ پەیمانگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی تر بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە دامەزراوە ناحکومییە نێودەوڵەتییە/بیانییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە دامەزراوە ناحکومییەکەی لێی بووە بۆ دامەزراوە ناحکومییە نێوەدەوڵەتییە/بیانییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بپات.
٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. جگە لەوە خوێندکار لە بارودۆخی تایبەتدا کە وەزارەت پێشوەختە دیاریی کردوون، دەتوانێت بگوازێتەوە هەرچەندە لە مانگێك زیاتر بەسەر ساڵی خوێندن تێپەڕ بووبێت.
٣- پێش گواستنەوە، دەبێت خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە دامەزراوە ناحکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ دامەزراوە ناحکومییەکەی بۆی دەچێت، بپات.

چوارەم: گواستنەوە لە دامەزراوەی پەروەردەیی ناحکومی نێودەوڵەتی/ بیانی بۆ دامەزراوەیەکی ناحکومی خۆماڵی.
أ- قوتابی پۆلی یەکەمی بنەڕەتی تا خوێندکاری پۆلی یازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە قوتابخانەیەك/خوێندنگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی بۆ قوتابخانە و خوێندنگەیەکی ناحکومی خۆماڵی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- قوتابی/خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە دامەزراوە ناحکومییە خۆماڵییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە دامەزراوە ناحکومییە نێودەوڵەتی/بیانییەکەی لێی بووە بۆ دامەزراوە ناحکومییە خۆماڵییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بپات.
٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. جگە لەوە قوتابی و خوێندکار لە بارودۆخی تایبەتدا کە وەزارەت پێشوەختە دیاریی کردوون، دەتوانێت بگوازێتەوە هەرچەندە لە مانگێك زیاتر بەسەر ساڵی خوێندن تێپەڕ بووبێت.
٣- پێش گواستنەوە، دەبێت قوتابی/خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە دامەزراوە ناحکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ دامەزراوە ناحکومییەکەی بۆی دەچێت، بپات.
٤- قوتابخانە/خوێندنگە حکومییەکە، هەڵسەنگاندن بۆ ئاستی زانستی قوتابی/خوێندکار بکات سەبارەت بەوەی کە ئاستی زانستی قوتابییەکە/خوێندکارەکە بەرزە و دەتوانێت شان بە شانی خوێندکارانی هاوپۆلی لە قوتابخانە/خوێندنگە حکومییەکە بەردەوام بێت.

ب- خوێندکاری پۆلی دوازدەیەمی ئامادەیی دەتوانێت لە خوێندنگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی بۆ خوێندنگەیەکی ناحکومی خۆماڵی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە دامەزراوە ناحکومییە خۆماڵییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە دامەزراوە ناحکومییە نێودەڵەتییە/بیانییەکەی لێی بووە بۆ دامەزراوە ناحکومییە خۆماڵییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، ببات.
٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت.
٣- پێش گواستنەوە، دەبێت خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە دامەزراوە ناحکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ دامەزراوە ناحکومییەکەی بۆی دەچێت، ببات.
٤- خوێندنگە حکومییەکە، هەڵسەنگاندن بۆ ئاستی زانستی خوێندکار بکات سەبارەت بەوەی کە ئاستی زانستی خوێندکارەکە بەرزە و دەتوانێت شان بە شانی خوێندکارانی هاوپۆلی لە خوێندنگە حکومییەکە بەردەوام بێت.

پ- خوێندکاری پۆلی یەکەم تا پێنجەمی پەیمانگە دەتوانێت لە پەیمانگەیەکی ناحکومی نێودەوڵەتی/بیانی بۆ پەیمانگەیەکی ناحکومی خۆماڵی بگوازێتەوە، بە مەرجێك:
١- خوێندکار لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ، لە ڕۆژی بەدەستهێنانی وەرگیرانی سەرەتایی (مەبدەئی) لە دامەزراوە ناحکومییە خۆماڵییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، بەڵگەنامەی گواستنەوە لە دامەزراوە ناحکومییەکەی لێی بووە بۆ دامەزراوە ناحکومییە خۆماڵییەکەی خوازیارە بۆی بچێت، ببات.
٢- گواستنەوەکە پێش کۆتاییهاتنی مانگی یەکەمی ساڵی خوێندن بێت. جگە لەوە خوێندکار لە بارودۆخی تایبەتدا کە وەزارەت پێشوەختە دیاریی کردوون، دەتوانێت بگوازێتەوە هەرچەندە لە مانگێك زیاتر بەسەر ساڵی خوێندن تێپەڕ بووبێت.
٣- پێش گواستنەوە، دەبێت خوێندکار نوسراوی ئەستۆپاکی لە دامەزراوە ناحکومییەکەی لێی دەڕوات بۆ دامەزراوە ناحکومییەکەی بۆی دەچێت، ببات.

ماددەی (٥٨):
ئەرکە لەسەر هەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی، بەڵگەی گواستنەوە لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژی دەوامدا بدات بەو قوتابی و خوێندکارەی کە دامەزراوەکە ڕازیبووە لەسەر گواستنەوەی، بەڵام بە ڕەچاوکردنی ماددەکانی پێشوو.

قوتابیان و خوێندکارانی گەڕاوە و بیانی

ماددەی (٥٩):

ئەو قوتابی و خوێندکارانەی کە زیاتر لە (٣) سێ ساڵ بێت هەرێمیان بەجێهێشتووە و لە وڵاتێکی دەرەوە پۆلێکی خوێندنیان بڕیوە و ئێستا گەڕاونەتەوە بۆ هەرێم و ئەو قوتابی و خوێندکارانەی لەدەرەوەی هەرێم لەدایکبوون و بیانەوێت لە هەرێم درێژە بە خوێندن بدەن ئەم ئاسانکارایانەی خوارەوەیان بۆ دەکرێت:

یەکەم: کەمترین نمرەی دەرچوونی قوتابیان و خوێندکارانی گەڕاوە و بیانی لە ساڵی یەکەم و دووەم بەڕێژەی (٢٠٪) بیست لەسەد دەبێت لە وانەی زمانی کوردی.

دووەم: کەمترین نمرەی دەرچوونی قوتابیان و خوێندکارانی گەڕاوە و بیانی لە ساڵی یەکەم و دووەم بەڕێژەی (٢٠٪) بیست لەسەد دەبێت لە وانەی زمانی عەرەبی بە مەرجێك قوتابییەکە یان خوێندکارەکە لە وڵاتێکی عەرەبییەوە نە هاتبێتەوە.

سێیەم: کەمترین نمرەی دەرچوونی قوتابیان و خوێندکارانی گەڕاوە و بیانی لە ساڵی سێیەم بە ڕێژەی (٣٠٪) سی لە سەد دەبێت، لە وانەی زمانی کوردی، و هەروەها زمانی عەرەبی بە مەرجێك قوتابییەکە یان خوێندکارەکە لە وڵاتێکی عەرەبییەوە نەهاتبێتەوە.

چوارەم: کەمترین نمرەی دەرچوونی قوتابیان و خوێندکارانی گەڕاوە و بیانی لە ساڵی چوارەم بە ڕێژەی (٤٠٪) چل لە سەد دەبێت لە وانەی زمانی کوردی، و هەروەها زمانی عەرەبی بە مەرجێك قوتابییەکە یان خوێندکارەکە لە وڵاتێکی عەرەبییەوە نەهاتبێتەوە.

پێنجەم: لە ساڵی پێنجەمەوە ئەو قوتابي و خوێندکارانە هەمان مامەڵەی نمرەیان لەگەڵ دەکرێت لەو دوو وانەیەدا وەك هەر قوتابی و خوێندکارێکی تری هەرێم.

شەشەم: ئەگەر ئەو قوتابی و خوێندکارانە لە ماوەی (٤) چوار ساڵ یان کەمتر لە گەڕانەوەیان بۆ هەرێم گەیشتنە پۆلی دوازدەیەم، ئەوکات دەبەخشرێن لە تاقیکردنەوەی هەردوو زمانی کوردی و عەرەبی.

حەوتەم: ئەگەر ئەو قوتابی و خوێندکارانە دوای (٥) پێنج ساڵ لە گەڕانەوەیان بۆ هەرێم گەیشتنە پۆلی دوازدەیەم، پێویستە ئەو کات لە تاقیکردنەوەی وەزاری لەو دوو وانەیەدا کەمترین نمرەی دەرچوون بە ڕێژەی (٥٠ ٪) پەنجا لە سەد بەدەست بهێنن، بەڵام خوێندکار دەتوانێت ئەو نمرانە بۆ تێکرای نمرەی خۆی هەژمار نەکات.

هەشتەم: قوتابخانە و خوێندنگە ناحکومییەکان بەرپرسن لەبەهێزکردنی توانای ئەو قوتابی و خوێندکارانەی لەو وانانەدا لاوازن بۆ ئەم مەبەستەش دەبێت دامەزراوەکان تۆماری تایبەتییان سەبارەت بەو کارانەی بۆ ئەو قوتابی و خوێندکارانەی دەکەن هەبێت.

نۆیەم: ئەگەر دامەزراوەکە توانای هەبوو، دەکرێت وەڵامدانەوەی پرسیارەکانی تاقیکردنەوەکانی ڕۆژانە و مانگانە و کۆتایی ساڵی ناو قوتابخانە و خوێندنگە لە وانەکانی پەروەردەی ئاینی و کۆمەلایەتی، بەو زمانە وەڵام بدرێتەوە کە قوتابییەکە باشتر دەیزانێت.

کاتەکانی خوێندن

ماددەی (٦٠):
نابێت کاتژمێرەکانی کارکردنی هیچ باخچەیەکی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیەکی ناحکومی، لە ساڵێکدا لە (١٧٠) سەد و حەفتا ڕۆژ کەمتر بێت و لە حەفتەیەك لە (٥) پێنج ڕۆژ کەمتر بێت و لە ڕۆژێکدا لە (٥) پێنج کاتژمێر کەمتر بێت.

ماددەی (٦١):
یەکەم: زۆرترین ژمارەی ڕۆژی خوێندنی ڕێگاپێدراو بۆ نەهاتنی قوتابیان و خوێندکاران لە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییە خۆماڵییەکان هەمان ڕێژەی نەهاتن دەبێت، کە لە دامەزراوە پەروەردەییە حکومییەکان پیادە دەکرێت.

دووەم: زۆرترین ژمارەی ڕۆژی خوێندنی ڕێگاپێدراو بۆ نەهاتنی قوتابیان و خوێندکاران لە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییە نێودەوڵەتی و بیانییەکان بەپێی سیستەمی تایبەتیی خۆیان دەبێت کە پێشتر لە وەزارەت پەسەندکراوە.

ماددەی (٦٢):
یەکەم: باخچەکانی منداڵان، منداڵانی تەمەن (٤) چوار ساڵ و (٥) پێنج ساڵ وەردەگرن.
هەر منداڵێك پێش کۆتاییهاتنی ساڵ (واتە تاکوو ڕۆژی ٣١ ی مانگی دوزادە)، تەمەنی ببێتە چوار ساڵ دەتوانێت لە باخچەی منداڵان دەست پێبکات.

دووەم:
١- دەبێت گشت قوتابخانەیەکی بنەڕەتی ناحکومی نوێ کە دادەمەزرێت، لە ساڵی یەکەمی دامەزراندنیدا ئامادەبێت بەلایەنی کەم پۆلەکانی یەك تا سێ بکاتەوە.

٢- دەبێت گشت قوتابخانەیەکی بنەڕەتی ناحکومی، پاش (٦) شەش ساڵ لە دامەزراندنی گشت پۆلەکانی یەکەم تا شەشەمی هەبێت.

سێیەم: دەبێت گشت خوێندنگەیەکی ئامادەیی ناحکومی لە ساڵی یەکەمی دامەزراندنیدا، بە لایەنی کەم پۆلەکانی دەیەم و یازدەیەم بکاتەوە، بۆ ئەوەی لە ساڵی دواتر پۆلی دوازدەیەمیش بکاتەوە.

چوارەم: دەبێت پەیمانگەی ناحکومی لە ساڵی یەکەمی دامەزراندنیدا، بە لایەنی کەم پۆلەکانی یەکەم و دووەم بکاتەوە، بۆ ئەوەی لە ماوەی (٣) سێ ساڵدا دوای ساڵی دامەزراندن ببێتە خاوەنی خوێندکارانی گشت پۆلەکانی یەکەم تا پێنجەم.

پێنجەم: دەکرێت تەلاری دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی لە پۆلەکانی یەکەمی خوێندنی بنەڕەتی تا پۆلی دوازدەیەمی ئامادەیی بگرێتە خۆ، بەو مەرجەی پەرژینێك قوتابیانی بنەڕەتی لە خوێندکارانی ئامادەیی جیا بکاتەوە.

شەشەم: دەکرێت تەلاری کۆمەڵگەیەکی پەروەردەیی ناحکومی، منداڵی باخچەی منداڵان تا خوێندکارانی پۆلی دوازدەیەمی ئامادەیی لەخۆ بگرێت، بەو مەرجەی پەرژینێك منداڵانی باخچەی منداڵان و قوتابیانی قوتابخانە و خوێندکارانی ئامادەیی لە یەکتر جیا بکاتەوە.

حەوتەم: بۆ درێژەدان بە خوێندن، هەموو دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی مافی کردنەوەی پۆلی بەرزتری هەیە، بەو مەرجەی مۆڵەتی فەرمی بۆ ئەوە وەرگرتبێت.

هەشتەم: دەبێت کۆمەلگەی پەروەردەیی لە ساڵی یەکەمی دامەزراندنی منداڵانی باخچەی منداڵان، و بە لایەنی کەم قوتابیانی پۆلی یەکەم تا سێیەمی قۆناغی بنەڕەتی و خوێندکارانی پۆلی دەیەم و یازدەیەم لەخۆ بگرێت بۆ ئەوەی لە ساڵەکانی دواتر قوتابیان و خوێندکارانی پۆلەکانی بەرزتر وەربگرێت.

نۆیەم: ئەرکی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکانە لەکاتی جێبەجێکردنی چالاکیی جیاواز ڕەچاوی منداڵان و قوتابیان و خوێندکارانی خاوەن پێداویستی تایبەت بکەن.

ماددەی (٦٣):
هەموو باخچەیەکی منداڵان و قوتابخانەیەك وخوێندنگەیەك و کۆمەڵگەیەك و پەیمانگەیەکی ناحکومی خۆماڵی و نێودەوڵەتی و بیانی کە مۆڵەتی لە وەزارەتی پەروەردە وەرگرتووە، مافی کردنەوەی خولی بەهێزکردن و چالاکی، لە پشووی هاوین و پشووەکانی دیکە و پاش دەوامی دامەزراوەکە، بۆ گشت منداڵان و قوتابیان و خوێندکاران هەیە، بە ڕەچاوکردنی ئەم بەندانەی خوارەوە:

یەکەم: باخچەی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگە پێنج ساڵییەکان، مافیان نییە خولێك بۆ قۆناغێك یان بازنەیەکی خوێندن کە لە دامەزراوەکە نییە، بکەنەوە. بۆ نمونە، باخچەی منداڵان بۆی هەیە خولی بەهێزکردن بۆ منداڵانی چوار و پێنج ساڵان بکاتە، بەڵام بۆی نییە خول بۆ قوتابیانی هیچ قۆناغێکی سەروتر بکاتەوە.

دووەم: ناوندەکانی فێرکاری (پەیمانگەی پیشەیی) بەدەرن لە مەرجی بەندی (یەکەم)ی ئەم ماددەیە، و دەتوانن خول بۆ منداڵ و قوتابیانی گشت قۆناغەکان بکەنەوە بەڵام تەنها لە بوارەکانی خۆیاندا. بۆ نمونە، ناوندێکی فێرکاری (پەیمانگەی پیشەیی) کە مۆڵەتی کردنەوەی زمانی ئینگلیزی هەیە، بۆی نییە خولی بابەتی بیرکاری بکاتەوە. جگە لەوە، ئەو پەیمانگە پیشەییانە مافییان هەیە خول لە هەر کاتێکی ساڵ بکەنەوە، نەك تەنها لە پشووی هاوینان و پشووەکانی تر.

سێیەم: کرێی خول و چالاکی، بۆ پۆلەکانی یەکەمی بنەڕەتی تاکوو یازدەیەمی ئامادەیی، بە پێی ئەم خشتەیەی خوارەوە دەبێت.

ژمارەی بەشەوانەکانی خولەکە/چالاکییەکە. ماوەی بەشەوانەیەك: ٤٠ خولەك یان زیاتر. ماوەی خول: یەك حەفتە تا سێ مانگ.		زۆرترین نرخی بەشداربوون
١ تا ٤ بەشەوانە		بە خۆڕایی
٥ تا ٩ بەشەوانە		(٥٠،٠٠٠) پەنجا هەزار دینار
١٠ تا ٢٩ بەشەوانە		(١٠٠،٠٠٠) سەد هەزار دینار
٣٠ تا ٥٩ بەشەوانە	یەك بابەتی خوێندن یان زیاتر	(١٥٠،٠٠٠) سەد و پەنجا هەزار دینار
٦٠ تا ٨٩ بەشەوانە	یەك بابەتی خوێندن یان زیاتر	(٢٠٠،٠٠٠) دوو سەد هەزار دینار
٩٠ تا ١١٩ بەشەوانە	یەك بابەتی خوێندن یان زیاتر	(٢٥٠،٠٠٠) دوو سەد و پەنجا هەزار دینار
١٢٠ تا ١٤٩ بەشەوانە	یەك بابەتی خوێندن یان زیاتر	(٣٠٠،٠٠٠) سێ سەد هەزار دینار

چوارەم: کرێی خول و چالاکی بۆ پۆلی (١٢)ی ئامادەیی بە پێی ئەم خشتەیەی خوارەوە دەبێت:

ژمارەی بەشەوانەکانی خولەکە/چالاکییەکە. ماوەی بەشەوانەیەك: ٤٠ خولەك یان زیاتر. ماوەی خول: یەك حەفتە تا سێ مانگ.		زۆرترین نرخی بەشداربوون
١ تا ٤ بەشەوانە	لە بابەتێکی خوێندن یان زیاتر	بە خۆڕایی
٥ تا ٩ بەشەوانە	یەك بابەتی خوێندن	(٥٠،٠٠٠) پەنجا هەزار
١٠ تا ٢٩ بەشەوانە	یەك بابەتی خوێندن	(١٠٠،٠٠٠) سەد هەزار دینار
٣٠ تا ٥٩ بەشەوانە	یەك بابەتی خوێندن	(١٥٠،٠٠٠) سەد و پەنجا هەزار دینار
٦٠ تا ٨٩ بەشەوانە	یەك بابەتی خوێندن	(٢٠٠،٠٠٠) دوو سەد هەزار دینار
٩٠ بەشەوانە یان زیاتر	یەك بابەتی خوێندن	(٢٥٠،٠٠٠) سێ سەد هەزار دینار
١٠ تا ٢٩ بەشەوانە	دوو بابەتی خوێندن	(١٢٠،٠٠٠) سەد و بیست هەزار دینار
٣٠ تا ٥٩ بەشەوانە	دوو بابەتی خوێندن	(٢٠٠،٠٠٠) دوو سەد هەزار دینار
٦٠ تا ٨٩ بەشەوانە	دوو بابەتی خوێندن	(٣٠٠،٠٠٠) سێ سەد هەزار دینار
٩٠ بەشەوانە یان زیاتر	دوو بابەتی خوێندن	(٣٥٠،٠٠٠) سێ سەد و پەنجا هەزار دینار
١٠ تا ٢٩ بەشەوانە	سێ بابەتی خوێندن	(١٥٠،٠٠٠) سەد و پەنجا هەزار دینار
٣٠ تا ٥٩ بەشەوانە	سێ بابەتی خوێندن	(٢٥٠،٠٠٠) دوو سەد و پەنجا هەزار دینار

٦٠ تا ٨٩ بەشەوانە	سێ بابەتی خوێندن	(٣٥٠،٠٠٠) سێ سەد و پەنجا هەزار دینار
٩٠ بەشەوانە یان زیاتر	سێ بابەتی خوێندن	(٤٠٠،٠٠٠) چوار سەد هەزار دینار
١٠ تا ٢٩ بەشەوانە	چوار بابەتی خوێندن یان زیاتر	(١٧٠،٠٠٠) سەد و حەفتا هەزار دینار
٣٠ تا ٥٩ بەشەوانە	چوار بابەتی خوێندن یان زیاتر	(٢٧٠،٠٠٠) دوو سەد و حەفتا هەزار دینار
٦٠ تا ٨٩ بەشەوانە	چوار بابەتی خوێندن یان زیاتر	(٣٧٠،٠٠٠) سێ سەد و حەفتا هەزار دینار
٩٠ یا ١١٩ بەشەوانە	چوار بابەتی خوێندن یان زیاتر	(٤٥٠،٠٠٠) چوار سەد و پەنجا هەزار دینار
١٢٠ بەشەوانە یان زیاتر	چوار بابەتی خوێندن یان زیاتر	(٥٠٠،٠٠٠) پێنج سەد هەزار دینار

پێنجەم: هەر خولێك یان چالاكییەك كە باخچەی منداڵان، قوتابخانە، خوێندنگە، كۆمەڵگەی پەروەردەیی یان پەیمانگە پێنج ساڵییەكان دەیانەوەی بەرانبەر بە بڕە كرێیەك بیكەنەوە، و لە بەندەكانی سەرەوە ئاماژەی پێ نەكراوە، دەبێت پێش دەستپێكردنی خولەكە، مۆڵەتی فەرمی لە وەزارەت بۆ وەربگیرێت. ئەگەر خولەكە یان چالاكییەكە بە خۆڕایی بوو، پێویست بە مۆڵەت ناكات.

شەشەم: یەكەی سەرپەرشتیاری پەروەردە لە قەزاكان سەرپەرشتی سەبارەت بە پابەندبوونی دامەزراوەكان بە حوكمەكانی ئەم ماددەیە لە سنووری قەزاكانی خۆیان دەكات.

حەوتەم: لە ئەگەری سكاڵا و گومانی سەرپێچی، پێویستە بەڕێوەبەرایەتی پەروەردەی قەزا بەهاوكاری یەكەی سەرپەرشتیاری لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژی كاردا بەدواداچوون بۆ پرسەكە بكات و ڕاپۆرتی خۆی بۆ وەزارەت بەرز بكاتەوە.

هەشتەم: ئەو دامەزراوەیەی سەرپێچی بەندەكانی ئەم ماددەیە دەكات، بە (٣٠) سی ملیۆن دینار تا (٥٠) پەنجا ملیۆن دینار سزا دەدرێت. جگە لەوە وەزارەت دەتوانێت هۆشدارییان بداتێ و مۆڵەتیان هەڵوەشێنێتەوە و ڕێكاری تر بگرێتە بەر.

نۆیەم: گشت ئەو خول و چالاكیانەی پاش دەرچوونی ئەم ڕێنماییانە دەست پێ دەكەن، كرێی خوێندنیان بە پێی خشتەیی بەندی (سێیەم) و (چوارەم) دەبێت، و هەروەها گشت مەرج و ڕێكارەكانی بەندی (یەكەم) تا بەندی (هەشتەم)یان بەسەردا جێبەجێ دەكرێت، و كار بە هیچ ڕێنماییەكی تر سەبارەت بە خولەكان ناكرێت.

بەشی حەوتەم
سیستەمی کارگێڕی و دارایی

سیستەمی کارگێڕی

ماددەی (٦٤):
یەکەم: هەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی بەپێی ئەو سیستەمە کارگێڕییە کار دەکات کە مۆڵەتی پێ وەرگرتووە.

دووەم: پێویستە هەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی کەسێك یان زیاتر دەستنیشان بکات وەك ڕێکخەر و نوێنەری خۆی بۆ پەیوندیکردن لەگەڵ وەزارەت و دامودەزگاکانی.

سێیەم: دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان نووسراوەکانیان ئاڕاستەی (بەڕێوبەرایەتیی گشتی پەروەردەی پارێزگا) دەکەن، و ئەگەر پێویستی کرد نوسراوەکانیان بەرز دەکرێتەوە بۆ سەروتر.

لیژنەکان

ماددەی (٦٥):
یەکەم: ئەرکە لەسەر هەموو قوتابخانە، خوێندنگە، کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیەکی ناحکومی بە لایەنی کەم ئەم لیژنانەی هەبێت:

أ- لیژنەی تاقیکردنەوەکان.

ب- لیژنەی وردبینی.

پ- لیژنەی تۆماری ناونوسی گشتی.

ت- لیژنەی چالاکییەکان.

ج- لیژنەی هونەری بۆ کاروباری وەرزشی، هونەری و ئەدەبی.

چ- لیژنەی ژینگە و پاکوخاوێنی و بەدواداچوونی تەندروستی.

دووەم: وەزارەت لە ڕێی ڕێنماییەوە مافی دانانی لیژنەی تری هەیە. لەکاتی دانانی لیژنەی تر دەبێت دامەزراوەکان پێش دەستپێکی ساڵی خوێندن لەو زیادکردنە ئاگادار بکرێنەوە.

تۆمارەکانی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان

ماددەی (٦٦):

یەکەم: پێویستە هەموو باخچەیەکی منداڵانی ناحکومی ئەم تۆمارانەی هەبێت:

أ- تۆماری ناونوسی گشتی، کە ژمارە و ناو و تەمەنی گشت منداڵەکانی تیایدا تۆمار دەکرێت.

ب- تۆماری میلاك، کە گشت کادیرانی باخچەکە و ناونیشان و بڕوانامەکانیان تیایدا تۆمار دەکرێت.

پ- تۆماری کەلوپەل، کە گشت کەلوپەلەکانی باخچەکە لە خۆ دەگرێت.

ت- تۆماری سەردانی سەرپەرشتیاران، کە ڕۆژی سەردانی سەرپەرشتیار و تێبینییەکانی تیایدا تۆمار دەکرێت.

ج- تۆماری تەلاری دامەزراوەکە، کە زانیاریی وردتر لەبارەی ژمارە و ڕووبەری ژوور و هۆڵەکان و ژوورەکانی کارگێڕی و ڕووبەرەکانی تری باخچەکەی تیایدا تۆمار دەکرێت.

چ- تۆماری کۆبوونەوەکان، کە لەناویاندا پوختەی کۆبوونەوەکانی ناو باخچەکە تۆمار دەکرێت.

دووەم: پێویستە هەموو قوتابخانە و خوێندنگە و پەیمانگەیەکی ناحکومی ئەم تۆمارانەیان هەبێت:

أ- تۆماری گشتی، کە ژمارە و ناو و تەمەنی قوتابیان و خوێندکاران و پۆلەکانیان و نمرەی کۆتاییان لە بابەتە جۆراوجۆرەکان و زانیاریی تری پێویست دەگرێتە خۆ.

ب- تۆماری میلاك، کە ناوی سیانی فەرمانبەر و کارمەندانی تری ناو دامەزراوەکە و ڕۆژ و مانگ و ساڵی لەدایکبوونیان و بڕوانامەکانیان و ناونیشانی وەزیفی و پسپۆڕییان و مێژووی دامەزراندن و دەستبەکاربوونیان لە دامەزراوەکە و ناوی ئەو دامەزراوەی کە لێوەی هاتووە، دەگرێتە خۆ.

پ- تۆماری نمرەکان، کە تێدا نمرەکانی هەر قوتابی و خوێندکارێك لە هەر بابەتێك و هەموو تاقیکردنەوە و هەموو وەرزەکان دەگرێتە خۆ.

ت- تۆماری قوتابیان و خوێندکارانی ئامادەنەبوو.

ج- تۆماری بڕوانامەی هاتوو و دەرچوو لە دامەزراوەکە.

چ- تۆماری کەلوپەل، کە گشت کەلوپەلەکانی دامەزراوەکەی تیایدا تۆمار دەکرێت.

ح- تۆماری بەدواداچوون، کە ئاستی ئەکادیمی قوتابیان و خوێندکاران و نمرە و ئاستەکانیان دەگرێتە خۆ.

خ- تۆماری سەردانیکردنی سەرپەرشتیاران، کە تێیدا ڕۆژی سەردانی سەرپەرشتیار و تێبینی و هەڵسەنگاندنەکانی بۆ کادیرانی پەروەردە و فێرکاری، تێدا تۆمار کرابێت.

د- تۆماری سەردانیکردنی بەڕێوەبەر بۆ پۆلەکان، کە تێدا دیدەنیکردنی بەڕێوەبەر لە پۆل و هەڵسەنگاندنی بەجێهێنانی (أداء) مامۆستا لەکاتی وانەگوتنەوە و چۆنیەتیی بەشداریکردنی قوتابی و خوێندکار لە وانەکە و ئاستی سەرکەوتنی مامۆستا لە بەکارهێنانی هۆکارەکانی فێرکردنی، تێدا تۆمار کرابێت.

ر- تۆماری قوتابیان و خوێندکارانی دەرنەچوو، کە تێدا ناوی ئەو قوتابی و خوێندکارانە تۆمار دەکرێت کە دەرنەچوون، لەگەڵ ساڵی لەدایکبوون و نمرەکانیان لە بابەتە جۆراوجۆرەکان.

ز- تۆماری کۆبوونەوەکان، کە لەناویاندا پوختەی کۆبوونەوەکانی ناو دامەزراوەکە تۆمار دەکرێت.

ژ- تۆماری تەلاری دامەزراوەکە، کە زانیاریی وردتر لەبارەی ژمارە و ڕووبەری پۆل و تاقیگە و ژوورەکانی کارگێڕی و ڕووبەرەکانی تری تەلاری دامەزراوەکەی تیایدا تۆمار دەکرێت.

سێیەم: وەزارەت، لە ڕێگەی ڕێنماییەوە، مافی زیادکردنی تۆماری هەیە بە مەرجێك بەر لە دەستپێکی ساڵی خوێندنی نوێ دامەزراوەکانی لێ ئاگادار بکاتەوە.

ڕاپۆرتی ساڵانە

ماددەی (٦٧):
پێویستە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان پێش ڕۆژی یەکی مانگی (٧) حەوت ڕاپۆرتی ساڵانەی خۆیان بە زمانی کوردی، دەربارەی چۆنیەتی بەڕێوەچوونی پرۆسەی خوێندن و چالاکییەکان، پێشکەش بە (بەڕێوبەرایەتی گشتی پەروەردەی پارێزگا) بکەن.

ماددەی (٦٨):
یەکەم: بەشی کارگێڕی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان کارئاسانی بۆ پێکهێنانی ئەنجومەنی بەخێوکاران دەکات. ئەنجومەنەکە هەمان ئەو کارانە دەکات کە لەڕێنماییەکانی ئەنجومەنی بەخێوکاران لە دامەزراوە حکومیەکان هاتووە.

دووەم: ئەگەر قوتابیان و خوێندکاران ویستیان نوێنەرایەتی پیشەیی خۆیان لە قوتابخانە و خوێندنگە و پەیمانگە دروست بکەن، دەبێت بەشی کارگێڕی قوتابخانە و خوێندنگە و پەیمانگە ناحکومییەکان کارئاسانیان بۆ بکەن.

کرێی ساڵانەی خوێندن و نرخەکان

ماددەی (٦٩):

یەکەم: هەموو دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان، مافی وەرگرتنی کرێی ساڵانەی خوێندنیان هەیە.

دووەم: ئەو دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییانەی پاش دەرچوونی ئەم ڕێنماییانە مۆڵەت وەردەگرن، کرێی ساڵانەی خوێندن پارەی کتێب و جلی یەکپۆشی لە خۆ دەگرێت.

سێیەم: بۆ ئەو دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییانەی پێش دەرچوونی ئەم ڕێنماییانە دەستبەکاربوون و بەپێی مۆڵەتەکەیان کرێی ساڵانەی خوێندن بەدەرە لە پارەی ساڵانی کتێبەکان و پارەی جلی یەکپۆشی، دەبێت بڕی پارەی ساڵانەی کتێبەکان و جلی یەکپۆشی لە وەزارەت ڕەزامەندی بۆ وەربگیرێت. بەڵام لەکاتی نوێکردنەوەی مۆڵەت ئەو دامەزراوانە مافیان هەیە پارەی ساڵانی کتێبەکان و پارەی جلی یەکپۆشی بخەنە سەر کرێی ساڵانەی خوێندن و ڕەزامەندی لەسەر وەربگرن.

چوارەم: بۆ ئەو دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییانەی پێش دەرچوونی ئەم ڕێنماییە دامەزراون، کرێی ساڵانەی خوێندن بەپێی ئەو مۆڵەتە دەبێت کە دامەزراوەکە پێشتر وەری گرتووە، بەڵام لەکاتی نوێکردنەوەی مۆڵەت وەزارەت مافی کەمکردنەوەی کرێی ساڵانەی خوێندنی هەیە، بە گوێرەی بەندی (شەشەم)ی ئەم ماددەیە، ئەگەر بارودۆخی دارایی هەرێم ئەوە بخوازێت. لە حاڵەتی کەمکردنەوەی کرێی ساڵانە، ئەو کات کەمکردنەوەکە بۆ ئەو ساڵەی خوێندن دەبێت و ساڵی دواتر کرێی ساڵانەکە دەچێتەوە ئاستی پێشوی پێش کەمکردنەوەکە.

پێنجەم: نابێت قوتابیان و خوێندکاران و کەسوکاریان بە ئەرکی دارایی یان پێبەخشین لە قوتابخانە و خوێندنگە پەیمانگە ناحکومییەکاندا پابەند بکرێن، جگە لەوەی کە لە بەندەکانی ئەم ماددەیە هاتووە. ئەو خزمەتگوزاریانەی لە دەرەوەی پرۆسەی خوێندنن، وەك خزمەتگوزاری هاتووچۆ و نانخواردن و فرۆشگا بە نرخێك دەبێت کە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکە خۆی لەکاتی وەرگرتنی قوتابی و خوێندکار بەخێوکاری لێ ئاگادار دەکاتەوە. ئەگەر وەزارەت بڕەکانی پێ زۆر بوو مافی هەیە کەمی بکاتەوە.

شەشەم: ئەگەر پۆلینکردنی دامەزراوە ناحکومییەکان بە پێی ماددەی (٢٣) کرابێت، ئەوا لە کاتی نوێکردنەوەی مۆڵەت، وەزارەت مافی کەمکردنەوەی بڕی کرێی ساڵانەی خوێندنی هەیە بەپێی ئەم خشتەیەی خوارەوە:

أ- ئەو دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییانەی بەپێی بەندی یەکەمی ماددەی (٢٣)ی ئەم ڕێنماییە لە ئاستی یەکەم و دووەمن (واتە پێویستی بە پشتیوانییە یان پێویستی بە پشتیوانی زۆرە) نابێت نرخی ساڵانەی خوێندنیان لە (١،٨٠٠،٠٠٠) یەك ملیۆن و هەشت سەد هەزار دیناری عێراقی زیاتر بێت.

ب- ئەو دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییانەی بەپێی بەندی یەکەمی ماددەی (٢٣)ی ئەم ڕێنماییە لە ئاستی سێیەم و چوارەمن (واتە ناوەند و باش) نابێت نرخی ساڵانەیان لە (٢،٥٠٠،٠٠٠) دوو ملیۆن و نیو دیناری عێراقی زیاتر بێت.

پ- ئەو دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییانەی بەپێی بەندی یەکەمی ماددەی (٢٣)ی ئەم ڕێنمایییە لە ئاستی پێنجەمن (واتە زۆر باشە) نابێت نرخی ساڵانەیان لە (٤،٠٠٠،٠٠٠) چوار ملیۆن دیناری عێراقی زیاتر بێت.

ت- ئەو دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییانەی بەپێی بەندی یەکەمی ماددەی (٢٣)ی ئەم ڕێنمایییە لە ئاستی شەشەمن (واتە نایاب) دەکرێت نرخی ساڵانەیان لە (٤،٠٠٠،٠٠٠) چوار ملیۆن دیناری عێراقی زیاتر بێت.

حەوتەم: پێویستە پێش دەستپێکردنی ساڵی خوێندن گرێبەستێك لە نێوان دامەزراوە و بەخێوکار هەبێت، کە بەلایەنی کەم ئەم لایەنانە لە خۆ بگرێت: ئەرك و مافی هەردوو لایەن، و بڕی کرێی ساڵانەی خوێندن، و کات و بڕی پشکەکانی ساڵانەی خوێندن، و ڕێکارەکان لە کاتی نەدانی پشکەکان لە کاتی خۆی.

هەشتەم: دەکرێت وەرگرتنی کرێی ساڵانەی خوێندن لەلایەن دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومیەکان لە ڕێگای ژمارەیەکی بانکییەوە بێت، ئەگەر دامەزراوەکە وا بخوازێت.

نۆیەم: گۆڕانکاری لە نرخی ساڵانەی خوێندن، تەنها پاش ڕەزامەندی وەزیر دەبێت، و بە ڕەچاوکردنی ئاستی خوێندن (جۆرییەتی خوێندن و تێچووەکانی) و ڕێژەی هەڵئاوسان لە هەرێمدا، و دەبێت بەخێوکاران پێش بە (٤) چوار مانگ لە گۆڕانکارییەکان ئاگادار بکرێنەوە.

پشکەکانی (أقساط) کرێی خوێندن

ماددەی (٧٠):
یەکەم: کرێی ساڵانەی خوێندن، لە دوو پشك کەمتر نابێت.

دووەم: پشکی یەکەم لەکاتی تۆمارکردن یان پێش دەستپێکردنی ساڵی خوێندن دەدرێت.

سێیەم: پشکی دووەم لەگەڵ دەستپێکی وەرزی دووەمی خوێندن دەدرێت.

چوارەم: دامەزراوەکە، مافی زیادکردنی پشکی خوێندنی بۆ زیاتر لە (٢) دوو پشك هەیە.

پێنجەم: بەخێوکار مافی پێدانی پشکەکانی بە جیا یان پێکەوە هەیە.

شەشەم:
أ- ئەگەر بەخێوکار یان خوێندکار لە ماوەی (١٥) پازدە ڕۆژدا لە ڕۆژی تۆمارکردنەوە، بە مەرجێك تۆمارکردن پێش دەستپێکی خوێندن کرابێت و بەخێوکار پارەی دابێت، پەشیمانی خۆی ڕاگەیاند ئەرکە لەسەر دامەزراوەکە (٩٠٪) نەوەد لە سەدی پارە دراوەکەی بۆ بگەڕێنێتەوە.

ب- ئەگەر بەخێوکار یان خوێندکار لە ماوەی (١٥) پازدە ڕۆژدا لە ڕۆژی دەسپێکی خوێندنەوە پەشیمانی خۆی ڕاگەیاند، ئەرکە دامەزراوەکە (٥٠ ٪) پەنجا لە سەدی پارە پشکی یەکەمی بۆ بگەڕێنێتەوە.
پ- ئەگەر قوتابی و خوێندکار وەرزی دووەمی لە دامەزراوەکە دەست پێ نەکرد، پارەی وەرزی دووەم نادات.

ڕێکارەکانی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان لەکاتی نەدانی کرێی ساڵانەی خوێندن

ماددەی (٧١):
یەکەم: هەموو دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان، مافی ئەوەیان هەیە داوا لە وەزارەت بکەن کە ئەو قوتابی و خوێندکارانەی بەخێوکارانیان دوای ئاگادارکردنەوەش، پشکەکانی کرێی ساڵانەیان لەکاتی خۆی نادەن، لە دامەزراوەکە بگوێزرێنەوە بۆ دامەزراوەیەکی پەروەردەیی حکومی یان ناحکومی تر.

دووەم: لەکاتی داواکردنی دامەزراوەکە سەبارەت بە گواستنەوەی ئەو قوتابی و خوێندکارانەی لە بەندی (یەکەم)ی ئەم ماددەیە ئاماژەی پێکراوە، وەزارەت لە ماوەی (١٥) پازدە ڕۆژدا داوایەکە پەسەند دەکات و قوتابییەکە/خوێندکارەکە دەگوازێتەوە بۆ دامەزراوەیەکی حکومی، یان ناحکومی ئەگەر بەخێوکار/خوێندکار خۆی ویستی کرێی ساڵانەی خوێندن بدات.

سێیەم: لەکاتی نەدانی کرێی ساڵانەی خوێندن لەکاتی خۆی، دامەزراوە مافی هەیە بڕوانامەی گواستنەوە بە قوتابی/خوێندکار نەدات تا پشکەکان تەواو دەدرێن.

باجەکان

ماددەی (٧٢) :
پێویستە دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان ئەو باجانە، کە بەپێی یاسا دەکەوێتە سەر شانیان، بدەن جگە لە باجی خانوبەرە کە دەکەوێتە ئەستۆی خاوەنی تەلارەکە.

ماددەی (٧٣):
کاروباری دارایی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان ملکەچی یاسا داراییە کارپێکراوەکان و دیوانی چاودێری دارایی هەرێم دەبن.

ماددەی (٧٤):
دەکرێت موچەی مامۆستا و فەرمانبەران لە ڕێگای ژمارەی بانکییەوە بدرێت ئەگەر دامەزراوکە وا بخوازێت.

بەشی هەشتەم
سەرپێچی و سزاکان

جۆری سزاکان

ماددەی (٧٥):
یەکەم: هەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی سەرپێچی حوکمەکانی یاسای قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکانی هەرێم ژمارە (١٤)ی ساڵی (٢٠١٢) بکات سزا دەدرێت بە یەکێك لەم دوو سزایە:

١- دەستگرتن بەسەر قوتابخانە یان پەیمانگە ناحکومییەکەدا بە شێوەیەکی کاتی و بەڕێوەبردنی لە لایەن وەزارەتەوە تاوەکوو کێشەکان بە پێی حوکمەکانی یاسای قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان چارەسەر دەکرێن.
٢- ئەگەر کێشەکان بەردەوام بوو ئەوا مۆڵەتەکە هەڵدەوەشێندرێتەوە و قوتابخانە یان پەیمانگە ناحکومییەکە دادەخرێت.

دووەم: هەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی سەرپێچی ڕێنماییەکان بکات سزا دەدرێت بە یەکێك لەم سزایانە:
١- هۆشداری دامەزراوەکە و سەپاندنی گرتنە بەری چاکسازی.
٢- هۆشداری دامەزراوەکە و سەپاندنی گرتنە بەری چاکسازی و سەپاندنی سزای دارایی.
٣- هۆشداری دامەزراوەکە و سەپاندنی گرتنە بەری چاکسازی و سزای دارایی و مەعنەوەی.
٤- هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت.
٥- هەر سزایەکی دیکە کە وەزارەت بە پەسەندی دەزانێت.

سێیەم: لەکاتی پابەندنەبوون بە سزا داراییەکان لەکاتی خۆی، سزاکان زیاد دەکرێن بۆ دوو هێندە، و ئەگەر دوای ئەوەش هەر پابەند نەبوون بە سزاکان مۆڵەتەکە هەڵدەوەشێتەوە.

ماددەی (٧٦):
یەکەم: شێواز و بڕی سزاکان بەپێی خشتەیەك دەبێت، وەك ئەوەی لە هاوپێچی ئەم ڕێنماییە هاتووە، کە وەزارەت ساڵانە پێش ڕۆژی یەکی مانگی (٨) هەشتی هەر ساڵێك دەستنیشانی دەکات.

دووەم: بەپێی یاسای قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکانی هەرێمی کوردستان- عێراق ژمارە (١٤)ی ساڵی (٢٠١٢) سزای دارایی لە (١٠،٠٠٠،٠٠٠) دە ملیۆن دیناری عێراقی کەمتر نابێت و لە (١٥٠،٠٠٠،٠٠٠) سەد و پەنجا ملیۆن دیناری عێراقی زیاتر نابێت.

ڕێکاری لێکۆڵینەوە و بڕیاردان سەبارەت بە پێشێلکاری و سەرپێچییەکان

ماددەی (٧٧):
یەکەم: لەکاتی هەبوونی سکاڵایەکی فەرمی یاخود بوونی زانیاری لەسەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی سەبارەت بە پێشێلکار ی یاخود سەرپێچی یاساو ڕێنماییەکان، ئەوا مافی ئاسایی وەزارەتە کە ڕاستەوخۆ یاخود لە ڕێگەی بەڕێوەبەرایەتی گشتی پەروەردەی پارێزگا بڕیار لەسەر پێکهێنانی لیژنەی لێکۆڵینەوە یا بەدواداچوون بۆ پشتڕاستکردنەوەی ئەو سکاڵایە بدات.

دووەم:
أ- دەبێت "لیژنەی لێکۆڵینەوە"، لە ماوەی (١٥) پازدە ڕۆژ لە گەیشتنی سکاڵاکە، یان زانیارییەکان پەیوەندی بە بەڕێوەبەرایەتیی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکە بکات و داوای ڕونکردنەوەی لێ بکات سەبارەت بە هەموو ئەو تۆمەتانەی ئاڕاستەی دامەزراوەکە کراون.
ب- دەبێت وەڵامی بەڕێوەبەرایەتیی دامەزراوە پەروەردەییەکە لە ماوەی (١٥) پازدە ڕۆژدا بە دەست "لیژنەی لێکۆڵینەوە" بگات.

سێیەم: دوای وەرگرتنی وەڵامی دامەزراوەکە ، "لیژنەی لێکۆڵینەوە" دەست بە پرۆسەی تاوتوێکردنی بابەتەکە دەکات و لە ماوەیەك کە لە (١٥) پازدە ڕۆژ زیاتر نەبێت بڕیار لەسەر پەروەندەکە دەدات.

چوارەم: لە کاتێکدا تۆمەتەکان نەسەلمێنران، "لیژنەی لێکۆڵینەوە" بڕیاری داخستنی پەروەندەکە دەدات و دامەزراوەکەی لێ ئاگادار دەکاتەوە.

پێنجەم: ئەگەر پێشێلکاریی یاسایی، یان سەرپێچی ڕێنماییەکان، یان ئاستنزمی دامەزراوەکە سەلمێنرا، "لیژنەی لێکۆڵینەوە" پێشنیاری جۆر و بڕی سزاکان بۆ وەزارەت دەکات.

شەشەم: وەزارەت بڕیار لەسەر سزادان یان سزانەدان و شێواز و بڕی سزاکان دەدات.

حەوتەم: ئەگەر دامەزراوەکە، لە دوای ئەوەی بە فەرمی هۆشداری لەلایەن وەزارەتەوە پێدرا و هێشتا ڕێکار و چاکسازیی پێویستی لە ماوەی (٣) سێ مانگدا نەگرتە بەر، یان پابەند نەبوو بە بڕیار و ڕێنماییەکان، ئەوکات وەزارەت مافی سەپاندنی سزای دارایی و هۆشداری زیاتری هەیە.

هەشتەم: ئەگەر دامەزراوەکە، لە دوای پێدانی هۆشداری دووەم بە (٣) سێ مانگ ڕێکارە پێویستەکانی نەگرتە بەر و چاکسازیی نەکرد، ئەو کات وەزارەت بڕیار لە هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت دەدات.

نۆیەم: لە حاڵەتی سەپاندنی سزای هەڵوەشاندنەوە لەلایەن وەزارەتەوە، خاوەنی مۆڵەت مافی تانەلێدانی لە بڕیارەکە لە "ئەنجومەنی وەزیران" هەیە، لە ماوەیەك کە لە (٧) حەوت ڕۆژی دەوام

زیاتر نەبێت لە ڕۆژی گەیشتنی بڕیاری وەزارەت بە خاوەنی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکە. ئەنجومەنی وەزیرانیش لە ماوەی (١٥) پازدە ڕۆژ لە ڕێکەوتی پێشکەشکردنی داواکارییەکە بڕیاری کۆتایی خۆی دەردەکات و بڕیارەکەش شایانی تانەلێدان دەبێت لەبەردەم دادگای کارگێڕیدا.

دەیەم: لە حاڵەتی سەپاندنی سزای دارایی یان کارگێڕی لەلایەن وەزارەتەوە، خاوەنی مۆڵەت مافی تانەلێدانی لە بڕیارەکە لای وەزیر هەیە، لە ماوەیەك کە لە (٧) حەوت ڕۆژی دەوام زیاتر نەبێت لە ڕۆژی گەیشتنی بڕیاری وەزارەت بە خاوەنی دامەزراوە پەروەردەییەکە.

بەشی نۆیەم
حوکمی گشتی

مافی قوتابیان و خوێندکاران

ماددەی (٧٨):
مافەکانی قوتابیان و خوێندکارانی دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومیەکان، دەبێت پارێزراو بن.

ژمارەی منداڵ و قوتابی لە پۆلدا

ماددەی (٧٩):
یەکەم: نابێت هیچ پۆلێکی باخچەی منداڵان لە (٢٥) بیست و پێنج منداڵ زیاتری تیدا بێت و نابێت ڕووبەر بۆ هەر منداڵێك لە پۆلەکە لە (١،٥) یەك مەتر و نیو دووجا کەمتر بێت.

دووەم: نابێت هیچ پۆلێکی قوتابخانە، خوێندنگە، کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگە لە (٣٠) سی قوتابی زیاتر بێت، نابێت ڕووبەر بۆ هەر قوتابی و خوێندکارێك لە پۆلەکە لە (١،٥) یەك مەتر و نیو دووجا کەمتر بێت.

ماددەی (٨٠):
ماددەی (٨٠) هەڵوەشاوەتەوە.

ماددەی (٨١):
دەکرێت دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی قازانجنەویست بێت یان قازانجویست.

ماددەی (٨٢):
هەر دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی، مافی دیزاینی جلوبەرگی یەکپۆشی تایبەت بە خۆیی هەیە و لە حەفتەی یەکەمی خوێندن بەسەر قوتابیان و خوێندکاران بە پێی حوکمەکانی ماددەی (٦٩) دابەش دەکرێت.

ماددەی (٨٣):
یەکەم: دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان مافی خۆیانە ڕاگەیاندنی خۆیان هەبێت، ئەویش دوای وەرگرتنی مولّەت لە وەزارەت و دامودەزگا پەیوەندیدارەکانی تر.

دووەم: ئەو دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییانەی پێش دەرچوونی ئەم ڕێنماییە مۆڵەتیان لەلایەن وەزارەتەوە پێدراوە، ناوەکانیان پارێزروەاە، بەڵام ئەو دامەزراوانەی بە نارەوا و بێ ئاگاداری ناوەندێکی نێودەوڵەتی ناوی دامەزراوە نێودەوڵەتییەکەیان لە خۆیان ناوە، وەزارەت مافی هەیە ناوەکانیان پێ بگۆڕێت بۆ ناوێکی تری ڕەوا کە دامەزراوەکە هەڵی دەبژێرێت.

سێیەم: هەموو دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی مافی هەیە ناوی خۆی بگۆڕێت لە ڕێگای پێشکەشکردنی داوایەك بە (بەڕێوەبەرایەتیی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان) کە لە ماوەی (١٥) پازدە ڕۆژدا داوایەکە پەسەند دەکات بە مەرجێك ناوە نوێیەکە لەگەڵ بەندی (چوارەم) ی ماددەی (٥) پێنج بگونجێت.

ماددەی (٨٤):
یەکەم: دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومیەکان مافی خۆیانە چالاکیی جیاواز و ئاهەنگی ڕۆشنبیری و خۆشی خۆیان ساز بکەن لە دەرەوی کاتەکانی خوێندن و بە مەرجێك کاریگەری لەسەر ڕەوشی خوێندن لە دامەزراوەکە نەبێت.

دووەم: ئەگەر ئەنجامدانی ئەو چالاکی و ئاهەنگی ڕۆشنبیری و خۆشی کاریگەری زۆری لەسەر کات و ڕەوشی خوێندن بێت، دەبێت پێشوەختە ڕەزامەندی بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی پارێزگا وەربگیرێت.

ماددەی (٨٥):
دەبێت ئاڵای کوردستان و ئاڵای دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکە لەسەر بان، لە دیوار یان لەبەردەم تەلاری دامەزراوەکە دابنرێت.

ماددەی (٨٦):
یەکەم: لە هەموو دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکاندا گشت ئەو کارانەی لەگەڵ پەیامی پەروەردە و فێرکاری ناگونجێن ڕێپێنەدراون، بەتایبەتیش ئەمانەی خوارەوە:
أ- هەڵگرتنی چەك، تەنانەت ئەو چەکانەش کە لە ڕووی یاساییەوە مۆڵەتپێدراون، هەروەها هەڵگرتنی ئامێری بریندارکەر و مەترسیدار لە ناو دامەزراوەی پەروەردەیی.
ب- جگەرەکێشان و فرۆشتنی ماددەی هۆشبەر و سەرخۆشکەر و هەر ماددەیەکی تری قەدەغەکراو.
پ- ڕێکلامی بازرگانی و چالاکی حزبی.
ت- بەکارهێنانی توندوتیژیی جەستەیی و دەرونی؛ هەروەها ڕێگا بە بەکارهێنانی ڕەفتاری یەکترشکاندن نادرێت.
ج- بەکارهێنان و نیشاندانی ئەو دروشمانەی لەگەڵ بنەماکانی پێکەوەژیانی ئاشتییانە و ئایینی ونەتەوەیی گەلی کوردستان ناگونجێن.

دووەم: هەر کەسێك سەرپێچییەك بەرانبەر بە بڕگەکانی سەرەوەی ئەم ماددەیە بکات، سزای کارگێڕی دەدرێت، بێ ئەوەی ڕێگا لە سزایەکی تر بە پێی ماددەیەکی تر بگرێت.

ماددەی (٨٧):
پێویستە هەموو دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی تابلۆیەکی خۆی بە تەلارەکە یان لەبەردەم تەلارەکە هەبێت، و بەم جۆرەی خوارەوە:
یەکەم: تابلۆیەکە لە (٣) سێ مەتر بە (١،٥) یەك مەتر و نیو مەتر بچوکتر نەبێت.

دووەم: ناوی دامەزراوەکە، وەك لە مۆڵەتەکەدا هاتووە، لەسەر تابلۆکە بنوسرێت.

سێیەم: ساڵی دروستبوونی دامەزراوەکە لەسەر تابلۆکە بنوسرێت.

چوارەم: لۆگۆی دامەزراوەکە لەسەر تابلۆکە وێنە بکرێت.

پێنجەم: تابلۆکە بە زمانی کوردی بنوسرێت و دەکرێت بە زمانی تریش بنوسرێت.

ماددەی (٨٨):
هاوپێچەکانی ژمارە (١) یەك تا (٥) پێنجی ئەم ڕێنماییانە بە بەشێکی ئەم ڕێنماییە هەژمار ئەکرێن.

ماددەی (٨٩):
پێویستە ئەو کەس و لایەنانەی مۆڵەتی باخچەی منداڵان و قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردەیی و پەیمانگەیان هەیە و پێشتر دەستبەکار بوون، پێش ڕۆژی یەکەمی ساڵی خوێندنی ٢٠٢٢/٢٠٢١، لە گشت ڕووەکانەوە جگە لە ڕووی تەلارسازییەوە کە بە ژمارەیەك ماددە و هاوپێچ لەم ڕێنماییە ڕێکخراوە، خۆیان لەگەڵ حوکمەکانی ئەم ڕێنماییە بگونجێنن.

ماددەی (٩٠):

ڕێنمایی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکانی ژمارە (٣)ی ساڵی (٢٠٢٠) هەمواردەکرێتەوە، و ئەم ڕێنماییانە جێگای دەگرێتەوە.

ماددەی (٩١):
یەکەم: دەبێت سەرجەم دامەزراوە پەروەردەییە ناحکومییەکان لە دوای بڵاوکردنەوەی هەمواری ئەم ڕێنماییانە خۆیان لەگەڵ حوکمەکانی ڕێنماییە هەموارکراوەکە بگونجێنن.

دووەم: ئەم ڕێنماییە لە ڕۆژی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقائع کوردستان) جێبەجێ دەکرێت.

هاوپێچی ژمارە (١)
خشتەی سزاکان

	جۆری سەرپێچی	سزای دارایی	سزاکانی تر
١	لە کاتی نەبوونی مۆڵەتی فەرمی.	(١٥٠) سەد و پەنجا ملیۆن دینار.	- داخستنی ڕاستەوخۆی دامەزراوە. - تۆمارکردنی سکاڵای یاسایی.
٢	لە کاتی گۆڕینی مۆڵکداریەتی دامەزراوە بەبێ مۆڵەتی فەرمی وەزارەت.	(١٠٠) سەد ملیۆن دینار.	- هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت.
٣	لە کاتی گواستنەوەی تەلاری دامەزراوە بێ مۆڵەتی فەرمی وەزارەت.	(١٠٠) سەد ملیۆن دینار.	- هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت.
٤	کاتێك دەردەکەوێت کە یەکێك لە بەڵگە و نووسراوەکان کە لەکاتی داواکردنی مۆڵەت پێشکەشکراون، ساختە دەرچوون یان بنەمایان نییە.	(١٠٠) سەد ملیۆن دینار.	- هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت. - تۆمارکردنی سکاڵای یاسایی.
٥	ئەگەر دەرکەوت کە مۆڵەتی دامەزراوە، بێ بوونی مەرجی پێویست و بەڵگە و پێداویستی پێویست دراوە.	------------	- هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت.
٦	کاتێك ئاستی نزمی ئەکادیمی دامەزروەکە (٣) سێ ساڵ لەسەر یەك لە خوار ئاستی سێیەم (ناوەند) بێت.	(٢٠) بیست ملیۆن دینار.	- هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت.
٧	کاتێك دامەزراوەیەکی نێودەوڵەتی پاڵپشتی ئاکادیمی لەلایەن ناوەندێکی سەرەکی جیهانی لەدەست داوە.	-------------	- هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت.
٨	کاتێك دەردەکەوێت کە مۆڵەتی دامەزراوەیەکی ناحکومی بەسەرچووە بێ ئەوەی دامەزراوەکە داواکاری بۆ نوێکردنەوەی مۆڵەت پێشکەش بە وەزارەت کردبێت.	(٦٠) شەست ملیۆن دینار.	- هۆشداریدان کە لە ماوەی (٧) حەوت ڕۆژ داوای نوێکردنەوە پێشکەش بکات. - لە ئەگەر داوانەکردنی داوای نوێکردنەوە دوای یەك حەفتە دامەزراوەکە دادەخرێت.

٩	کاتێك دامەزراوەیەکی ناحکومی داوای نوێکردنەوەی مۆڵەتی درەنگتر کردووە وەك لەوەی لە ڕێنماییەکان هاتووە.	(٢٠) بیست ملیۆن دینار.	
١٠	لە کاتی نەهێنانی بەڵگەی ئەستۆپاکی باجی دەرامەت لە ماوەی (٢٠) بیست ڕۆژدا لەو ڕۆژەی وەزارەت بە فەرمی داوای کردووە.	(٥٠) پەنجا ملیۆن دینار.	- هۆشداری فەرمی. - دەبێت باجەکان لە ماوەی (٣) سێ مانگ بدرێن، ئەگەر نەدران پرۆسەی هەڵدەوەشاندنەوەی مۆڵەت دەست پێدەکات.
١١	لە کاتی نەهێنانی ڕاپۆرتی ساڵانە بۆ وەزارەت پێش ڕۆژی یەکەمی مانگی حەوتی هەر ساڵێك.	(٢٠) بیست ملیۆن دینار	هۆشداری فەرمی.
١٢	کاتێك دامەزراوەیەکی ناحکومی پێشێلکاری و سەرپێچی دیار و دوبارە کردەوە و، دوای ئاگادارکردنەوەی چەند جارەی فەرمی لەلایەن وەزارەتەوە، پێشێلکاریی و کەموکوڕییەکانی چاك نەکردووە.	(٣٠) سی ملیۆن دینار.	- پرۆسەی هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت دەست پێدەکات.
١٣	لە کاتی وەرگرتنی قوتابی/خوێندکاری زیاتر وەك لەوەی لەکاتی پێشکەشکردنی مۆڵەت داواکراوە، بێ ئەوەی ڕەزامەندی وەزارەت وەرگیرابێت.	بەپێی بڕێك کە وەزارەت بڕیاری لەسەر دەدات.	- هۆشداری فەرمی. - گرتنەبەری چاکسازیی.
١٤	لە کاتی بەشداریکردنی قوتابییەك/خوێندکارێك، کە لە دامەزراوەیەکی تر بووە، لە خوێندن بێ هێنانی پێشوەختەی بەڵگەنامەی گواستنەوە لە دامەزراوەکەی تر.	(٣٠) سی ملیۆن دینار.	- هۆشداری فەرمی.
١٥	کاتێك ڕێژەی مامۆستایانی هەمیشەیی لە دامەزراوە ناحکومییەکە لەژێر (٥٠٪) پەنجا لە سەد.	(٧٠) حەفتا ملیۆن دینار.	- هۆشداری فەرمی. - پرۆسەی هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت دەست پێدەکات. - گرتنەبەری چاکسازیی.
١٦	کاتێك ڕێژەی مامۆستایانی هەمیشەیی لە دامەزراوە ناحکومییەکە (٥٠ ٪ تا ٧٠ ٪) پەنجا تا حەفتا لە سەد.	(٥٠) پەنجا ملیۆن دینار.	- هۆشداری فەرمی. - گرتنەبەری چاکسازیی.
١٧	کاتێك ڕێژەی مامۆستایانی هەمیشەیی لە دامەزراوە ناحکومییەکە لە نێوان (٧١ ٪ و ٧٩ ٪).	(٢٠) بیست ملیۆن دینار.	- هۆشداری فەرمی. - گرتنەبەری چاکسازیی.

١٨	کاتێك دامەزراوەیەکی ناحکومی مامۆستا و کارمەندی تری هەمیشەیی بەر بەپێی ڕێنمایی دانامەزرێنێت. واتە کاتێك دامەزراوە سەرپێچی حوکمەکانی ماددەی (٢٨) دەکات.	(٢٠) بیست ملیۆن دینار.	- هۆشداری فەرمی. - گرتنەبەری چاکسازیی.
١٩	کاتێك دامەزراوەیەکی ناحکومی کارمەندێکی دامەزراوەیەکی حکومی بەکار دەهێنێت لە کاتی دەوامی ڕۆژانەی ئەو دامەزراوە حکومییەی مامۆستاکە کاری لێدەکات. واتە کاتێك دامەزراوەکە سەرپێچی حوکمەکانی بەندی سێیەمی ماددەی (٢٩) دەکات. ئەمە ئەو مامۆستایانە ناگرێتەوە کە مۆڵەتی بێ موچەیان وەرگرتووە، یان (إعارە) کراون.	(٣٠) سی ملیۆن دینار.	- هۆشداری فەرمی. - گرتنەبەری چاکسازیی.
٢٠	کاتێك دامەزراوەیەکی پەروەردەیی ناحکومی ڕێکلام بە پێچەوانەی حوکمەکانی بەندی (شەشەم)ی ماددەی (٢٩) دەکات.	(٦٠) شەست ملیۆن دینار	- هۆشداری فەرمی. - گرتنەبەری چاکسازیی.
٢١	کاتێك دابەشکردنی بەشەوانەکان بە پێی ماددەی (٢٩) نییە.	(٢٠) بیست ملیۆن دینار	- هۆشداری فەرمی. - گرتنەبەری چاکسازیی.
٢٢	کاتێك موچەی مامۆستا و کارمەندانی تر لەوە کەمترە وەك لەوەی لەم ڕێنماییانە هاتووە.	(٤٠) ملیۆن دینار	- هۆشداری فەرمی. - چاکردنەوەی موچەکان.
٢٣	وەرگرتنی پارەی زیادە لە قوتابی و خوێندکار، وەك لەوەی لە ماددەی کرێی ساڵانەی خوێندن هاتووە. واتە کاتێك سەرپێچی حوکمەکانی بەندی (شەشەم)ی ماددەی (٦٩) دەکرێت.	(٢٠) بیست ملیۆن دینار.	- هۆشداری فەرمی. - گرتنەبەری چاکسازیی.
٢٤	کاتێك ژمارەی منداڵ/قوتابی/خوێندکار لە پۆلدا لەوە زیاترە وەك لەوەی لەم ڕێنماییە هاتووە. واتە کاتێك سەرپێچی حوکمەکانی ماددەی (٧٩) دەکرێت.	(١٠) دە ملیۆن دینار کاتێك ژمارەی منداڵان لە پۆلەکانی باخچە لە (٢٥) بیست و پێنج منداڵ زیاترە. (١٥) پازدە ملیۆن دینار کاتێك ژمارەی قوتابیان لە پۆلەکان لە (٣٠) سی قوتابی زیاترە.	- هۆشداری فەرمی. - گرتنەبەری چاکسازیی.

٢٥	کاتێك ڕووبەرەکانی ناو تەلارەکە و پێداویستییەکانی تەلاری دامەزراوەکە هاوتا نییە لەگەڵ ئەوەی بە وەزارەت ڕاگەێنراوە.	(٣٠) سی ملیۆن دینار.	- هۆشداری فەرمی. - گرتنەبەری چاکسازیی.
٢٦	کاتێك ڕووبەری ژووری باخچەی منداڵان بۆ هەر منداڵێك لەوە کەمترە وەك لەوەی لە ڕێنماییەکان هاتووە.	(٢٠) بیست ملیۆن دینار.	هۆشداری فەرمی. گرتنەبەری چاکسازیی.
٢٧	کاتێك ڕووبەری پۆل بۆ هەر قوتابییەك و خوێندکارێك لەوە کەمترە وەك لەوەی لە ڕێنماییەکان هاتووە.	(٢٠) بیست ملیۆن دینار.	هۆشداری فەرمی. گرتنەبەری چاکسازیی.
٢٨	کاتێك دامەزراوە کارە کارگێڕییەکانی وەك تۆمارەکان و لیژنەکان و هتد بەپێی ڕێنماییەکان نییە.	(١٠) دە ملیۆن دینار.	هۆشداری فەرمی. گرتنەبەری چاکسازیی.
٢٩	کاتێك سیستەمی ئاگرکوژێنەوە کۆنترۆڵی ساڵانەی بۆ نەکراوە.	(١٠) دە ملیۆن دینار.	هۆشداری فەرمی. گرتنەبەری چاکسازیی.
٣٠	کاتێك دامەزراوەکە دەستبەکار نابێت (واتە خوێندنی تێدا ناکرێت) لەو کاتەی لە مۆڵەتەکەدا بۆی تەرخانکراوە.	-----------	هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت.
٣١	کاتێك سەرپێچی بەرانبەر بە ماددەی (٦٣) سەبارەت بە پرسی خولەکان دەکرێت.	(٣٠) سی تا (٥٠) پەنجا ملیۆن دینار	هۆشداری. هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت.
٣٢	ئەو سەرپێچییانەی لەم خشتەیەدا ناویان نەهاتووە، بەپێی هەڵسەنگاندنی وەزارەت سزایان بۆ دادەنرێت بەڵام دەبێت سزاکان لەگەڵ ڕێنماییەکان هاوتەریب بن.		بژاردەکان: - هۆشداری - سزای دارایی - سزای فەرمی - هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەت

هاوپێچی ژمارە (٢)
هاوپێچی تەلارسازی
مـــەرج و پێکهـــاتەکـــانی تەلاری بـاخچەی منداڵان
لە ڕووی بیناسازی و هونەری و پەروەردەییەوە، لەکاتی بەکرێ گرتنی تەلار یان گۆڕینی تەلار لە داهاتوودا

یەکەم: پێویستە داواکاری مۆڵەت نەخشەی زەوییەکە و نەخشەی تەلارەکە پێشکەش بە وەزارەت بکات و، دەبێت نەخشەکە گشت پێکهاتەکانی ناو تەلارەکە و زەوییەکەی تیایدا دیاری کرابێت.

دووەم: پێویستە ڕووبەری گشت پێکهاتەکانی تەلارەکە بەپێی خشتەی باخچەی منداڵانی هاوپێچ بێت، و لەگەڵ مەرجەکانی بەشی (تەلاری قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان) و ئەم هاوپێچە بگونجێت.

سێیەم: پێویستە تەلارەکە بە لایەنی کەم (١٠٠) سەد مەتر لە شوێنە مەترسیدارەکانی وەك (هێڵی کارەبای پاڵەپەستۆی بەرز، تاوەری گەیاندن، بەنزینخانە) دوور بێت.

چوارەم: پێویستە ڕووبەری زەوی باخچەی منداڵان لە (٤٠٠) چوار سەد مەتر دووجا کەمتر نەبێت، و تەلاری باخچە لە (٣٠٠) سێ سەد مەتەر دووجا کەمتر نەبێت.

پێنجەم: پێویستە پێکهاتە و ڕووبەرەکانی باخچەی منداڵان بەپێی ئەم خشتەیەی خوارەوە بێت:
١- ڕووبەری پۆل نابێت لە (٢٠) بیست مەتر دووجا کەمتر بێت.
٢- هەر منداڵێك دەبێت بە لایەنی کەم (١،٥) یەك مەتر و نیو دووجای بەرکەوێت. واتە ئەگەر بۆ نمونە پۆلێك (٢٠) بیست منداڵی تێدا بوو، دەبێت ڕووبەرەکەی بە لایەنی کەم (٣٠) سی مەتر دووجا بێت.
٣- دەبێت باخچەی منداڵان دوو پۆلی هەبێت یان زیاتر.
٤- دەبێت هەر پۆلێك پەنجەرەی هەبێت بە ڕووبەری بە لایەنی کەم (٣) سێ مەتر دووجا.
٥- دەبێت بەرزی ناو پۆل لە (٢٨٠) دوو سەد و هەشتا سانتیمەتر کەمتر نەبێت
٦-
أ- شوێنی چێشتلێنان دەبێت بە جیا بێت و ڕووبەرەکەی بە لایەنی کەم لە (١٠) دە مەتر دووجا کەمتر نەبێت.
ب- شوێنی نانخواردنی منداڵانی بە جیا بێت و نابێت لە (٢٠) بیست مەتر دووجا کەمتر بێت.

٧- بۆ هەر (٢٥) بیست و پێنج منداڵێك یان پۆلێك توالێتێك هەبێت و دەبێت پەنجەرە یان هەواکێش (ساحیبە) لە هۆڵی توالێتەکان هەبێت.

٨- سەوزایی/گۆڕەپانی یاری لە (٣٠) سی مەتر دووجا کەمتر نەبێت.
٩- کامیرای چاودێری هەبێت.
١٠- ئاگرکوژێنەرەوە هەبێت.
١١- دەرگاکان سەلامەت کرابن بۆ ئەوەی مەترسی لەسەر دەست و پەنجەی منداڵ دروست نەکات.
١٢- ئینتەرنێتی لە دوو مێگابات کەمتر نەبێت.
١٣- ژووری بەڕێوەبەر و مامۆستایان لە (١٢) دوازدە مەتر دووجا، کەمتر نەبێت، و توالێتێك بۆ هەر (١٠) دە کارمەندێك هەبێت.
١٤- دەبێت محەجەرەی قادرمەکان لە (١٠٠) سەد سانتیمەتر نزمتر نەبن.
١٥- دەبێت باخچەی منداڵان چارسەری گشت شوێنێکی مەترسیداری تەلارەکەی کردبێت.

شەشەم:
١- هاوپێچی ژمارە (٢) تەنیا ئەو تەلارانە دەگرێتەوە کە دوای دەرچوونی ئەم ڕێنماییانە بە کرێ دەگیرێن یان دەگۆڕدرێن، نەك ئەوانەی ئێستا کاری پەروەردەییان تیایدا دەکرێت.

٢- لەکاتی بەکرێگرتنی تەلار (سەبارەت بە دروستکردنی تەلاری نوێ سەیری هاوپێچی ژمارە (٣) بکە) بۆ باخچەی منداڵان پێویستە مەرج و پێکهاتەی باخچەی منداڵان لەگەڵ مەرجەکانی بەشی تەلاری ئەم ڕێنماییە بگونجێت.

هاوپێچی ژمارە (٣)
هاوپێچی تەلارسازی
مــــەرج و پێکهــاتەکــانی تەلاری نوێی بــاخچەی منداڵان،
لە ڕووی بیناسازی و هونەری و پەروەردەییەوە لە کاتی دروستکردنی تەلاری نوێ.

یەکەم : پێویستە داواکاری مۆڵەت نەخشەی زەوییەکە و نەخشەی تەلارەکە پێشکەش بە وەزارەت بکات و، دەبێت نەخشەکە پێکهاتەکانی ناو تەلارەکە و زەوییەکەی تیایدا دیاری کرابێت.

دووەم: پێویستە ڕووبەری گشت پێکهاتەکانی تەلارەکە بەپێی خشتەی باخچەی منداڵانی هاوپێچ بێت، و لەگەڵ مەرجەکانی بەشی (تەلاری قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان) و ئەم هاوپێچە بگونجێت.

سێیەم: پێویستە ڕەچاوی منداڵی خاوەن پێداویستی تایبەتەکان بکرێت (بۆ نمونە دابینکردنی ڕەمپــە، توالێتی گونجاو، و هتد).

چوارەم:
١- پێویستە تەلارەکە بە لایەنی کەم (١٠٠) سەد مەتر لە شوێنە مەترسیدارەکانی وەك (هێڵی کارەبای پاڵەپەستۆی بەرز، تاوەری گەیاندن، بەنزینخانە) دوور بێت.
٢- لەکاتی دروستکردنی تەلاری نوێ و لەبەر مەترسی زووئاگرگرتن نابێت سەندەویچ پانێل بەکار بێت.

پێنجەم: پێویستە ڕووبەری زەوی باخچەی منداڵان لە (٤٠٠) چوار سەد مەتر دووجا کەمتر نەبێت، و تەلاری باخچە لە (٣٠٠) سێ سەد مەتر دووجا کەمتر نەبێت.

شەشەم:
دەبێت باخچەی منداڵان چارسەری گشت شوێنێکی تەلارەکەی کردبێت کە ئەگەری دروستکردنی مەترسی لەسەر منداڵ هەبێت.

حەوتەم: پێویستە پێکهاتەکان و ڕووبەرەکانی تەلاری باخچە بەپێی ئەم خشتەیەی خوارەوە بێت:

	پێکهاتەکان	کەمترین ڕووبەری پێویست
	کۆی گشتی	
١	ژووری بــەڕێوەبەر.	(١٢) م٢
٢	ژووری مامۆستایان.	(١٢) م٢
٣	ژووری کۆبونەوە.	(٢٠) م٢
٤	پۆل (ژووری منداڵان): - دەبێت هەر منداڵێك یەك مەتر و نیوی بەرکەوێت. - دەبێت پۆلەکان پەنجەرەیان هەبێت، بەلایەنی کەم (٣) سێ مەتر دووجا. - بەرزی ناو پۆل لە ٢٨٠ سم کەمتر نەبێت. - بوونی سەقفی (ثانوي) مەرج نییە. - دەبێت باخچەی منداڵان دوو پۆلی هەبێت یان زیاتر.	(٢٠) م٢
٥	هۆڵی یاریگای ناوەوە.	(٥٠) م٢
٦	أ- شوێنی چێشتلێنان دەبێت بە جیا بێت و ڕووبەرەکەی بە لایەنی کەم لە (٢٠) بیست مەتر دووجا کەمتر نەبێت. ب- شوێنی نانخواردنی منداڵانی بە جیا بێت و نابێت لە (٢٠) بیست مەتر دووجا کەمتر بێت.	(٢٠) م٢ (٢٠) م٢
٧	ژووری خەوتنی منداڵان.	(٢٠) م٢
٨	ژووری تەندروستی.	(٩) م٢
٩	گۆڕەپانی یاری دەرەوە و باخچە (سەوزایی)	(١٠٠) م٢
١٠	- دەبێت یەك توالێت بۆ هەر (٢٥) بیست وپێنج منداڵێك یان بۆ هەر پۆلێك هەبێت. - دەبێت پەنجەرە یان هەواکێش (ساحیبە) لە هۆڵی توالێتەکان (نەك هەر توالێتێك) هەبێت. - دەکرێت توالێتەکان و هۆڵی توالێتەکان پەنجەرەیان هەبێت یان نەبێت.	١ م٢/ بۆ هەر توالێتێك
١١	- دەبێت یەك توالێت بۆ هەر (١٠) دە مامۆستایەك/ فەرمانبەرێك هەبێت. - دەبێت پەنجەرە یان هەواکێش (ساحیبە) لە هۆڵی توالێتەکان (نەك هەر توالێتێك) هەبێت. - دەکرێت توالێتەکان و هۆڵی توالێتەکان پەنجەرەیان هەبێت یان نەبێت.	
١٢	ئاگرکوژێنەوەی هەبێت.	

١٣	دەبێت کامیرای چاودێری لە هۆڵەکان هەبێت، و دەکرێت لە پۆلەکانیش هەبێت.	
١٤	سەرچاوەی ئاوی یەدەکی هەبێت، و ئاوخواردنەوەی پاك هەبێت.	
١٥	ئامێری سارد وگەرم کەرەوەی ژوورەکانی هەبێت.	
١٦	ئینترنێتی بە لایەنی کەم دوو مێگابایتی هەبێت.	
١٧	زیاتر لە یەك دەرگای فریاکەوتنی هەبێت.	
١٨	ناو دەرگاکان سەلامەت بکرێن بۆ ئەوەی مەترسی لەسەر دەست و پەنجەی منداڵ نەبێت.	
١٩	دەبێت تەلاری باخچە شورای (سیاجی) هەبێت، بۆ نمونە دەکرێت شورا بە بەرد/بلۆك یان بە مەحەجەرە یان بە پەرژین یان بە شێوازێکی تری گونجاو بکرێت.	

هەشتەم: ئەم ڕێنماییانە تەنیا ئەو تەلارانە دەگرێتەوە کە لە داهاتوودا دروست دەکرێن، بەڵام پێش دەرچوونی ئەم ڕێنماییانە مۆڵەتی دروستکردنیان بۆ وەرنەگیراوە.

نۆیەم: لەکاتی دروستکردنی تەلاری نوێ بۆ باخچەی منداڵان پێویستە مەرج و پێکهاتەی باخچەی منداڵان لەگەڵ مەرجەکانی بەشی تەلاری ئەم ڕێنماییە بگونجێت.

هاوپێچی ژمارە (٤)
هاوپێچی تەلارسازی
مـــەرج و پێکهـاتەکـانی تەلاری قوتابخانە و خوێندنگە و کۆمەڵگەی پەروەردویی و پەیمانگە لە ڕووی بیناسازی و هونەری و پەروەردەییەوە.

یەکەم: پێویستە داواکاری مۆڵەت نەخشەی تەلارەکە یان زەویەکە پێشکەش بە وەزارەت بکات و، دەبێت نەخشەکە پێکهاتەکانی ناو تەلارەکە و زەوییەکەی تیایدا دیاری کرابێت.

دووەم:
١- پێویستە تەلاری قوتابخانە و خوێندنگە و پەیمانگە گشت مەرجە فەرمیەکانی بیناسازی تیایدا بێت و لەگەڵ مەرجەکانی بەشی (تەلاری قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان) و ئەم هاوپێچە بگونجێت.

٢- ئەگەر گومانی مەترسی سەلامەتی لە تەلارەکە کرا، دەبێت داواکاری مۆڵەت نووسراوێکی پەسەندکراو لە لایەنێکی پەیوەندیداری حکومی بێنێت کە مەترسی لە سەلامەتی تەلارەکە نییە.

سێیەم: پێویستە ڕەچاوی قوتابی و خوێندکاری خاوەن پێداویستی تایبەت بکرێت (بۆ نمونە دابینکردنی ڕەمپــە، توالێتی گونجاو، و هتد).

چوارەم:
١- پێویستە تەلارەکە بە لایەنی کەم (١٠٠) سەد مەتر لە شوێنە مەترسیدارەکانی وەك (هێڵی کارەبای پاڵەپەستۆی بەرز، تاوەری گەیاندن) دوور بێت.

٢- لەکاتی دروستکردنی تەلاری نوێ و لەبەر مەترسی زووئاگرگرتن نابێت سەندەویچ پانێل بەکار بێت.

پێنجەم:
١- پێویستە ڕووبەری زەوی هەر یەك لە قوتابخانەی بنەڕەتی و ئامادەیی ئەکادیمی و پەیمانگە لە (٢٠٠٠) دوو هەزار مەتر دووجا کەمتر نەبێت، و ڕووبەری بینا لە کۆی نهۆمەکان لە (١٥٠٠) هەزار و پێنج سەد مەتر دووجا کەمتر نەبێت، بە ڕەچاوکردنی خاڵی (٥)ی ئەم بەندە.

٢- پێویستە ڕووبەری زەوی قوتابخانەی بنەڕەتی و خوێندنگە پێکەوە لە (٣٠٠٠) سێ هەزار مەتر دوا کەمتر نەبێت، و ڕووبەری بینا لە کۆی نهۆمەکان لە (٢٢٠٠) دوو هەزار و دوو سەد مەتر دووجا کەمتر نەبێت.

٣- پێویستە ڕووبەری زەوی کۆمەڵگەی پەروەردەیی لە (٤٠٠٠) چوار هەزار مەتر دووجا کەمتر نەبێت، و ڕووبەری بینا لە کۆی نهۆمەکان لە (٢٥٠٠) دوو هەزار و پێنج سەد مەتر دووجا کەمتر نەبێت.

٤- دەکرێت پەیمانگە لە تەلارێکی چەند نهۆمی بێت و ڕووبەری نهۆمەکان پێکەوە لە (١٥٠٠) هەزار و پێنج سەد مەتر دووجا کەمتر نەبێت.

٥- پێویستە ڕووبەری زەوی ئامادەیی پیشەیی لە (٢٠٠٠) دوو هەزار مەتر دووجا کەمتر نەبێت، و ڕووبەری بینا لە کۆی نهۆمەکان لە (١٥٠٠) هەزار و پێنج سەد مەتر دووجا، بە ڕەچاوکردنی ئەوەی کە هەندێك بەشی پیشەیی پێویستیان بە ڕووبەری زورتر هەیە، کە ئەویش لە لایەن لیژنەیەکی هاوبەشی بەڕێوەبەرایەتی گشتی فێرکردنی ئامادەیی و پیشەیی و بەڕێوەبەرایەتی گشتی بیناسازی و بەڕێوەبەرایەتی گشتی سەرپەرشتیاری و بەڕێوەبەرایەتی قوتابخانە و پەیمانگە ناحکومییەکان، دیاری دەکرێت. لە کاتی کردنەوەی بەشی نوێ، لیژنەی ناوبراو بڕیار لەسەر ڕووبەرەکان دەدات.

شەشەم:

١- دەبێت مەحەجەرەی قادرمەکان لە (١٠٠) سەد سانتیم نزمتر نەبێت.

٢- دەبێت قوتابخانە و خوێندنگە و پەیمانگە چارەسەری ئەو شوێنانەی تەلارەکەی کردبێت کە مەترسی لەسەر قوتابی و خوێندکار دروست دەکات.

٣- ئەگەر تەلاری قوتابخانە/خوێندنگە/پەیمانگە لە دوو نهۆم زیاتر بوو، دەبێت نهۆمبڕ (مصعد) هەبێت و کار بکات.

٤- ئەگەر تەلارەکە ژێرزەمینی هەبێت، نابێت بۆ پۆل بە کار بێت، بەڵکو دەکرێت بۆ تاقیگە و هۆڵی تاقیکردنەوە و ژووری هونەر و شتی تر بەکار بێت بە مەرجێك شوێنەکان پەنجەرەیان تیایدا بێت.

٥- ئەگەر گشت بەشەکانی تەلارێکی نوێ هێشتا تەواو نەبوبێت، بەڵام لەلایەن دامو دەزگا پەیوەندیدارەکان ڕێپێدراوە بۆ بە کارهێنانی بەشێکی تەلارەکە، دەکرێت ئەو بەشە بۆ کاری پەروەردە و فێرکاری بە کار بێت.

حەوتەم: پێویستە پێکهاتەکان و ڕووبەرەکانی تەلارەکە بەپێی ئەم خشتەیەی خوارەوە بێت:

	پێکهاتەکان	کەمترین ڕووبەری پێویست
١	پۆل: دەبێت هەموو پۆلێك ئەم مەرجانەی تیایدابێت: - درێژی پۆل لە (٧) حەوت مەتر کەمتر نەبێت، و پانی پۆل لە (٥) پێنج مەتر کەمتر نەبێت. - هەر قوتابییەك بە لایەنی کەم (١،٥) یەك مەتر و نیو دووجای بەرکەوێت. - گشت پۆلێك پەنجەرەی هەبێت کە لە (٣) سێ مەتر دووجا کەمتر نەبێت. - بەرزی سەقفی پۆل لە زەوی پۆلەکەوە لە (٢٨٠) سم کەمتر نەبێت. - بوونی سەقفی (ثانوي) مەرج نییە.	(٣٥) م٢
٢	أ- ڕووبەری هۆڵی فێرکردنی پیشەیی لە (٥٠) پەنجا مەتر دووجا کەمتر نەبێت. ب- دەبێت هەر بەشێکی پیشەیی هۆڵی خۆی هەبێت. پ- تاقیگە بۆ ئامادەیی پیشەیی، دەبێت یەك تاقیگەی (٥٠ م٢) بۆ هەر سێ پۆلێکی هەمان بەش هەبێت.	(٥٠) م٢
٣	ژمارەی ژووری پۆل: - تەلاری قوتابخانەی بنەڕەتی لە (٦) شەش ژووری خوێندن کەمتر نەبێت. - تەلاری ئامادەیی ئەکادیمی لە (٣) سێ ژووری خوێندن کەمتر نەبێت. - تەلاری ئامادەیی پیشەیی لە (٣) سێ ژووری خوێندنی کەمتر نەبێت. - تەلاری پەیمانگە لە (٥) پێنج ژووری خوێندنی کەمتر نەبێت.	
٤	تاقیگەی زانست: أ- بۆ قوتابخانەی بنەڕەتی. ب- بۆ خوێندنگە، بەشی زانستی.	(٣٥) م٢
٥	تاقیگەی کۆمپیوتەر: أ- بۆ قوتابخانەی بنەڕەتی. ب- بۆ خوێندنگە.	(٣٥) م٢
٦	تاقیگەی کیمیا بۆ خوێندنگە، بەشی زانستی.	(٣٥) م٢
٧	تاقیگەی فیزیا بۆ خوێندنگە، بەشی زانستی.	(٣٥) م٢
٨	تاقیگەی زیندەزانی بۆ خوێندنگە، بەشی زانستی.	(٣٥) م٢
٩	تاقیگە بۆ ئامادەیی پیشەیی، دەبێت یەك تاقیگەی (٥٠ م٢) بۆ هەر سێ پۆلێکی هەمان بەش هەبێت.	(٥٠) م٢

١٠	ژووری هونەری.	(٣٥) م٢
١١	کتێبخانە.	(٣٥) م٢
١٢	هۆڵی بۆنەکان.	(١٠٠) م٢
١٣	أ- دەبێت شوێنی چێشتلێنان بە جیا بێت و ڕووبەرەکەی بە لایەنی کەم لە (٢٠) بیست مەتر دووجا کەمتر نەبێت. ب- دەبێت کافتریا/شوێنی نانخواردنی قوتابیان/خوێندکاران بە جیا بێت و نابێت لە (٤٠) چل مەتر دووجا کەمتر بێت.	(٢٠) م٢ (٤٠) م٢
١٤	دوو کۆمەڵ توالێت بۆ کوڕان و کچان بە جیا بە پێوانەی (١) یەك توالێت بۆ هەر (٢٥) بیست و پێنج قوتابییەك/خوێندکارێك یان پۆلێك هەبێت، بە ڕەچاوکردنی قوتابی/خوێندکاری خاوەن پێداویستە تایبەت. دەبێت پەنجەرە یان هەواکێش (ساحیبە) لە هۆڵی توالێتەکان هەبێت، (نەك لە گشت توالێتەکان).	(١) م٢
پێکهاتـــــە کارگێڕیەکان		
	پێکهاتەکان	کەمترین ڕووبەری پێویست
١	ژووری بـەڕێوەبەر.	(١٢) م٢
٢	ژووری یاریدەدەری بەڕێوەبەر.	(١٢) م٢
٣	ژووری مـامۆستایان.	(٢٠) م٢
٤	ژووری ڕێنمایکاری پەروەردەیی.	(١٢) م٢
٥	ژووری کۆبوونەوە.	(٢٠) م٢
٦	ژووری فریاگوزاری تەندروستی	(٦) م٢
٧	ژووری سەرۆك بەش بۆ ئامادەیی پیشەیی	(١٢) م٢
٨	ژووری کارگێڕی/ ژمێریاری	(٩) م٢
٩	ژووری خزمەتگوزار.	(٩) م٢
١٠	توالێت بۆ مامۆستایانی (پیاوان و ئافرەتان) بە جیا. یەك توالێت بۆ هەر (١٠) دە مامۆستایەك.	(١) م٢

شوێنـــــە گشتییەکان

	پێکهاتەکان	کەمترین رووبەری پێویست
١	گۆڕەپانی وەرزشی.	(٢٠٠) م٢
٢	ســـەوزایی.	(٢٠٠) م٢ ،
٣	گۆڕەپانێك کە تەنها خۆڵ نەبێت.	(٢٠٠) م٢
٤	کامیرای چاودێری لە بەردەم قوتابخانە و خوێندنگە و پەیمانگە و هۆڵە گشتییەکانیان.	
٥	ئاگرکوژێنەوە لە تەلارەکە هەبێت.	
٦	بڵندگۆ/جەرەسی لە هۆڵەکان هەبێت.	
٧	سەرچاوەی ئاوی یەدەکی هەبێت. ئاوخواردنەوەی پاك هەبێت.	
٨	ساردکەرەوە و گەرمکەرەوە بۆ هەموو پۆلەکان.	
٩	ئینترنێتی بەلایەنی کەم دوو مێگابایتی هەبێت.	
١٠	زیاتر لە یەك دەرگای فریاکەوتنی هەبێت.	
١١	ناو دەرگاکان سەلامەت بکرێن بۆ ئەوەی مەترسی لەسەر دەست و پەنجەی قوتابی و خوێندکار نەبێت.	
١٢	دەبێت تەلاری قوتابخانە و پەیمانگە شورای (سیاجی) هەبێت، بۆ نمونە دەکرێت شورا بە بەرد/بلۆك یان بە مەحەجەرە یان بە پەرژین یان بە شێوازێکی تری گونجاو بکرێت.	

هەشتەم:

أ- مەرجەکانی ئەم هاوپێچە تەنها ئەو تەلارانە دەگرێتەوە، کە دوای دەرچوونی ئەم ڕێنماییانە بە کرێ دەگیرێن یان دەست بە دروستکردنیان دەکرێت.

ب- ئەو دامەزراوانەی کە پێش دەرچوونی ئەم ڕێنماییانە لە تەلاری کرێ دان دەبێت لە ماوەی (٣) سێ ساڵدا لەگەڵ حوکمەکانی ئەم ڕینمایی و هاوپێچەدا خۆیان بگونجێنن.

پ- ئەو دامەزراوانەی کە لە تەلاری موڵکی خۆیانن و تەلارەکانیان پێش دەرچوونی ئەم ڕێنماییانە دروست کردووە یان دەست بە دروستکردنیان کراوە، بەپێی مەرجەکانی ڕێنماییەکانی کاتی خۆیان مامەڵەیان لەگەڵ دەکرێت و پێویستیان بە خۆگونجاندن نییە.

هاوپێچی ژمارە (٥)
بەشەکانی ئامادەیی پیشەیی

ئامادەیی پیشەسازی	١- بەشی ئەلکترۆن. ٢- بەشی کانزاکان. ٣- بەشی ئۆتۆمبیل. ٤- بەشی میکانیك ٥- بەشی دارتاشی ٦- بەشی بیناسازی	چاکردنەوەی ئامێرە ئەلکترۆنییەکان، گەیاندن، کۆمپیوتەر، مۆبایل، کامێرای چاودێری، و هتد هەموو جۆرەکانی لکاندن و هتد. چاککردنی ئۆتۆمبێل، بەنزین، و هتد. ئامێرەکان، دروستکردنی قاڵب و پێکهێنانی کانزاکان، و هتد. کەلو پەلی ناوماڵ و نووسینگە، و هتد. بیناسازی، هێڵکاری کارەبایی، وزەی جێگرەوە، وزەی خۆر، هەواسازی، بەرزکەرەوە، دەرگای ئەلکترۆنی، ئاوەڕۆ،
ئامادەیی کشتوکاڵ	١- بەشی بەرهەمی رووەك. ٢- بەشی بەرهەمی ئاژەڵ. ٣- بەشی ئامێرە کشتوکاڵییەکان. ٤- بەشی تەندروستی ئاژەڵ (ڤێترنەری). ٥- بەشی دروست کردنی خۆراك و قوتوبەندی.	

ئامادەیی بازرگانی	١- بەشی ژمێریاری. ٢- بەشی کارگێڕی. ٣- بەشی زانستی بانك ٤- بەشی سکرتاریەت. ٥- بەشی گەشت و گوزار. ٦- بەشی بە بازاڕکردن.	
ئامادەیی ڕاگەیاندن	١- بەشی پەیامنێری و پێشکەشکاری. ٢- بەشی فۆتۆگرافی. ٣- بەشی ڕێکلام. ٤- بەشی چاپکردن. ٥- بەشی بەرهەمهێنان.	
ئامادەیی کۆمپیوتەر	١- بەشی دیزاینی ماڵپەڕ. ٢- بەشی پرۆگرامسازی. ٣- بەشی نێت وۆرك.	
ئامادەیی جوانکاری	١- بەشی ئارایشگا و قژبڕین. ٢- بەشی مکیاژ.	
ئامادەیی پەرستاری	پەرستاری	

	که دەکرێت چەند بەشێکی جیاوازی ئامادەیی پیشەیی تێدا بێت.	ئامادەیی پیشەیی گشتگیر

ئامادەیی پیشەیی سەرپشکە لە هەڵبژاردنی ناوێك کە لەگەڵ پیشەکە یان ئامادەییەکە بگونجێت، بۆ نمونە: ئامادەیی پیشەیی ئۆتۆمبێل، ئامادەیی پیشەیی دارتاشی، ئامادەیی پیشەیی کاوە، ئامادەیی پیشەیی ئازاد، و هتد.

.